

U ZNAKU KRIŽA

LIST MILOSRDNIH SESTARA SV. KRIŽA - God. XLV., br. 167./3, 2024.

U ZNAKU KRIŽA

God. XLV., 167./3.

Božić, 2024.

Izdavač

Hrvatska provincija
Milosrdnih sestara svetoga Križa
Kralja Tomislava 22
HR-31400 Đakovo
Tel. 00385 031/801-200
Tel/Faks 00385 031/811-141
El. pošta: info@sestre-sv-kriza.hr
www.sestre-sv-kriza.hr

Uređuje

Uredničko vijeće

Glavna i odgovorna urednica

s. Nada Martinković
uznakukriza@gmail.com

Lektura

s. Marija Stela Filipović

Korektura

s. Augustina Dominković

Glasilo izlazi tri puta godišnje
dopuštanjem Provincijalata
Milosrdnih sestara svetoga Križa

Grafička priprema

Marinko Hardi, Đakovo

Tisak

„Tiskara” Budrovci

s. Animira Adanić

Riječ

*Lete riječi,
Sadržajne,
Prazne,
Već prema tome
Od koga i kome.*

*Jedna,
Našeg spasenja žedna,
Od Oca poslana,
Tijelom postala
Riječ,
Prebivala među nama,
Snenima u noći
Od čekanja, da će doći
Spasitelj.*

*Zasjala zvijezda,
Ptice iz gnijezda
Bude se,
Anđela pjesma doziva ljude,
Daleko od grada, pastire i stada.
Sveta je Badnja noć!*

*Otajstvo prebire Žena
Djetetom zagrljena,
Rodi se Božji Sin
Od Boga
Marijin.*

Zagreb, 29. 9. 2024.

s. Animira Adanić	Riječ-----	2
s. Nada Martinković	Još jedan Božić-----	5
s. Marija Brizar	Riječ Prov. poglavarice-----	6

Tragom istine

o. Stjepan Vidak, OCD	Euharistija-----	7
-----------------------	------------------	---

Duhovnost zajedništva

s. M. Margita Gašparovsky	Suncokret-----	10
---------------------------	----------------	----

Nadi dajemo lice

s. M. Hijacinta Hobljaj	Sestra Marina diplomirala-----	11
s. M. Estera Radičević	Sestra Matea Čelik diplomirala-----	11
s. Marijana Šuća	Hod franjevačke mladeži Osječkoga područnog bratstva-----	12
s. Klara Adžijević	Hod franjevačke mladeži Zagrebačkoga područnog bratstva-----	12
s. M. Kristijana Kolić	Sestre na proglašenju blaženim fra Alojzija Palića-----	13
s. M. Hijacinta Hobljaj	Duhovne vježbe za svećenike: <i>Probudi se, ti što spavaš...</i> -----	13
s. Amadea Birovljević	Slavljenički koncert povodom izvedbe projekta "72 sata bez kompromisa"-----	14
s. Nada Martinković	Berba grožđa 2024. godine-----	15
Martina Kuveždanin	Dezinformacije – grijeh novinarstva-----	15
Anamarija Buzgo	"Radost srca čovjeku daje život!" (Sir 30, 22)-----	16
s. Marija Stela Filipović	Svečano otkrivanje spomenika akademiku Branku Fučiću u Portu-----	17

Redovnička slavlja

s. M. Martina Fabijančić	Novo Provincijalno vodstvo preuzelo službu-----	18
s. Deodata Kočonda	Proslava Velike Gospe u samostanu, u Đakovu, 2024.-----	18
s. Marta Kovačić	Nadbiskupijski susret osoba posvećenoga života-----	19
Danijel Delonga	Redovnički dan: Pomireni s Bogom i međusobno-----	20
Tiskovni ured DJOS	Nadbiskup Hranić primio novo Provincijalno vodstvo-----	21
Katolička tiskovna agencija BiH	Održan susret medicinskih sestara redovnica različitih družbi-----	22
s. M. Kristijana Kolić	Prvi susret svećenika, redovnika i redovnica rodom iz župa Janjevo, Letnica i Vrnakovolo-----	23
Marija Cigić	Zavjetovanje članica Bratstva OFS-a Đakovo-----	24
s. Franciska Ulrika Sajdl	Križevu u zajednici sestara u Vinkovcima-----	24
s. Mariangela Markotić	Proslava Križeva na Vrhovcu-----	25
s. Nada Martinković	Naslovna svetkovina u Đakovu-----	25
s. M. Emanuela Kvesić	Kongres provincijalnih poglavarica-----	26
s. Nada Martinković	Mons. Aristide Gonsallo, biskup Biskupije Porto-Novo u Beninu, posjetio samostan u Đakovu-----	28
s. Amadea Birovljević	Ljetni susret sestara juniorki-----	29
s. Rastislava Ralbovsky	Osmi dan obitelji kod Milosrdnih sestara sv. Križa-----	30

Prenosimo iz Teodozije

s. Elsit Ampattu, Ingenbohl	Iz svakodnevnoga života naših sestara u Mađarskoj-----	31
s. Laisa Thalackal, India	Slavlje Božića u Indiji-----	35

Po(r)uka

Iz pisane ostavštine o. Franje Vlašića, OFM (1930.-1985.)

Iz pisama sestri (nest) -----	37
U službi Mariji ... -----	37
Ljudi su nesretni jer ne znaju za što žive ... -----	38

Iz naše prošlosti

Msgr. Luka Marijanović, profesor u miru

Svećenici u službi samostana Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu od 1868. do 2018. -----	40
---	----

Kutak majke M. Amadeje

Priredila: s. M. Estera Radičević
s. Meri Gotovac
s. Krista Mijatović
s. Nada Martinković

Crtice iz života majke M. Amadeje Pavlović -----	44
Devetodnevna priprava za Stepinčevo, 1. – 9. veljače 2023. -----	45
Promocija slikovnice „Majka Amadeja“ u emisiji „Život škole“ đakovačkoga radija --	47
Predstavljena slikovnica „Majka Amadeja“ -----	48

Godina bl. majke M. Terezije Scherer

s. Deodata Kočonda
Ankica Ćurić
s. Nada Martinković

Hodočašće vjernika iz Babine Grede -----	51
U svakom čovjeku otkriti gram zlata -----	51
Otvoren Jubilej 200. obljetnice rođenja bl. majke M. Terezije Scherer -----	53

Naše obljetnice

F. D.
Kristijan Posavac
s. M. Zoja Komani
Željko Vurm
Maria Dragomirović
s. Marija Petra Toman
s. Nada Martinković, priredila

Trgovčevi biseri -----	55
Hodočašće s relikvijom sv. Franje Asiškoga održano u Slavoniji -----	59
60 godina sestara u Đakovici -----	60
Međunarodni dan starijih osoba i 14. obljetnica Udruge Amadea -----	62
Stanje i perspektive djelovanja humanitarnih vjernihkih udruga -----	63
Zahvalnica Grada Milosrdnim sestrama sv. Križa u Donjem Miholjcu -----	64
140 godina sestara u Visu -----	65

Kutak blažene sestre Ulrike

s. Gabrijela Tea Damjanović
o. Benedikt Baur (1877.-1963.), OSB

Relikvije bl. sestre Ulrike Nisch u Ozlju -----	66
Molitvene milosti sestre Ulrike -----	67

Nada im je ispunjena

s. Nada Martinković
s. Nada Martinković
s. Nada Martinković
s. Nada Martinković

Sestra AMELIJA (Katarina) ŽUMAN -----	71
Sestra ZVONKA (Ljubica) SREMIĆ -----	72
Misa zadušnica i sprovod s. Zvonke Sremić -----	74
Sestra KRUNOSLAVA (Marija) VELIKANOVIĆ -----	77

Iz Provincijalata

s. Josipa Pavla Jakić

U vječnost su se preselili -----	78
Kanon – Amadeja Boga ljubi -----	79

Još jedan Božić

Pri kraju liturgijske godine možemo zahvaliti Bogu na još jednom milosnom vremenu u kojem smo nastojali proživjeti otajstva njegova života i njegovih djela učinjenih za nas, njegova stvorenja, njegove pozvane i poslane. Opet se vraćamo na početke tih djela, na njegovo utjelovljenje, divan dokaz njegove ljubavi i naklonosti. U vremenu velike žurbe i opterećenosti želimo biti oni koje je Isus pronašao, poput izgubljene ovce (Lk 15, 1-10) kojoj se neizmjeno raduje i on, i čitavo nebesko društvo. Imao je srce puno ljubavi. Ušavši utjelovljenjem u naše vrijeme, podario nam je svoje božansko, nebesko vrijeme i tako nam je osigurao vječnost. Želimo biti oni koji mu uzvraćaju i koji mu daruju svoje srce, osluškujući njegovu riječ i njegovu volju, u tišini svakodnevice, u mirnom vršenju svojih obveza i dužnosti, u pomaganju potrebitima, najprije onima koji su nam najbliži.

U ovom broju našega Glasila zahvaljujemo svima koji su i na ovaj način doprinijeli širenju ove radosne vijesti, svojim priložima, svojom hrabrošću da prenesu na papir ono što su doživjeli u danima darovana života na zemlji. Svima želim sretan i blagoslovljen Božić!

s. Nada

Đakovo, Božić 2024.

Drage sestre,

svojim utjelovljenjem i rođenjem Gospodin Isus „ušao“ je u ovaj svijet, postao je nama sličan uzevši na sebe lik slaba čovjeka, hodao je ovom zemljom čineći dobro, iskazujući mnogima Očevu milosrdnu ljubav. Zahvaljujući za ovaj dragocjeni Božji dar, proslavimo blagdan Njegova rođenja.

Nedavno smo svečanim euharistijskim slavljem zakoračile u slavlje Jubileja 200. obljetnice rođenja bl. majke Marije Terezije, suutemeljiteljice naše Družbe. Ona je na samom početku godine 1886. svim sestrama uputila svoje želje za godinu koju su upravo započinjale. Poslušajmo njezine riječi tako, kao da ih upućuje izravno svakoj od nas:

Nuka me iz dubine mogega srca, drage moje sestre, na početku ovoga mladog ljeta poželjeti vam svako dobro. Svima vama iskreno želim sretnu i svetu godinu: Božju milost Vječnoga Oca, mir Sina i utjehu Svetoga Duha. Ta će se želja zasigurno ispuniti ako se čvrsto držite Boga, vjerno živite prema propisima svetoga Pravila i u svemu usmjerite svoje korake prema vječnoj domovini. U Gospodinovoj školi procijetati će čovjeku cvijetak unutarnjega mira i prave sreće; tu mu se otvara tihi raj radosti u kojem se beru plodovi dragocjeniji od svih užitaka i zabava koje nudi svijet. Takva duševna sreća učvršćuje snage za teške i stresne zvanične poslove. (...) Bog je prema svojim vjernim službenicama beskrajno velikodušan.

Drage sestre, zajedno sa svim sestrama Provincijalnoga vodstva želim vam duhovno bogate i radosne božićne blagdane te obilno blagoslovljenu novu 2025. godinu,

vaša s. Marija.

o. Stjepan Vidak, OCD

Ovo je već osmo razmatranje koje objavljujemo u našem Glasilu, a koje je o. Stjepan Vidak održao sestrama u duhovnim vježbama u Zagrebu, na Vrhovcu, od 5. do 11. ožujka 2022. godine, u kojoj smo obilježili 35. godišnjicu od proglašenja s. Ulrike Nisch blaženom. Zahvaljujemo o. Stjepanu za darovana razmatranja.

Euharistija

Uze kruh – blagoslovi Boga – razlomi kruh – dade kruh

U 3. poglavlju „Pravila i života braće i sestara Trećega samostanskog reda svetoga Franje Asiškoga“, pod brojem 12., kaže se: „Neka sudjeluju (braća i sestre) u žrtvi Gospodina našega Isusa Krista i neka primaju njegovo Tijelo i Krv s velikom poniznošću i poštovanjem sjećajući se onoga što kaže Gospodin: ‘Tko blaguje moje tijelo i pije moju krv, ima život vječni.’ Neka iskazuju veliko poštovanje i veliku čast, koliko god mogu, presvetomu Tijelu i Krvi Gospodina našega Isusa Krista i napisanim svetim imenima i riječima Onoga u kojem je sve na nebu i na zemlji vraćeno u mir i sklad sa svemogućim Bogom.“

„U EUHARISTIJSKOM SLAVLJU uzima nas Krist sa svom braćom i sestrama u svoju Žrtvu. U njemu se sve više sjedinjujemo s Bogom i međusobno. Iz euharistije izvire nam uskrsna radost i spremnost da zajedno nosimo svagdanji križ.“

Sestre sudjeluju po mogućnosti svakodnevno u euharistijskom slavlju. Ako za to nemaju mogućnosti, neka predvide vrijeme koje odgovara trajanju euharistijskog slavlja, da bi zajedno, u riječi Svetoga pisma ili na neki drugi način, slavile Gospodinovu nazočnost među nama.“ Konst Čl. 34 i 35

Pohađanje svete mise i radnim danom, ako je bilo moguće, za s. Ulriku, i prije ulaska u samostan, bilo je sasvim uobičajeno. Mi redovnici imamo taj privilegij da svakodnevno slavimo svetu misu. Vidimo li u tome privilegij? Je li nam to plodonosno? Preobražava li nas u Krista? Je li nam sveta misa postala tek jedna točka dnevnoga reda?

„Dok bijaše s njima za stolom, uze kruh, izreče blagoslov, razlomi te im davaše.“ (Lk 24, 30; Emaus)

„I zapovijedi da mnoštvo posjeda po travi. On uze pet kruhova i dvije ribe, pogleda na nebo, izreče blagoslov pa razlomi i dade kruhove učenicima, a učenici mnoštvu.“ (Mt 14, 19)

„I dok su blagovali, uze Isus kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade svojim učenicima i reče: ‘Uzmite i jedite! Ovo je tijelo moje!’“ (Mt 26, 26)

„I dok su blagovali, on uze kruh, izreče blagoslov pa razlomi, dade im i reče: ‘Uzmite, ovo je tijelo moje.’“ (Mk 14, 22)

IV. euharistijska molitva najjasnije ističe ove geste: „I kad dođe čas da ga ti, Oče sveti, proslaviš, jer je ljubio svoje koji bijahu na svijetu, ljubio ih je do kraja – i dok su bili za večerom, on uze kruh, tebe blagoslovi, razlomi kruh i dade svojim učenicima govoreći...“

Negdje se spominje zahvala Ocu ili oboje: „riječima blagoslova dade tebi hvalu“ (I. EM) ili „tebi zahvali, tebe blagoslovi“ (III. EM) ili „tebi zahvali“ (II. EM). No, u samoj biti blagoslova jest i zahvala i hvala, tako da je u blagoslov uključena i zahvala, a zahvala je izraz blagoslova. Kako god, nad kruhom su izrečene riječi blagoslova.

Isus je kruh života. Rekao je za kruh: „Ovo je tijelo moje.“ U gestama koje je Isus izveo s kruhom prepoznamo čitav Isusov život, njegovo djelovanje i poslanje koje je dobio i dragovoljno prihvatio. On je UZET od Boga, on je BLAGOSLOVLJEN jer dolazi u ime Gospodnje i u njemu je Ocu sva milina, on je RAZLOMLJEN na križu i DAROVAN (DAN) svijetu. U njemu je skriven i naš život, on nas pretvara u sebe i zato je i naš život obilježen UZETOŠĆU, tj. IZABRANJEM, BLAGOSLOVOM od Boga, RAZLOMLJENOŠĆU (slomljenosti) i PREDANJEM, (darovanost, i mi smo dani svijetu; ne samo mi, redovnici, nego svaki kršćanin). Po ovim gestama Isusa su prepoznali učenici na putu u Emaus, ovo su geste koje mi svakodnevno činimo ili gledamo njemu na spomen, i to tijekom čitave povijesti, sve do njegova slavnog dolaska. Ove geste nisu za gledanje, nego za našu svakodnevnu preobrazbu, to je naš program života. Oko ovih riječi zapravo se sabire sav Isusov život, a jednako tako i naš život. I kršćani bi trebali biti odraz Kristova života, odnosno, promatrajući naš život, drugi bi trebali prepoznati Krista u nama.

Biti uzet (izabran)

ISUS

„U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga – i riječ bijaše Bog. (...) I Riječ je tijelom postala i nastanila se među nama.“ Ili: „U punini vremena odasla Bog sina svoga...“ Ili: „Oplijeni sam sebe uzevši lik sluge, postavši ljudima sličan...“ On je „radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s nebesa i utjelovio se...“ Sve je ovo bilo odvijeka u Božjem naumu spasenja čovjeka i svijeta. „S neba side dolje radi grešnika, rodi se u štali radi čovjeka.“ On je ostavio svoje božanstvo kako bi se zaodjenuo u naše čovječstvo. Doduše, nije prestao biti Bog, ali se odrekao korištenja svoje božanske moći i sile. Isus je uzet „s neba“ da bi izvršio misiju na zemlji, da bi se po njemu ostvario Božji naum spasenja s ljudima.

SVATKO JE OD NAS UZET, IZABRAN. Drage sestre, svatko je od nas također od vječnosti jedinstven, neponovljiv, i ima svoju ulogu u životu. Kad ovo govorim, svjestan sam određene doze nevjerice – kako je to moj mali život bitan za ovako velik svijet i univerzum? Kako to da ja, koji nisam učinio nikakva velika djela koja bi povijest zabilježila, ja koji sam toliko puto ovisio o tuđem mišljenju o sebi, ja koji ništa nemam, a i ono što sam imao, možda sam izgubio – kako sam ja jedan nezamjenjiv kamenčić u mozaiku koji Bog stvara u povijesti odvijeka? Ja ovdje ne govorim o razumijevanju stvari, nego o vjeri. Govorio sam ovih dana da nam je vjera potrebna za ovozemaljski život. Ne kao opijum za narod, da se malo utješimo s obzirom na smisao života. Ne. Teško je nama vjerovati, i mnogi ne vjeruju, da bi doista bio manjkav ovaj svijet da se baš on nije rodio. „Tko je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohadaš...“ „Što je čovjek da ga toliko ti cijeniš, da je srcu tvojem tako prirastao i svakoga jutro da njega pohodiš i svakoga trena da ga iskušavaš?“ (Job) Jedan više ili manje čovjek na svijetu, zar je važno? Osobito ako znamo da svako dijete nije plod čiste ljubavi, nego raznih slučajeva... Tako su se i djeca, koju je vlastiti otac bacao s balkona, isto tako trebala se roditi i bez njih bi ovaj svijet bio siromašniji. Odnosno, i njihov život, iako možda do kraja života obilježen strašnom traumom, ima svoj smisao i poslanje u ovom svijetu!? Ovdje se ne može dati nikakav smisleni odgovor s obzirom na logiku i ljudsku sposobnost zaključivanja i razumijevanja. Ovo se vjeruje ili ne vjeruje. Onaj tko vjeruje u smisao svojega postojanja prelazi preko doline smrti, Gospodnji štap i palica utjeha su njemu i zla se ne

boji, odnosno, zlo ga ne će satrti, a onaj koji ne vjeruje u smisao svog postojanja može se ubiti unatoč svem blagostanju koje uživa. Mi smo izabrani kao kršćani, izabrani smo da budemo redovnici. Kad povjerujemo u vlastito izabranje, onda nam se otvaraju oči i vidimo da su i drugi izabrani.

Biti blagoslovljen i nositi blagoslov

KKC 1671 Među blagoslovinama najprije su blagoslovi (osobâ, stola, predmeta, mjesta). Svaki je blagoslov hvala Bogu i molitva za postizanje njegovih darova. U Kristu kršćani su blagoslovljeni od Boga Oca „svakim blagoslovom duhovnim“ (Ef 1, 3). Zato Crkva podjeljuje blagoslov zazivajući ime Isusovo i obično čineći sveti znak Isusova križa.

KKC 1672 Neki blagoslovi imaju trajno značenje: njihov je učinak posvećenje osoba Bogu i posvećenje predmeta i mjesta za bogoštovnu upotrebu. Blagoslovi osoba – ne valja ih zamijeniti sakramentalnim ređenjem – jesu: posvećenje opata i opatice nekog samostana, posvećenje djevica i udovica, obred redovničkoga zavjetovanja i blagoslovi za neke crkvene službe (čitači, akoliti, katehisti itd.). Kao primjer blagoslova predmeta mogu se navesti: posveta ili blagoslov crkve ili oltara, blagoslov svetih ulja, posuda, svete odjeće, zvona itd.

Bog je prvenstveno izvor blagoslova. ISUS je nositelj blagoslova. „Jer u njemu tjelesno prebiva sva punina božanstva; te ste i vi ispunjeni u njemu, koji je glava svakoga Vrhovništva i Vlasti.“ (Kol 2, 9-10) Nad njim su izrečene riječi: „Ovo je sin moj, ljubljeni! U njemu mi sva milina.“

I čovjek blagoslivlja Boga kao izraz zahvale ili ga jednostavno hvali: „Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, on koji nas blagoslovi svakim blagoslovom duhovnim u nebesima, u Kristu.“ (Ef 1, 3); „Blagoslovljen Bog, koji živi uvijek, i njegovo kraljevstvo! Jer on kažnjava i prašta, dovodi u podzemlje i odande izvodi, i nema toga tko bi izmakao njegovoj ruci.“ (Tob 13, 2); „Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista, Otac milosrđa i Bog svake utjehe!“ (2 Kor 1, 3); „Blagoslovljen Bog i Otac Gospodina našega Isusa Krista koji nas po velikom milosrđu svojemu uskrsnućem Isusa Krista od mrtvih nanovo rodi za životnu nadu, za baštinu neraspadljivu, neokaljanu i neuvelu, pohranjenu na nebesima za vas, vas koje snaga Božja po vjeri čuva za spasenje, spremno da se objavi u posljednje vrijeme.“ (1 Pt 1, 3-5); „Blagoslovljen Gospodin, Bog Izraelov, što pohodi i otkupi narod svoj.“ (Lk 1, 68)

MI SMO BLAGOSLOVLJENI. „Na svoju sliku stvori Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvori, muško i žensko stvori ih. I blagoslovi ih Bog i reče im: ‘Plodite se, i množite, i napunite zemlju, i sebi je podložite!’“

Isto tako, u Kristu kršćani su blagoslovljeni od Boga Oca »svakim blagoslovom duhovnim« (Ef 1, 3).

Što smo pročitali o našem redovničkom zavjetovanju? „Neki blagoslovi imaju trajno značenje: njihov je učinak posvećenje osoba Bogu.“ Nad nama je trajni blagoslov, drage sestre. I mi smo doista blagoslovljeni, trajno, i to i kao ljudi (čovjek), i kao kršćani, i kao Bogu posvećene osobe.

Blago-sloviti. Ne samo formalno izrečen liturgijski blagoslov, nego govoriti (sloviti) blago; govoriti dobro o drugima, govoriti lijepo o drugima, iznositi samo lijepo o drugima.

„Napokon, budite svi jednodušni, puni suosjećanja i bratske ljubavi, milosrdni, ponizni! Ne vraćajte zlo za zlo ni uvrjedu za uvrjedu! Naprotiv, blagoslivljajte jer ste na to i pozvani da baštinite blagoslov!“ (1 Pt 3, 9)

„Blagoslivljajte svoje progonitelje, blagoslivljajte, a ne proklinjajte!“ (Rim 12, 14) Naš je čitav život obilježen blagoslovom.

Biti razlomljen

ISUS je razlomljen na križu, razlomljen u kruhu koji blagujemo. Isus je razlomljen u razjedinjenosti kršćana. On se dragovoljno dao razlomiti. Nitko mi život ne oduzima. Ja ga sam dajem. Vlastan sam položiti ga i ponovno ga uzeti.

Na razne smo načine slomljeni, htjeli to ili ne, priznali to ili ne. Razlomljenost se očituje u našim podijeljenim unutarnjim osjećajima, u našim nestalnostima; očituje se u razrušenim odnosima u obiteljima, crkvenim zajednicama, u razrušenim i izvježenim prijateljstvima, u osjećajima odbačenosti i marginaliziranosti...

Hrabrost je prihvatiti svoju slomljenost, zagrliti ju, ne nijekati ju. Treba ju uzeti kao svoju bol, svoju razlomljenost, svoj križ (uzmite svoj križ ako želite biti moji učenici, ako želite pobijediti slomljenost); ne smijemo ignorirati i potiskivati ju. Trebamo imati hrabrosti staviti svoju razlomljenost pod blagoslov; ne promatrati ju kao prokletstvo. Stanje razlomljenosti pročišćuje nas, čini nas svetima ako ju prihvatimo i ne bježimo od nje. Ako u ista možemo lakše povjerovati od ovih spomenutih stvari – da smo izabrani i blagoslovljeni – sigurno znamo da smo razlomljeni.

Ali razlomljenost doista dobiva jednu novu dimenziju ako ju stavimo pod Božji pogled; ona postaje dragocjena razlomljenost. Od naših krhotina, ako ih damo Bogu u ruke, on stvara nešto novo, i u našem osobnom životu i u cijelom svijetu, osobito kad tomu pridodamo da smo na taj način DAROVANI.

Biti dan, darovan

ISUS – Uzmite i jedite od ovoga svi; ovo je moje tijelo koje će se za vas predati. Ja sam kruh živi koji je sišao s neba, koji se razlomio za vas i za sve ljude i koji se ne će prestati lomiti sve do svršetka svijeta. Tko jede od ovoga kruha, ima život vječni. A ovo je život vječni: da upoznaju tebe, jedinoga istinskog Boga, i koga si poslao, Isusa Krista. Ja dođoh da život imaju, u izobilju da ga imaju. (Iv)

Kršćani su ljudi za druge, za svakoga čovjeka. Ne na nekoj čistoj humanoj razini, altruističkoga usmjerenja, nego kršćansko predanje proizlazi iz nasljeđivanja Kristova predanja, iz suobličenja vlastitoga života Kristovu životu; sve do one mjere uzrasta punine Kristove, do onoga trenutka kad ćemo moći reći zajedno sa svetim Pavlom: „Ne živim više ja, nego živi u meni Krist koji je samoga sebe predao za mene.“

Na nama je dio odgovornosti za život budućih generacija. Jesam li utkao svoj život u rast kraljevstva Božjega; kakav sam trag ostavio iza sebe kao čovjek, kršćanin, redovnik i svećenik? Ali taj trag ide preko umiranja, razlomljenosti... Ako pšenično zrno ne umre, ostaje samo. Ako li umre, donosi obilat rod..., tridesetostruk, šezdesetostruk, stotruk... Koliko već Bog hoće.

No, to nije naš herojski čin. Jer, sve što imamo i sve što možemo, primili smo... Bez mene ne možete učiniti ništa. Isus je izvršio obećanje koje je dao svojim učenicima, nama. Poslao je Duha Svetoga. On čini da donosimo rod i rod naš da ostane. Duh Sveti nas uvodi u svu istinu.

Ako smo primili u srce poruku da se djeca Božja zovemo i jesmo, ako smo usvojili riječi Iv 16, 27: „Ta sam vas Otac ljubi“, onda ćemo doista živjeti u slobodi djeteta Božjega, ne ćemo vapiti za ljubavlju manjom od one Božje i naš će život biti plodonosan, a da ne ćemo to niti znati, vidjeti... Jednostavno ćemo živjeti od spoznanje ljubavi koju imamo.

s. M. Margita Gašparovsky

Suncokret

Dobila sam kao čestitku za imendan kartu sa suncokretima i napisanom željom da se, poput suncokreta, okrećem za Isusom. Stavila sam tu kartu na stol i često sam svraćala pogled na taj suncokret. Propitivao me je. Razmišljala sam o njemu.

Da se suncokret okreće za suncem, tu nema dvojbe. Prekrasno je vidjeti polje zasijano suncokretom i sve cvjetove okrenute u istom smjeru. Prema suncu. Dočekaju sunce pri izlasku, a isprate ga prema zalasku.

Mogli bismo se zapitati: za čim, ili još bolje, za kim se mi okrećemo? Za nekim malim suncima, ili za SUNCEM, pisanim velikim slovom? Što nas preko dana okupira? Gledamo li netremice u SUNCE, koje nas obasjava, grije, održava na životu? Bez sunca nema života ni biljkama, ni životinjama, ni čovjeku. Bez SUNCA još manje. U tom SUNCU živimo, mičemo

se i jesmo. Od njega smo primili svoj život, od njega je on uzdržavan. Od njega nam je i obećanje da ćemo ga gledati cijelu vječnost.

Očekujemo li jutrom SUNCE s čežnjom? Dopuštamo li da nas njegov sjaj prosvijetli, da nas njegove zrake obasjaju, da njegov žar ugrije naše prozeblo srce?

Božić je blagdan sunca. Božić - mali Bog - mlado je SUNCE koje dolazi s visine. To SUNCE uvijek grije. Za njega nema ledenih mjeseci, kada ne sja. Prestaje nas grijati kad mi odemo od njega, kad odabiremo neka mala sunca umjesto njega. Tada se hladi naša ljubav, srce nam zebe.

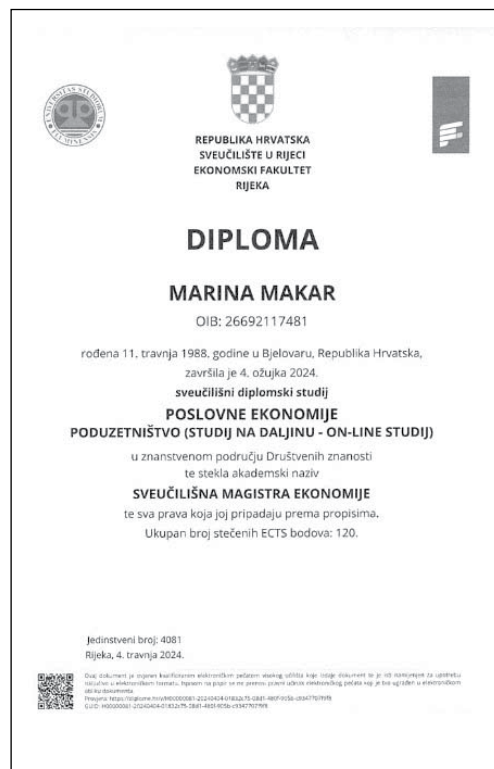
Kleknimo ili sjednimo ovih dana pred jaslice i dopustimo da nas mlado SUNCE s visine ogrije. Da upali naša ledena srca i udahne u nas ŽIVOT, koji je On sam.

s. M. Hijacinta Hoblaj

Sestra Marina diplomirala

Sestra Marina Makar, naša sestra juniorka, 4. ožujka 2024. godine, obranom magistarske radnje na Sveučilištu u Rijeci, uspješno je završila sveučilišni diplomski studij Poslovne ekonomije, smjer Poduzetništvo, u znanstvenom području Društvenih znanosti, i time stekla akademski naziv **SVEUČILIŠNA MAGISTRA EKONOMIJE**. Sestra Marina u Kući *Betanija* zaposlena je u tvrtki Betanija d.o.o. za ugostiteljstvo i turizam, na poslovima računovodstva i financija, a studij je pohađala i završila na daljinu (*on-line* studij). Uspješno završeni studij dao joj je mnoga znanja koja su joj neophodno potrebna za uspješno vođenje poslova na spomenutom radnom mjestu, kako i nalažu pozitivni zakoni Republike Hrvatske koji uređuju i propisuju financijsku, fiskalnu i poreznu politiku, i po kojima posluju svi profitni pravni subjekti u RH. Sestri Marini čestitamo i radujemo se postignutomu uspjehu koji je ujedno i uspjeh cijele zajednice i Provincije. Želimo joj da time još zdušnije služi Bogu i dobru cjeline.

s. M. Estera Radičević

Sestra Matea Čelik diplomirala

Sestra Matea Čelik položila je tezarij i obranila svoj diplomski rad pod nazivom „Askeza u djelima sv. Jeronima i sv. Grgura Velikoga“, 23. rujna 2024. godine, na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Mentor je bio prof. dr. sc. Ivo Raguž.

Obrani su pribivale s. Nikolina Nikolić i s. Doroteja Krešić, provincijalne savjetnice, s. M. Estera Radičević, kućna poglavarica, s. Amadea Birovljević, s. Meri Gotovac, roditelji i brat s. Matee, jedan bratić i kolega sa studija koji je prije dva tjedna diplomirao.

Čestitamo s. Matei i radujemo se s njom! Želimo joj obilje blagoslova u radu sa stečenim znanjem, na slavu Božju!

s. Marijana Šuća

Hod franjevačke mladeži Osječkoga područnog bratstva

Od 25. srpnja do 4. kolovoza 2024. godine hodočastilo je Osječko područno bratstvo Frame te s njima s. Rafaela Jozić, s. Gabrijela Tea Damjanović, s. Marijana Šuća i s. Matea Čelik, na relaciji Osijek – Našice. Sestra Rafaela Jozić održala je u Bilišću nagovor na temu „Siromaštvo, poniznost i jednostavnost“, a u Našicama s. Matea Čelik na temu „Čistoća tijela i srca u našem poslanju“.

Prvoj ruti Hoda pridružila se s. Doroteja Krešić i kandidatice Lucija Ofenbeher, a na sv. misi i klanjanju u Petrijevcima bila je prisutna s. Ivanka Marija Vrgoč, provincijalna savjetnica, koja je sudjelovala na prvim hodovima frame u Hrvatskoj kao medicinska pratnja.

s. Klara Adžijević

Hod franjevačke mladeži Zagrebačkoga područnog bratstva

XXVIII. hod Franjevačke mladeži Zagrebačkoga područnog bratstva započeo je 25. srpnja 2024. godine pod geslom: „Slavim te, Oče, što si ovo objavio malenima.“ (Mt 11, 25) Sestra Mariangela Markotić, s. Ivana Budrovac i s. Klara Adžijević sudjelovale su na Hodu sa stotinjak framaša i s braćom franjevcima. Hodali su kroz Karlovac, Mahično, Krašić, Jastrebarsko, Rude te su završili svoje hodočašće 30. srpnja u Samoboru. Sedmoga dana zaputili su se prema Italiji i zaustavili se

na La Verni, mjestu na kojem je sv. Franjo dobio stigme, i od toga događaja obilježavamo ove godine punih 800 godina. Narednih dana posjetili smo Greccio, Fonte Colombo, a 2. kolovoza došli smo do samoga cilja našega Hoda – do potpunoga oprosta u Bazilici Gospe od Anđela. Velike smo milosti dobili na ovom Hodu, bolje smo upoznali franjevačka mjesta, zbližili smo se međusobno, produbili smo svoj odnos s Bogom, sa sv. Franjom i sa sv. Klarom. Neka sve dobiveno bude na slavu Bogu, Siromaška Franje i na spasenje duša.

s. M. Kristijana Kolić

Sestre na proglašenju blaženim fra Alojzija Palića

Fra Alojzije Palić, Hrvat iz Janjeva, uzdignut je na čast oltara tijekom misnoga slavlja, 16. studenoga 2024. godine. Misno je slavlje, u skadarskoj katedrali sv. Stjepana, predslavio kardinal Marcello Semararo, prefekt Dikasterija za kauze svetaca. Na misnom slavlju sudjelovalo je mnoštvo Hrvata, koji su došli iz Hrvatske i šire, kao i iz Janjeva, mjesta iz kojega potječe novi Blaženik. Na misnom slavlju u koncelecijaciji bila su dvojica biskupa rodom iz Janjeva, mostarsko-duvanjski Petar Palić i dubrovački Roko Glasnović, te svećenici i časne sestre. Od naših sestara bile su sestre podrijetlom iz Janjeva, zatim sestre iz Prištine, Đakovice, Staroga Bara, kao i sestre koje trenutno djeluju u Janjevu.

Novi blaženik, Alojzije Palić, rođen je 1877. godine. U Franjevački red stupio je 1896., a za svećenika je zaređen 1902. godine u Parmi. Tijekom Balkanskih ratova, srpske i crnogorske vojne postrojbe činile su strašne zločine nad albanskim i drugim nesrpskim stanovništvom Kosova i Albanije. Kao župnik u Glođanama fra Alojzije Palić suprotstavio se nasilnom pokrštavanju muslimana zbog čega je uhićen, prepušten u zatvoru te je prisiljavan odreći se svojega svećeništva i katoličke vjere, kako bi prešao na pravoslavlje. Ubijen je od strane crnogorskih vojnika 7. ožujka 1913., čak i prije samoga suđenja.

U izjavi za Hrvatski katolički radio, nakon beatifikacije, biskup Palić istaknuo je da je ovo veliki događaj najprije za Katoličku crkvu jer se svaki svetac i blaženik uzima iz određenoga naroda i stavlja kao uzor cijeloj Crkvi. Prema njegovim riječima, ovo je posebna radost za hrvatski narod jer je fra Alojzije Palić rođen u Janjevu, maloj hrvatskoj dijaspori, i njegov život i iskreno svjedočenje za Krista, kao i mučeništvo, stavljeni su kao uzor svim vjernicima.

s. M. Hijacinta Hoblaj

Duhovne vježbe za svećenike: *Probudi se, ti što spavaš...*

U Kući *Betanija*, u duhovnom centru za turiste, održane su duhovne vježbe za svećenike od 10. do 14. rujna 2024. godine. Tridesetak sudionika-svećenika pristiglo je iz više biskupija u Hrvatskoj. Uvjeti za duhovne vježbe u Kući *Betanija*, koje osiguravaju Milosrdne sestre sv. Križa sa svojim suradnicama, bili su više nego odlični. „Kuća *Betanija* baš je kao stvorena za ovakvo događanje“, zaključak je mnogih sudionika. Moto je duhovnih vježbi glasilo: „Probudi se, ti što spavaš!“ Uz dva dnevna razmatranja, sudionici su se svake večeri okupljali pred euharistijskim Isusom na klanjanje. Imali su vremena i prilike i za odmor, šetnju uz more ili kupanje. Bilo je prilike i za međusobno druženje, izmjenu iskustava, razgovor i opuštanje.

Voditelj duhovnih vježbi bio je o. Mijo Nikić, SJ, iz Zagreba.

s. Amadea Birovljević

Slavljenički koncert povodom izvedbe projekta „72 sata bez kompromisa“

U nedjelju 29. rujna 2024. godine, u Dvorani *Florentini*, pri samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa, održan je slavljenički koncert duhovne glazbe, kao uvertira u izvedbu projekta „72 sata bez kompromisa“. Slavljenje je animirao SKAC bend iz Osijeka, kojemu je ovo ujedno bio i prvi samostalni koncert, a molitvu i nagovor vodio je o. Boris Jozić, SJ.

Ovaj je događaj okupio različite generacije, osobito mlade, koji su proveli večer u molitvenom ozračju, a uskoro će imati prilike volontirati u akcijama koje su u pripremi.

„72 sata bez kompromisa“ međunarodni je volonterski projekt za mlade, koji se već 10 godina

održava u Hrvatskoj, a ove godine prvi put provest će se i u Đakovu, u organizaciji Udruge za psiho-socijalne potrebe „Amadea“.

Kao što je i sam o. Boris Jozić, SJ, u svojem nagovoru rekao, ovaj koncert nije bio samo koncert, nego je ovo bio susret s Gospodinom u kojem je potaknuo sve prisutne da otvore svoja srca njemu, koji zaslužuje svu hvalu i slavu.

Na koncertu je bila s. Amadea Birovljević koja je u uvodu kratko izrekla nekoliko riječi. Ona je ujedno i aktivno uključena u organizaciju izvedbe ovoga projekta koji se ove godine prvi put odvijao na području Đakova. Sestra Amadea također je zaslužna i za organizaciju ovoga koncerta. Osim

novakinja, kandidatice i nekoliko mladih sestara, koncertu se pridružila i skupina sestara iz samostana. Otac ih je Boris primijetio i potaknuo da dođu naprijed. Rekao je da ovaj koncert nije samo radi mladih i volontera, nego se ovo događa i za sestre te da nije slučajno što se ovo događa baš u samostanu. Kasnije je posvjedočio koliko njemu znače redovnice i njihovo svjedočanstvo. Rekao je da nije znao da su sestre anđeli, dok nije sanjao da su oko njega anđeli, a kad se probudio, pomagale su mu časne sestre, jer je bio bolestan (tijekom jednoga posjeta Africi).

s. Nada Martinković

| Berba grožđa 2024. godine

Ove godine nešto ranije, 5. rujna 2024. godine, berba grožđa okupila je sestre, redovnički podmladak, te suradnike samostana u radosnu akciju. Sestra Lucija Kopic, provincijalna savjetnica i s. Lovorka Jukić, provincijalna ekonomica, zahvalne su svima za sav trud i napor uložen u ovaj vinograd, a napose sestrama zajednice u Trnavi: s. Juliji Veselovac, poglavarici zajednice, s. Danimiri Barbarić, s. Ulriki Mariji Bence i radnicima. Kao i svake godine, nakon berbe slijedio je objed uz radosno druženje i pjesmu.

Martina Kuveždanin

Dezinformacije – grijeh novinarstva

„Kritička analiza dezinformacija o vjerskim temama“ bila je tema seminara za župne dopisnike Đakovačko-osječke nadbiskupije, koji se u subotu, 5. listopada, održao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu. Seminar je organiziran u suradnji Tiskovnog ureda Đakovačko-osječke nadbiskupije i Odjela za komunikologiju Hrvatskoga katoličkog sveučilišta, zajedno s partnerima – Hrvatskim katoličkim radijem, Hrvatskim društvom katoličkih novinara i samostalnim novinarom Ivicom Zadrom, a predavanja su održale prof. dr. sc. Lana Ciboci Perša, doc. dr. sc. Suzana Peran i Hana Kilijan, mag. comm. Prvi dio seminara pratio je i đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić te se kratko susreo s predavačicama.

Župne dopisnike i predavačice pozdravio je kancelar Đakovačko-osječke nadbiskupije i predstojnik Tiskovnog ureda Đakovačko-osječke nadbiskupije, mr. Dario Hrga, te je pojasnio kako Hrvatska enciklopedija definira dezinformaciju kao krivo danu obavijest lažna sadržaja radi obmanjivanja, zavodjenja u bludnju, a to je i svaka vijest netočna zbog neprovjerenih podataka. Naglasio je zatim kako ni Crkva, kao vjerska institucija, nije pošteđena od dezinformacija te je rekao: „Jednom, kada vijest u našim katoličkim tiskovinama, internetskim portalima, radiju i televiziji bude iznesena, s velikom se pozornošću odvaguje i provjerava njezina istinitost. Zašto? Zato jer je Crkva institucija koja je utemeljena na Istini i kojoj je zadaća progovarati isključivo o istini... Vidimo kako je zapravo istina u srži informacije i da se bez nje informacija pretvara u dezinformaciju ili deformaciju.“ Spomenuo je zatim i umjetnu inteligenciju uz koju je sve lakše kreirati lažne sadržaje.

„Od informacije do dezinformacije“ bila je tema predavanja prof. dr. L. Ciboci Periša, koja je, uvodeći u temu predstavila projekt „Kritička analiza dezinformacija o vjerskim temama“ ističući kako je jedan od ciljeva izrada alata za provjeru dezinformacija o vjerskim temama. No, da bi se taj cilj ostvario potrebno je u medijima pronaći što više primjera dezinformacija kako bi alat bio što točniji.

Anamarija Buzgo

“Radost srca čovjeku daje život!” (Sir 30, 22)

14. nadbiskupijski susret mladih Đakovačko-osječke nadbiskupije

Nadbiskupijski susret mladih Đakovačko-osječke nadbiskupije, pod geslom *Radost srca čovjeku daje život!* (Sir 30, 22), održan je u Valpovu, u subotu, 28. rujna 2024. godine. Susret se odvijao u Gradskoj sportskoj dvorani te u Župnoj crkvi Bezgrješnoga začetca BDM, a sudjelovalo je oko 450 mladih. Susret je započeo okupljanjem u Gradskoj dvorani u Valpovu gdje su mladi dobili rokovnik i kemijske olovke s otisnutim geslom i mjestom susreta, kao uspomenu na ovaj susret. Maskota susreta bila je prava, živa ovca Janja, koja je sve mlade dočekala ispred dvorane te je bila uređena za fotografranje, po posebnom cjeniku. Tko se s ovcom želio fotografirati, trebao je izmoliti jedan Očenaš za osobu kojoj je teško oprostiti, Zdravo Marijo za oslobođenje od svih ovisnosti te Slava Ocu za domaćine susreta. Vlč. Mario Žigman, nadbiskupijski povjerenik za pastoral mladih, pozdravio je okupljene mlade, zahvalio im je na njihovu odazivu te je predvodio zajedničku molitvu skupa s članovima Molitvene zajednice Svete obitelji. Okupljene je pozdravio i gradonačelnik Valpova, gosp. Matko Šutalo.

Nakon molitve uslijedilo je predavanje o radosti koje je održao fra Josip Blažević, OFM Conv., gvardijan samostana sv. Antuna Padovanskoga u Vinkovcima. (...) Oprjeka pak radosti jest žalost, a uzroci žalosti najčešće su naši grijesi, stoga je uslijedio scenski prikaz mladih okupljenih u Vinkovačku evangelizacijsku zajednicu o najstarijem zazivanju duhova zapisanom u Bibliji, priči o vračari iz Endora koja je prizvala Samuela iz mrtvih, a zapisana je u Prvoj knjizi o Samuelu (1 Sam 28, 7-20). Nadovezujući se na scenski prikaz, fra Josip je progovorio i pojasnio nekoliko načina kršenja prve Božje zapovijedi koji su opasni za duhovni život i udaljuju od istinske radosti. Različite magijske prakse vrlo se lako šire kroz kulturne događaje, često na način da se ono što je nekad bilo loše i demonsko, poput vještičarenja, demona, slavlja poganskih običaja, danas prikazuje kao nešto banalno, poželjno i popularno. (...) Nakon predavanja, mladi su u skupinama, zajedno s animatorima, svećenicima, časnim sestrama, vjeroučiteljima i bogoslovima, prokomentirali predavanje i zajedno su osmislili pitanja za fra Josipa koji je onda na ista odgovarao. (...) Uslijedila je pauza i zajednički ručak tijekom kojega su mladi imali priliku obići promotivne štandove te upoznati neke od zajednica mladih koje djeluju na području Đakovačko-osječke nadbiskupije (Frama Belišće, Bogoslovno sjemenište, Marijini obroci, Šenstatska obitelj, Duhos, Milosrdne sestre svetog križa, Taize).

Po povratku na program u Gradskoj dvorani uslijedila su svjedočanstva dvojica mladića iz zajednice *Cenacolo* koji su progovorili o svojem životnom putu, koliko su daleko bili od Boga, tražili ga u raznim ovisnostima i prolaznim zadovoljstvima, a koliko su ga pronašli u zajednici, braći, radu, molitvu i posvećenju svega što čine. Nakon njih, o svojem pozivu progovorio je bogoslov David Matkovski koji je istaknuo nekoliko ključnih trenutaka koji su usmjerili njegov život još više Bogu. (...) Uslijedilo je svečano euharistijsko slavlje koje je predvodio đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić, u zajedništvu s 18 svećenika koji su bili sa svojim mladima na susretu. Misno slavlje pjevanjem i sviranjem animirali su članovi Molitvene zajednice Svete obitelji, dok su misna čitanja čitale volonterke iz župe Valpovo. (...)

s. Marija Stela Filipović

Svečano otkrivanje spomenika akademiku Branku Fučiću u Portu

Na lokaciji ispred kuće Milosrdnih sestara sv. Križa u Portu svečano je otkrivena bista akademika Branka Fučića (1920.-1999.), 8. rujna 2024. godine, na sam dan njegova rođenja.

Na poziv načelnika Općine Malinska-Dubašnica, gosp. Roberta Antona Kraljića, svečanosti su prisustvovali brojni uzvanici i gosti, među njima predstavnici Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, predstavnici Matice hrvatske, predstavnici Bratovštine hrvatskih vinskih vitezova, predstavnici franjevac trećoredaca, na čelu s novoizabranim provincijalom fra Brankom Lovrićem, koji je vodio obred blagoslova postavljene biste. Zajednicu Milosrdnih sestara sv. Križa u Portu predstavljala je s. Amalija Kupčerić, kućna poglavarica, a bile su prisutne i sestre navedene zajednice, kao i sestre koje su tu na godišnjem odmoru. Među prisutnima posebno mjesto imao je Nino Fučić, sin pokojnoga akademika Branka, kao i akademska kiparica Tatjana Kostanjević, čiji je rad, između 5 pristiglih, odabran. Bista je veličine 60 cm i odlivena je u bronci. Na bočnoj strani biste upisana je rečenica Branka Fučića: „Nikada nisam bio sam, uvijek i svugdje sam prepoznavao prave ljude.“ Kao postament izabran je

monolitni blok brušenoga kamena kanfanar, lijepa i simbolična imena „korenići“ (*korenici light*), koji pripada ovom području. Među svečanim govorima o veličini i doprinosima akademika Fučića bilo je zaista vrijednih poticaja. Neka na ovom mjestu bude spomenuto kako je naš Branko 10 % od svega onoga što je svojim radom zaslužio (biblijska desetina) odvajao za potrebe siromaha, tj. za karitas. Lijepa je to gesta čovjeka koji je i sam skromno živio, većinu svojih znanstvenih istraživanja prepješao, često

prespavao u sakristijama crkvice u kojima je istraživao freske, skromnim odijelom i načinom govora bio blizak ljudima od kojih je, kako je sam u više navrata priznao, toliko toga naučio. Možemo reći da je takvim pristupom prepoznavao prave ljude, a sebe je definirao potpisom: *Az grišni diak Branko pridiukom Fučić*, što je također dokaz njegove poniznosti. Kao članica sedmeročlane komisije za odabir spomenika, i kao predstavnica Samostana, sudjelovala je s. Marija Stela Filipović.

s. M. Martina Fabijančić

Novo Provincijalno vodstvo preuzelo službu

Na svetkovinu Uzvišenja svetoga Križa, 14. rujna 2024. godine, uz molitvu Srednjega časa Božanskoga časoslova, u samostanskoj crkvi Presveta Srca Isusova u Đakovu, u prisutnosti sestara samostanskih zajednica, preuzelo je službu vođenja Provincije novo Provincijalno vodstvo. Službu provincijalne poglavarice preuzela je s. Marija Brizar, a s. Nikolina Nikolić, s. Dragica Ivkić, s. Doroteja Krešić i s. Dubravka Medak, službu provincijalnih savjetnica.

Srdačno im čestitamo i pratit ćemo njihovo služenje svojom molitvom.

s. Deodata Kočonda

Proslava Velike Gospe u samostanu, u Đakovu, 2024.

Za proslavu Svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo, sestre u samostanu pripremale su se devetnicom, ovaj put riječima koje je pripremila s. Mariangela Žigrić. Uoči Svetkovine pošlo je tridesetak sestara i Formativna novicijska zajednica na hodočašće Gospi Dragotinjskoj. Onamo je desetak sestara išlo pješice, a desetak je sestara upisivalo nakane za svete mise. Sedam je sestara i pričešćivalo jer je bilo zaista puno vjernika – hodočasnika. Molitvom Jutarnjih hvala i svečanim euharistijskim slavljem započele smo ovu Svetkovinu, a navečer je upriličena,

kao i svake godine, procesija s kipom Blažene Djevice – Bezgrješne, po samostanskom vrtu. Sestra Meri Gotovac pripremila je recital Velikoj Gospi riječima sv. Bernarda i Lauretanskih litanija, a onda smo slavile Boga zahvaljujući mu na daru naše Nebeske Majke, pjevajući joj pjesme s upaljenim svijećama. U crkvi je provincijalna poglavarica, s. Valerija Široki, predmolila Molitvu za mir Blaženoj Djevici Mariji uznesenoj na Nebo, koju je predložio kustos Svete zemlje fra Francesco Patton. Slavlje ovoga Dana završile smo molitvom Povečerja i antifonom Rajska kruno.

s. Marta Kovačić

Nadbiskupijski susret osoba posvećenoga života

BELI MANASTIR (TU) – U sklopu obilježavanja XL. redovničkih dana u Hrvatskoj, Nadbiskupijski susret osoba posvećenoga života Đakovačko-osječke nadbiskupije održan je 5. listopada 2024. g. u Župi sv. Martina u Belom Manastiru. Tema ovogodišnjih redovničkih dana bila je: „Ususret Svetoj godini: Pomireni s Bogom i međusobno. Ako neprijatelja nemaš, dobro je da pronađeš nekoga, barem jednoga – da naučiš praštati.“ (sv. Ignacije Lojolski)

Susret je započeo molitvom Trećega časa nakon čega su uslijedila dva izlaganja. Prvo izlaganje imala je prof. dr. sc. Blaženka s. Valentina Mandarić o temi: Bratska opomena: osuda ili djelo milosrđa? Sestra Valentina predstavila je ovu temu u nekoliko osnovnih dijelova: pojam i učinak opomene, preduvjeti za opomenu, ugroze te 'protokol' opomene. Polazeći od iskustva kako je svatko od prisutnih bio u prilici da daje i da prima opomenu, naglasila je svrhu i cilj opomene: da vrati na pravi put onda kada se skreće s puta nasljedovanja Krista, tj. opomena kao duhovno dobro brata/sestre s kojima se živi.

Nakon kratke stanke uslijedilo je drugo izlaganje. Njega je održala s. Mirjam Peričić, mag. psych. Naslov izlaganja bio je „Praštanje za pojedinca – pomirenje za zajednicu“. S. Mirjam progovorila je o

ovoj temi s psihološkoga aspekta. Istaknula je kako su međusobni odnosi prilika za osobno posvećenje. Pojasnivši razliku između pojmova 'praštanje' i 'pomirenje', naglasila je koliko je važna volja i želja da se oprost i pomirenje dogode. U tom smislu govorila je da oprost započinje kad osoba to odluči, nasuprot 'ruminaciji' tj. neprestanom vraćanju istim negativnim mislima. Potrebno je, stoga, razvijati osjećaj zahvalnosti te odnose graditi pomoću evanđeoskih vrjednota.

Središnji dio susreta bilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio fra Dragutin Bedeničić, provincijski vikar Provincije sv. Ćirila i Metoda i župnik Župe Sv. obitelji iz Osijeka. Tumačeći Božju Riječ, u svojoj homiliji fra Dragutin potaknuo je prisutne na posvešćivanje kršćanskih i redovničkih temelja te na usklađivanje svakodnevnoga života prema njima. Bratsko i sestrinsko zajedništvo nastavilo se na zajedničkom objedu. Susret je završio molitvom krunice u crkvi Presvetoga Srca Isusova u Čemincu.

Sudionici susreta zahvalni su Hrvatskoj redovničkoj konferenciji, Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji kao i braći salezijancima iz Beloga Manastira, na čelu s don Pavlom Špoljarom i don Vitomirom Zečevićem, za trud i organizaciju ovoga susreta.

Danijel Delonga

Redovnički dan: Pomireni s Bogom i međusobno

„Potrebni smo pomirenja s Bogom i međusobno, ali prije svega i sa samim sobom jer zapravo tu sve počinje, svaki nemir i svaki mir“, rekao je riječki nadbiskup Mate Uzinić u uvodnim riječima, pozdravljajući redovnice i redovnike 5. listopada u Nadbiskupskom domu u Rijeci. Pozvao ih je da prvo pogledaju u sebe i pomireni sa sobom postanu širitelji mira, podsjetivši da tomu i Isus poučava svoje učenike. „Nije grijeh ono što ulazi u tijelo, nego ono što izlazi iz ljudskoga srca. Netko je rekao da ratovi počinju u ljudskom srcu, bilo bi dobro da se tu i završe“, rekao je nadbiskup Uzinić, izrazivši nadu da će im ponuđena predavanja pomoći u tome. Redovnice i redovnici Riječke metropolije okupili su se proslavljajući Redovnički dan, a program je organiziralo povjerenstvo Riječke nadbiskupije na čelu s Nikolom Uravićem.

O psihološkim aspektima pomirenja i oprostima kao putu ozdravljenja govorila je psihologinja Sandra Smoljo Dobrovoljski. Istaknula je kako je oprostiti sebi vlastite nesavršenosti, propuste, sumnje, ranjivosti, nesigurnosti pravi put koji vodi do nutarnjega mira. „Pomiriti se s vlastitom prošlošću omogućuje ponovno otvaranje dnevnim iskustvima, stvarnostima, odnosima.“ Ipak, proces pomirenja i oprosta kompleksan je i zahtjevan. Oprost je izbor i odluka, nije osjećaj. „Osobe koje nisu u kontaktu sa sobom često projiciraju svoju krivnju, propuste, odgovornosti na druge. Oprostiti sebi i drugima nije čin slabosti nego hrabrosti, preuzimanje odgovornosti za vlastiti život i volja

da se nastavi živjeti. Onaj tko više voli patnju od radosti življenja teško uspijeva oprostiti.“ Istaknula je snagu Božje ljubavi kao temelja za praštanje. „Oprostiti znači osloboditi u sebi sile ljubavi!“

Objasnila je kako je oprost temelj za sretan život i za odnose u društvu. „Za oporavak nas samih, zajednica, crkvenih institucija, društvenih dinamika, nacionalnih previranja, oprost je kamen temeljac sadašnjosti i budućnosti. Za sve nepravde, ranjivosti, povrjede, svjesne i nesvjesne, učinjene sebi i drugima, za psihološko-duhovni rast i sazrijevanje – integraciju, trebalo bi razvijati kulturu oprosta, pripremati prostor za isti i voditi se stavom, uvjerenjem i odlučnošću bl. Miroslava Bulešića: ‘Moja je osveta oprost!’“, zaključila je Smoljo Dobrovoljski.

Otac Dario Tokić, OCD, nadahnuće za praštanje i pomirenje pronašao je Bibliji. Biblijski poučak o opraštanju i pomirenju glasi: „Opraštanje nije ni zaborav, ni pomirenje, ali pomirenja nema bez opraštanja i pokajanja.“ Predavač

je ovaj poučak potkrijepio nizom tekstova iz Staroga i Novoga zavjeta koji vrhunac dosežu u praštanju raspetoga Isusa na križu. „Biblijski poučak o opraštanju, koji se daje izvući iz navedenih tekstova, pokazuje da su oprostjenje, pokajanje i pomirenje, međusobno različite, ali i povezane stvarnosti. To je predočivo slikom mosta nad ponorom koji nastaje povrjedom u međuljudskim odnosima. Pri pokušaju prijelaza, ponor se ne može zanemariti, kao što se ni prava povrjeda ne može zaboraviti. Budući da ponor nije sam po sebi nadvladiv, potrebno je izgraditi novu razinu komunikacije koja će se izdignuti iznad ponora i povezati dvije udaljene obale. To je most koji predstavlja pomirenje. Po tom pomirenju Bog daje osobiti blagoslov, kao što je i most blagoslov za obje strane koje spaja.

Ali, svaki most mora imati uporišta na objema stranama, jer će se inače srušiti pod opterećenjem nove komunikacije. Na jednoj strani uporište je oprostjenje, na drugoj pokajanje. Nedostaje li

uporište na jednoj od dviju strana, i nova će komunikacija propasti te će doći do novih povrjeda. Iako je pomirenje poželjan ishod procesa opraštanja, ne će ga biti moguće uvijek ostvariti. Najčešći je razlog tomu taj što uporišta nisu dovršena ili možda nisu uopće u planu. Nisu dovršena kod ljudi koji u danom trenutku još nisu spremni oprostiti, odnosno pokajati se. Ta uporišta i ne postoje kod ljudi koji ne žele oprostiti, kao npr. farizeji ili pravednici kojima ne treba obraćenja, kod onih koji ne mogu oprostiti, primjerice Juda, ili kod

onih koji nisu sposobni oprostiti“, rekao je o. Tokić.

Redovnički dan završen je prilikom za sakrament pomirenja i misnim slavljem u crkvi Gospe Lurske, koje je predvodio nadbiskup Uzinić. Redovnice i redovnike je podsjetio kako Isus svojim učenicima poručuje da će, ako ga slijede, imati sve što im treba. „Ako slijedite Isusa, dobit ćete više žena i muževa, djece, bogatstva, ali u novoj dimenziji, ne u ovoj, zemaljskoj.“ „Redovnički je život predokus onoga što će se dogoditi, što nam je obećano“, rekao je

Nadbiskup. Podsjetio je na primjer sv. Franje i preporučio okupljanje njegovu zagovoru. „Shvatimo, poput svetoga Franje, da sve što imamo, pripada Gospodinu. Da to što jesmo, jesmo zahvaljujući njemu i sve što činimo, da činimo u njegovo ime. Tako ćemo, njemu suobličeni, moći biti na nov način njegova prisutnost u svijetu. Svjedočiti da naš Bog nije Bog koji pamti naše pogriješke, nego je Bog koji nas ljubi, kojemu je stalo do svakoga čovjeka“, zaključio je Nadbiskup.

Tiskovni ured DJOS

Nadbiskup Hranić primio novo Provincijalno vodstvo

Đakovačko-osječki nadbiskup metropolit Đuro Hranić u četvrtak, 3. listopada, primio je u posjet novo Provincijalno vodstvo Milosrdnih sestara sv. Križa, koje je službu preuzelo 14. rujna ove godine. U Nadbiskupskom domu u Đakovu s nadbiskupom su se susrele s. Marija Brizar, provincijalna poglavarica i provincijalne savjetnice: s. Nikolina Nikolić, s. Dragica Ivkić i s. Doroteja Krešić. Uz nadbiskupa Đuru, u susretu su sudjelovali preč. Mato Gašparović, ravnatelj Ustanove za uzdržavanje klera i ekonom Bogoslovnoga sjemeništa, te kancelar Nadbiskupskoga ordinarijata vlč. Dario Hrga.

Sestre su se spomenule nedavne Nadbiskupove obljetnice ređenja te mu uručile prigodan poklon. Upoznale su ga s prilikama u Provinciji: s brojem i starosnom strukturom sestara, s prisutnošću sestara u župnim zajednicama, s brojem novakinja, kandidatica i s drugim temama. Razgovarali su i o prisutnosti te o djelovanju sestara u središnjim nadbiskupijskim ustanovama. Mons. Hranić ih je s radošću primio, pomno ih slušao, zahvalio im za

njihovo životno svjedočanstvo i za sve što čine na području Đakovačko-osječke nadbiskupije. Izvijestio ih je o nekim pastoralnim nastojanjima i prioritetima na području Nadbiskupije. Sestre su također zahvalile za svećenike, misnike i ispovjednike u provincijalnoj kući te za podršku koju svećenici pružaju razgranatom odgojnom, pastoralnom i socijalnom djelovanju sestara u Đakovu. Nadbiskup je novom Provincijalnom vodstvu na kraju poželio uspjeh u odgovornoj službi i obilan Božji blagoslov.

Katolička tiskovna agencija BiH

Održan susret medicinskih sestara redovnica različitih družbi

Medicinske sestre – članice različitih redovničkih zajednica s područja Hrvatske i Bosne i Hercegovine – okupile su se u petak 11. listopada 2024. godine u Đakovu, gdje su do nedjelje, 13. listopada, sudjelovale na duhovnom seminaru, objavljeno je na stranici Sestara služavki Maloga Isusa.

Seminar su organizirali Hrvatska redovnička konferencija i Povjerenstvo za medicinske sestre članice redovničkih ustanova pod vodstvom s. Marije Jozić. Tema susreta bila je „Ususret Svetoj godini – u molitvi, pokori i djelima milosrđa“, a voditelj je bio karmelićanin o. Jakov od Križa Milić.

Susret je počeo u samostanu Milosrdnih sestara svetoga Križa molitvom Večernjih hvala. Misno slavlje u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova predslavio je đakovačko-osječki nadbiskup Đuro Hranić. Uvodeći u misno slavlje pozdravio je sestre i zaželio im dobrodošlicu u Đakovo. U homiliji je tumačio Isusovo čudo oslobođenja čovjeka od zloduha. „To je znak da je na svijet došlo kraljevstvo i milosrđe Božje. Za takvo shvaćanje i interpretaciju Isusovim sugovornicima bilo je potrebno svjetlo vjere. Svatko ima potrebu vapiti: ‘Vjerujem, Gospodine, pomози mojoj nevjeri, umnoži moju vjeru!’“ rekao je.

„Kad je tama gusta, kako je vrijedno kratko i slabo svjetlo šibice da bismo se u toj potpunoj tami

orijentirali. Na taj način, drage sestre, svaka od vas postaje znak u prostoru u kojem živi. Postaje-te znak i svjetlo koje omogućuje i pokazuje put prema Isusu, otvara put vjere prema potpunom predanju, velikodušnom samoprijetnom služenju po kojem i naše bolnice i mjesta patnje mogu postati mjesta susreta s Bogom, susreta s Isusom“, poručio je. Nakon euharistijskog slavlja uslijedilo je euharistijsko klanjanje koje je predvodio o. Jakov.

Sestre je u subotu 12. listopada – nakon putovanja tijekom kojeg je o. Jakov održao nagovor o krjeposti ljubavi – u Srijemskoj Mitrovici dočekao kancelar Biskupskoga ordinarijata Srijemske biskupije vlč. Tomislav Lasić. Ondje su posjetili Sabornu Crkvu sv. Dimitrija, gdje im je vlč. Lasić opisao povijest i znamenitosti crkve. Sestre je u katedrali sv. Dimitrija dočekao i pozdravio srijemski biskup Fabijan Svalina, koji je predslavio misu, u zajedništvu s o. Jakovom i vlč. Lasićem. U ho-

miliji je istaknuo primjer Isusova služenja i brige za bolesne te zahvalio svakoj sestri na svemu što u ime Crkve čini za bolesnike.

Po povratku u Đakovo, o. Jakov sestrama je održao nagovor o pokori. Poručio je da rast u krjepostima podrazumijeva umiranje staroga čovjeka i svakodnevno uzimanje križa. Naglasio je da postoje unutarnje i vanjske pokore te istaknuo vrijednost svake žrtve u skrovnosti i važnost skrivene pokore.

U đakovačkoj katedrali sv. Petra, u nedjelju 15. listopada, euharistijsko slavlje predslavio je o. Jakov, a koncelebrirali su katedralni župnik Ivan Lenić i drugi svećenici. U homiliji je o. Jakov poručio da problem nije u bogatstvu, nego u ljudskoj navezanosti na njega. Nakon mise održao je predavanje o misaonoj molitvi kao temelju pastoralnoga djelovanja i kontemplativnoga života.

Susret je završio objedom, nakon kojega su se sestre vratile u svoje zajednice.

s. M. Kristijana Kolić

Prvi susret svećenika, redovnika i redovnica rodom iz župa Janjevo, Letnica i Vrnavokolo

Pod geslom „Povjerovali smo ljubavi“ (1 Iv 4, 16) održan je 24. rujna prvi susret svećenika, redovnika i redovnica rodom iz župa Janjevo, Letnica i Vrnavokolo. Uz mostarsko-duvanjskog biskupa i apostolskoga upravitelja trebinjsko-mrkanskoga Petra Palića i dubrovačkoga biskupa Roka Glasnovića, na susretu je sudjelovalo više od 80 svećenika, redovnika i redovnica. Susret je počeo u Kući susreta Tabor u Samoboru, gdje su na početku svima nazočnima zaželjeli dobrodošlicu biskupi Petar Palić i Roko Glasnović te domaćin fra Ivan Matić. Uslijedilo je predstavljanje svećenika, redovnika i redovnica, njihovih službi i zajednica u kojima djeluju i kojima pripadaju. Svećenici djeluju u deset biskupija u Hrvatskoj i inozemstvu, a redovnici i redovnice članovi su 15 redovničkih zajednica u Hrvatskoj i u svijetu. Sveta misa slavljen je u Župi sv. Ivana XXIII. u Zagrebu, u kojoj je župnik, također podrijetlom iz Janjeva, don Kristo Brkić. Euharistijsko slavlje predslavio je biskup Palić u zajedništvu s biskupom Glasnovićem i okupljenim svećenicima, kojih je bilo 45. Na misi se okupilo i 40-tak redovnika i redovnica kao i mnoštvo vjernika podrijetlom iz župa Janjevo, Letnica i Vrnavokolo. Na samom početku biskup

Palić prisjetio se i pokojnih svećenika, redovnika i redovnica te naglasio: „Iz duhovne oaze, u kojoj se njegovala molitva, žrtva i vjera – natopljene brojnim molitvama, odricanjima, žrtvama, ali i krvlju – niknula su ne samo mnogobrojna duhovna zvanja nego su mogli niknuti brojni svjedoci vjere, a osobito blaženici i mučenici. Fra Serafin Glasnović Kodić, mučenik, don Antun Muzić, mučenik, a kojima će se pridružiti i Alojzije Palić, mučenik koji će u Skadru 16. studenoga ove godine biti proglašen blaženim.“ U homiliji, biskup je Palić istaknuo: „Premda je većini uskraćeno ovo iskustvo poziva, kakvo je imao Jeremija, čvrsto vjerujem da je svatko od nas pozvan od Boga i da ima svoju zadaću i poslanje u ovom svijetu.

Bog nas zove i poziva da govorimo. Bog nas poziva na djelovanje, stavlja svoje riječi u naša usta i stavlja svoja djela pred nas, tako da se ponašamo u skladu s tim. Zove nas imenom i treba nas za ovaj svijet – uvijek iznova. Bog nas treba da ispunimo svoje poslanje koje nam je dao. Isus Krist izabrao je nas, a ne mi njega, a poslanje ćemo uspješno ostvariti jedino ako sve činimo iz ljubavi.“ Na kraju slavlja biskup Palić naveo je kako je iz spomenutih župa, uz dva biskupa, živo još oko 130 svećenika, redovnika i redovnica te je sve okupljene pozvao na molitvu za duhovna zvanja. Nakon misnoga slavlja susret je nastavljen druženjem i zakuskom koja je za sve okupljene pripremljena u pastoralnom centru Župe.

Marija Cigić

Zavjetovanje članica bratstva OFS-a Đakovo

Na blagdan Rana sv. Franje Asiškoga, 17. rujna 2024. godine, kad je cijela Franjevačka obitelj diljem svijeta obilježavala 800-tu godišnjicu toga događaja, u samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova u Đakovu, bratstvo OFS-a Đakovo proslavilo je zavjetovanje svojih sedam novih članica. Svetu misu slavio je fra Dragutin Bedeničić, područni duhovni asistent, a uz njega je koncelebrirao preč. Ivan Lenić, župnik.

Cijelo Mjesno bratstvo s radošću je pratilo obred zavjetovanja. U nazočnosti Ivana Andrića, ministra, svoje „Hoću“, živjeti sveto evanđelje po primjeru sv. oca Franje, izrekle su: Spomenka, Terezija, Anica, Ivanka, Anita, Ivanka i Mirta. U formaciji članica, uz s. Francisku Molnar, duhovnu asistenticu bratstva, sudjelovali su s. Marta Kovačić i Josip Drenjančević.

Bogu smo zahvalni za lijepo euharistijsko slavlje i za nastavak druženja u Dvorani *Florentini*. Čestitamo novozavjetovanicama i uz obećanje da ćemo ih i nadalje pratiti svojim molitvama.

s. Franciska Ulrika Sajdl

Križevo u zajednici sestara u Vinkovcima

Na blagdan Uzvišenja svetoga Križa zajednica sestara u Vinkovcima obilježila je svoj dan zajedno s cijelom župnom zajednicom. Svečanim misnim slavljem u 8 sati župnik, vlč. Florijan Kvetek, u ime cijele župne zajednice čestitao je sestrama naslovnu svetkovinu, te potaknuo da i nadalje koračaju ovim svijetom zagledane u križ Kristov. Pod misnim slavljem s. Meri je u ime zajednice zahvalila župniku i vjernicima na podijeljenoj radosti, te uputila prigodne riječ o majci M. Amadeji Pavlović (1895.-1971.), čiji je brat bio župnik Župe sv. Euzebija i Poliona, u kojoj i sestre već dugi niz godina djeluju. Nakon svete mise, vjernici su prilazili sestrama i čestitali, a u popodnevним satima jedna je skupina žena došla čestitati sestrama i provesti neko vrijeme s njima. Zahvalne Bogu za dar poziva u Družbu Milosrdnih sestara svetoga Križa sestre su molile za nova i postojeća duhovna zvanja.

s. Mariangela Markotić

Proslava Križeva na Vrhovcu

Zajednica Milosrdnih sestara sv. Križa na Vrhovcu svečano je proslavila najveću svetkovinu Družbe – Uzvišenje sv. Križa. U subotu, u večernjim satima, 14. rujna 2024. godine, u samostanskoj kapelici Srca Isusova, vjernici su se okupili kako bi zajedno sa sestrama sudjelovali u euharistijskom slavlju koje je predvodio fra Ivan M. Lotar, župnik Župe sv. Antuna Padovanskoga, Sveti Duh, u zajedništvu s nekoliko svećenika: don Antonom Šuljićem, vlč. Božidarom Mrakovčićem, fra Zdravkom Lazićem, OFM i don Matom Jakovićem. Nakon radosna i svečana euharistijskoga slavlja okupljeni vjernici zaputili su se u dvoranu, gdje su se, uz pripremljenu zakusku, zadržali u razgovoru sa sestrama.

s. Nada Martinković

Naslovna svetkovina u Đakovu

Svoju naslovnu svetkovinu, svetkovinu Uzvišenja svetoga Križa, 14. rujna 2024. godine, proslavili smo svečanom misom u samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova, koju je predvodio mons. Ivan Ćurić, pomoćni biskup đakovačko-osječki, u koncelebraciji s prof. dr. Ivicom Ragužem, od ovoga dana službeno novim rektorom samostanske crkve, i preč. Ivanom Lenićem, župnikom Župe Svih svetih u Đakovu i dekanom Đakovačkoga dekanata.

Na kraju homilije biskup Ivan obratio se sestrama: „Ubrzo nakon iskustva stigmi, ranjen s ranjenim Kristom,

Franjo na La Verni zapisuje svoju Pohvalu Bogu: ‘Ti si ljubav, sveta ljubav. Ti si mudrost, ti si poniznost, ufanje i ljepota (...), ti si mi spokoj, ti si radost, nada naša i veselje.’ Drage sestre sv. Križa! To je snaga i vašeg

redovničkoga posvećenja. I kad sa svojom majkom utemeljiteljicom, bl. Marijom Terezijom Scherer, od srca zanosno ponavljate: 'Mi smo svojim zvanjem izabrale Križ', svima želite reći da ste, zapravo, izabrale „najbolji dio“ – put ljubavi koja preobražava, koja, i „tamo gdje se sve čini da je umrlo“, obnavlja nadu i u ljudskim srcima uvijek nosi klice uskrsnuća.“

U ovom slavlju sestre su zahvalile Bogu za dosadašnje Provincijalno vodstvo i za novo Provincijalno vodstvo koje istoga dana preuzima službu, moleći ujedno blagoslov i snagu Duha Svetoga.

Istoga dana, prije večernje sv. mise i tijekom mise u katedrali, sestre su sudjelovale animiranjem krunicе, čitanja i pjevanja, te na taj način sa župljanima đakovačke Župe Svih svetih proslavile svoju svetkovinu. Župnik Lenić uputio im je čestitku i zahvalu te prigodne riječi uz slavlje ove Svetkovine.

Uoči ove Svetkovine s. Josipa Pavla Jakić pripremila je sestrama meditativno-molitveni koncert u kojem je, uz uvode u svako djelo, potaknula sestre da dožive ono što su kompozitori proživljavali i u to unesu svoja srca.

s. M. Emanuela Kvesić

Kongres provincijalnih poglavarica

Kongres provincijalnih poglavarica održan je od 26. kolovoza do 7. rujna 2024. godine u Ingenbohlju. Na Kongresu su sudjelovale sestre iz 12 provincija, 3 vikarijata i Kuće SAD-a. Iz Hrvatske provincije, uz s. Valeriju Široki, provincijalnu poglavaricu, sudjelovale su s. Nikolina Nikolić, zamjenica provincijalne poglavarice i s. M. Emanuela Kvesić, provincijalna

savjetnica u ulozi prevoditeljice. U poslijepodnevним satima u Ingenbohlju su nas dočekale sestre Vrhovnoga vodstva i poželjele su nam srdačnu dobrodošlicu. Na večeri je s. Marie-Marthe Schöenberger, vrhovna poglavarica, pozdravila sve sestre, moderatoricu Kongresa, gđu Anne Elisabeth Höfler, i oca Matthewa Kozhuppakalama, koji je svakodnev-

no predslavio euharistijsko slavlje i vodio dan obnove duha. Svaki dan euharistijsko slavlje organizirala je druga provincija ili vikarijat i ono je odražavalo nešto od internacionalnosti i kulturalne raznolikosti naše Kongregacije. Kongres je otvoren 27. kolovoza misnim slavljem u samostanskoj crkvi. Na misi su, uz sudionice Kongresa, sudjelovale i sve zajednice ingenbohlskoga brježuljka.

Prije početka misnoga slavlja svima se obratila s. Marie-Marthe, pozvavši nas da rad Kongresa stavimo pod Božju zaštitu kako bismo, potaknute njegovim Duhom, hrabro i zajedno kročile putem u budućnost. Kao simbol teme Kongresa „Kongregacija na pragu“, pored oltara stajala su originalna vrata sobe ili ureda bl. majke Marije Terezije, kroz koja su mnoge sestre ušle i prošle. „Za nas su ova vrata simbol otvorenosti, nepokolebljive predanosti, duboke poniznosti i bezgranične ljubavi majke Marije Terezije u službi Kraljevstva Božjega, u službi sestrama i našim bližnjima“, potvrdila je s. Marie-Marthe.

U ulaznoj procesiji provincijalne poglavarice, poglavarice vikarijata i Kuće SAD-a donijele su na oltar zemlju iz svojih domovina. „Danas, kada se okupljamo iz svih krajeva svijeta, donosimo zemlju iz svojih domovina – opipljiv znak naše raznolike baštine i jedinstvenih prilika u kojima služimo. Ova zemlja, raznolika, ali ujedinjena, odražava našu širom svijeta rasprostranjenu Kongregaciju... Ona simbolizira našu duboku povezanost s našom domovinom, s našim bližnjima i s našim poslanjem.“ (izgovoreno tijekom bogoslužja)

Nakon sv. mise, u dvorani duhovnih vježbi, s. Marie-Marthe predstavila je temu Kongresa, „Nastavljamo pisati Generalni kapitul“, kao i ciljeve Kongresa: njegovati razgovor i bolje se međusobno upoznati, jačati radost zajedništva i crpiti iz zajedničkoga izvora, razgovarati o primjeni Vizije 2020. i tražiti moguće načine kako nam Vizija u svakodnevicu može dati nove poticaje, te raditi na četiri teme koje nam je kao zadatak ostavio Generalni kapitul: identitet/karizma, umrežavanje i suradnja, strukture Kongregacije i izmještaj Generalata.

U dinamičnoj vježbi s vunom, pletući mrežu između provincija, vikarijata i Kuće SAD-a postalo je vidljivo koliko smo međusobno povezane; kad neke

ispuste niti, a druge ih podignu, primaknemo se bliže jedne drugima. Sve smo spremne za veće umrežavanje koliko nam to snage dopuštaju. S obzirom na strukturu Kongregacije, jasna je tendencija da i nadalje zajedno idemo putem. Naglašena je važnost Ingenbohla kao mjesta osnivanja Kongregacije. Na temelju analize radne skupine za smještaj Generalata, Generalno vodstvo preporučuje da mjesto Generalata ostane u Ingenbohlu. Izražena je i spremnost da se zajednica Generalata podrži kadrovski, financijski i molitveno.

Kroz sve teme, poput crvene niti, provlačila se tema identiteta. Zovemo se Milosrdne sestre sv. Križa. Svaka provincija, vikarijat i Kuća SAD-a dobila je zadatak na kreativan način prikazati kako karizmu živi danas. Prezentaciju o provedbi karizmatškoga plana predstavio je mag. Martin van Oers. O ovoj temi razgovarat će se na Kongresu provincijalnih ekonomata 2025. godine.

S obzirom na nadolazeći 200. rođendan bl. majke Marije Terezije (2025.) posjetile smo važna mjesta naše Utemeljiteljice. Wurmsbach, mjesto gdje se 26. listopada 1845. godine zavjetovalo prvih pet sestara sv. Križa. Menzingen, mjesto gdje je sve počelo: prve sestre doselile su se u Menzingen 17. listopada 1844. godine. Menzingenske sestre srdačno su nas primile i ugostile. Naše putovanje završilo je u kući za odmor u Oberägeriju. Tamo smo bile ugošćene na samoj obali jezera Ägeri.

Završetak Kongresa

Teme „Identitet“ i „Kongregacija na pragu“ pratile su tijekom Kongresa. Kongres je završio riječima koje su izgovorene na sv. misi otvorenja Kongresa: „Molimo da Bog otvori vrata naših srdaca i umova. Neka nas prati zagovor bl. majke Marije Terezije.“

Vrata, koja su stajala i u kripti, simboliziraju mnoge mogućnosti, prilike i izazove koje nam Bog otvara. U isto vrijeme od nas se traži povjerenje i pouzdanje. Blažena nas majka Marija Terezija podsjeća: „Budite strpljive, izdržite, molite i uzdajte se u dragoga Boga.“ S tim pouzdanjem u Boga, krenimo u budućnost. Pratio nas Božji blagoslov na našem daljnjem putu.

s. Nada Martinković

Mons. Aristide Gonsallo, biskup Biskupije Porto-Novo u Beninu, posjetio samostan u Đakovu

Mons. Aristide Gonsallo, biskup Biskupije Porto-Novo u Beninu, 4. rujna 2024. godine, u pratnji đakovačko-osječkog nadbiskupa mons. dr. Đure Hranića i vlč. Leona Noudeviwa Sagbohana, rodom iz Benina, župnoga upravitelja Župe Kraljice sv. Krunice u Kuševcu, pohodio je samostan Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu.

Sestra Lucija Kopic, savjetnica provincijalne poglavarice, i s. Lovorka Jukić, provincijalna ekonoma dočekale su goste te su im pokazale samostan i neke od djelatnosti vezanih uz provincijalnu kuću u Đakovu. Tako su se susreli s voditeljima i korisnicima Udruge i Centra za psihosocijalne potrebe Amadea, zatim sa sudionicima Dječjega ljeta na Ljetnoj terasi Centra Amadea, s djecom i djelatnicima u Dječjem vrtiću Sunčev sjaj-Nazaret. Središnji dio susreta zbilo se u samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova i u provincijalnoj kući.

Sestra Amadea Birovljević, predsjednica Udruge Amadea, predstavila je rad Udruge, zajedno sa s. Natalijom Fadiga, s. Franciskom Molnar, zaposlenicima i volonterima. Gosti su imali priliku susresti korisnike i vidjeti koliko im znači ovakav oblik zajedničkoga boravka i druženje. Dok su se korisnici okupljali na

likovnu radionicu, koju vodi gđa Ljiljana Balekić, mons. Gonsallo zapisao je svoje dojmove u Knjigu dojmova: „U današnjem danu zahvaljujem Gospodinu što me doveo u ovu zajednicu časnih sestara koje su u službi starih osoba i osoba koje imaju psiho-socijalne poteškoće, osluškujući riječi Isusa Krista u evanđelju: ‘Štogod učinite jednomu od moje najmanje braće, meni učinite!’ (Mt 25, 45) Neka Gospodin blagoslovi sve što radite ovdje, vaša apostolska djela, i neka blagoslovi časne sestre i sve volontere.“ Zatim je kratko pozdravio sudionike te im podijelio apostolski blagoslov.

Slijedilo je kratko druženje s djecom, koja su se okupila na Dječjem ljetu, u organizaciji Župe Svih svetih u Đakovu, gdje su uz volontere također bili prisutni i župnici navedene Župe: preč. Ivan Lenić, župnik i dekan te vlč.

Ivan Kunčević, župnik *in solidum*. Djeca su mons. Gonsallu otpjevala pjesmu za rođendan i prigodne pjesme uz pokrete.

Na igralištu Dječjega vrtića Sunčev sjaj-Nazaret doček gostima pripremila je s. Jelica Đuzel, ravnateljica, zajedno s odgojiteljicama i djecom. Sestra Jelica pokazala im je prostorije Vrtića i upoznala ih s metodama rada.

U samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova s. Estera Radičević, voditeljica samostanskoga arhiva, iznijela je kratki povijesni pregled crkve, oltara i slika, te predstavila blaženice Družbe: majku M. Tereziju Scherer, s. Ulriku Nisch, s. Zdenku Schelingovu, te majku M. Amadeju Pavlović, pravednicu među narodima.

Goste je pozdravila s. Helena Šajbl, poglavarica zajednice sestara u provincijalnoj kući, gdje im je pripremljena okrijepa. Se-

stre su upoznale mons. Gonsalla sa situacijom u Družbi, vezanom uz apostolat i nove članove, a također su se zanimale i za stanje u Beninu. Misijskoj djelatnosti osobito doprinose s. Ignacija Ribinski

i s. Jelena Kovačević, koje aktivno djeluju u Misijskom uredu Đakovačko-osječke nadbiskupije.

Mons. Gonsalle na svakom mjestu zahvalio je prisutnima za njihovo djelovanje i nastojanje te

je svoju poruku upisao u knjige dojmova. Sestra Lucija na kraju je zahvalila za posjet mons. Gonsallu i njegovoj pratnji te mu je, u ime Hrvatske provincije, uručila prigodan novčani dar.

s. Amadea Birouljević

I Ljetni susret sestara juniorki

Od 19. do 23. kolovoza održan je susret sestara juniorki Milosrdnih sestara sv. Križa u kući zajednice sestara u Portu, na otoku Krku. Susretu je prisustvovalo 14 sestara s privremenim zavjetima te voditeljica juniorata, s. Nikolina Nikolić.

Program je započeo zajedničkim klanjanjem koje je je predvodila s. Nikolina, a ostatak programa predvodio je vlč. Josip Pende, povjerenik za mlade i duhovna zvanja u Riječkoj nadbiskupiji. Vodeća tema nagovora vlč. Pendea bila je razlučivanje koje je nezostavan dio redovničkoga poziva i otkrivanja Božje volje. U prvom razmatranju promatralo se znakove vremena, za što je nužno vrijeme tišine i molitve u kojoj se osluškuje Božji glas i odgovara na poticaje Duha Svetoga, što osposobljava osobu da se mijenja, da živi obraćenje. Promišljalo se o osobnim poteškoćama i slabostima, kao i o Božjim odgovorima na te poteškoće po primjeru Mojsija, kojega Gospodin izabire, unatoč svim njegovim ljudskim ograničenjima, te po njemu čini velika djela. Bog Mojsiju nije otklonio njegove nedostatke, ali je obećao da će uvijek biti s njim. Upravo to i nama danas obećava i poziva nas na povjerenje. Poziv, koji je upućen pojedincu, podrazumijeva odnos s onim koji poziva, s Gospodinom. Upravo je u tom odnosu i u našem osobnom pozivu najbrži put do svetosti.

Slijedeći nagovore vlč. Pendea i slušajući Božju riječ, razmatralo se i o željama i čežnjama čovjekova srca, o duhovnoj suhoći i životnim olujama koje prate one koji su odlučili biti poslušni Kristu te se razmišljalo o tome na koji način prepoznati i pronaći potvrdu vlastitoga dobrog izbora. Posljednje razmatranje bilo je poziv na budnost u vlastitom ži-

votu i pozivu te bdijenje nad vlastitim srcem, što je obogatilo razmatranje Božje riječi uz Jeruzalemsku Bibliju.

Svakoga je dana, uz nagovor vlč. Josipa, bilo određeno vrijeme za osobno razmatranje i rad te za međusobno dijeljenje plodova razmatranja, što je davalo dodatnu priliku međusobnoga obogaćivanja i osnaživanja u vjeri. Službeni dio juniorskoga susreta završen je predavanjem s. Nikoline na temu identiteta Milosrdne sestre sv. Križa. Dani provedeni u molitvi, promišljanju i zajedništvu i ovaj su put bili prilika za punjenje „duhovnih baterija“ kako bismo nastavile dalje, snažnijim korakom, slijediti stope Krista i s obnovljenom snagom i zahvalnošću živjeti od Krista darovan redovnički poziv.

s. Rastislava Ralbovsky

Osmi dan obitelji kod Milosrdnih sestara sv. Križa

ĐAKOVO (TU) – „Obitelj u školi mira s Kraljicom Mira“ bila je tema osmoga Dana obitelji u organizaciji Doma duhovne pomoći Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, održanog u nedjelju, 6. listopada 2024. u Dvorani *Florentini*. Sudionike je na početku susreta pozdravila s. Marija Brizar, provincijalna poglavarica, zaželjevši im dobrodošlicu i izrazivši podršku i radost što se kao obitelji okupljaju oko duhovnih sadržaja. Zatim su roditelji imali klanjanje Presvetomu Sakramentu, koje je animirala s. Rastislava Ralbovsky, a pjesmama pratila gđa Kristina Karajko. Djeca su istovremeno imala duhovno-rekreativni program, koji je vodila Katarina Ralbovski, teologinja i odgojiteljica iz Budaševa (Sisak), zajedno s animatorima. Tu su se uključile također i s. Matea Čelik, s. Amadea Birovljević i kandidatice.

Nakon zakuske koju su, pod vodstvom s. Natalije Fadiga, pripremile suradnice i dobročinitelji Doma duhovne pomoći, uslijedilo je predavanje za roditelje koje je održao je vlč. dr. Pavao Mikulčić, voditelj Nadbiskupijskoga pastoralnog centra i Ureda za pastoral braka i obitelji te župnik Župe Snježne Gospe u Đakovačkim Selcima. Prikazao je dokument dika-sterija za nauk vjere „Kraljica mira“ (Nota o duhovnom iskustvu vezanom za Međugorje), potkrijepivši to raznim pozitivnim iskustvima vezanim uz Međugorje. Roditelji su imali također prigodu za ispovi-

jed. Djeca su u isto vrijeme imala svoj program: katehezu, kreativnu radionicu, igre i plesove.

Roditelji i djeca imali su i više zajedničkih zadataka: pomoliti se u kapelici, napraviti zajedničku fotografiju u prikladnom okviru, igrati igru s plišan-ima i razgledati kreativne radove svoje djece.

Vrhunac susreta bilo je euharistijsko slavlje koje je predvodio dr. Mikulčić. U uvodnom su dijelu animatori s djecom, pod vodstvom gđe Romine Tominač, priredili vrlo dirljivi scenski prikaz o porukama Kraljice mira, koje sadrže poziv na misu, molitvu, napose molitvu krunice, čitanje Biblije, post i ispovijed.

To je na simboličan način uprizoreno i u prikaznoj povorci, u kojoj su obitelji donosile po jedan simbol: hostije, krunicu, Bibliju, kruh i vodu te štolu. Euharistijsko slavlje animirale su sviranjem i pjevanjem sestre i redovnički podmladak, a djeca su sudjelovala s prikladnim gestama. Nakon mise uslijedio je pojedinačni blagoslov obitelji, uz koji su dobivali prigodne darove kao uspomenu na ovaj susret.

Na susretu se okupilo 11 obitelji s 23 djece iz Đakova, Tenje, Osijeka, Punitovaca, Gundinaca i Pleternice. Cijeli susret bio je obilježen zahvalnošću Bogu za dar Kraljice mira i radošću zbog objavljenog „nihil obstat“.

Iz svakodnevnoga života naših sestara u Mađarskoj

s. Gabriella Légrádi, Pilisborosjenő Hungary, Srednjo-europska provincija:
s. Eszter Maria Pehm, s. Mária Vasco, s. Zsuzsa Vízlay

U nastavku sestre s nama dijele detalje iz svoje svakodnevice. Nadamo se da će to ojačati odnose i međusobnu podršku po molitvi, koja prelazi preko svih granica. Tekst nam pruža uvid u život četiriju mladih sestara u Mađarskoj.

s. Eszter Maria Pehm

Moj život kao Milosrdne sestre sv. Križa u Mađarskoj pokazuje se u molitvi, radu i u zajednici. Kao odgojiteljica predškolskoga odgoja radim u lokalnom vrtiću u Pilisborosjenő. Zajedno s kole-

gicom i onima koji nam pomažu brinemo za skupinu djece od 3 do 7 godina. Budući da se radi o državnom vrtiću, malo ima mjesta za vjeru u svakodnevici. Ipak, kao redovnicu, vrlo su me lijepo primili i prihvatili.

Često me pitaju kako postaje vidljivo to što sam Milosrdna sestra svetoga Križa u toj sredini. Moj je odgovor: „Vrlo jednostavno. Ja sam tu Milosrdna sestra sam sv. Križa. Činim što je u mojoj moći dan za danom, i ne tražim ništa izvanredno – prema riječima majke M. Terezije.“ Zahvalna sam što sam u dodiru s konkretnim životom, što vidim i osjećam s čim se danas mlade obitelji suočavaju. Ponekad ih samo saslušam i sve to donesem Bogu, koji tada čini svoja čudesna djela. Svi prosvjetni djelatnici znaju da posao ne prestaje na kraju dana. Kad dođu kući, počinju se pripremati za sljedeći dan.

A onda, u ritmu svakodnevice, tu je i zajednica, gdje molitva, kućanski poslovi, vrt, zajednički život, gosti i određena slavlja

diktiraju dnevni red. Zajedno sa svoje dvije susestre, s. Gabrielom i s. Marijom, organiziram život svakodnevice. Istina je da su naša polja djelovanja vrlo različita, također s različitim radnim vremenom. Međutim, postoje stalne zajedničke točke, kao što je vrijeme molitve, obroka i druge točke, koje su podrška i koje također pomažu osobi da bude usmjerena na ono što je bitno.

Četiri mlađe sestre, Mađarice, Milosrdne sestre sv. Križa, žive u Mađarskoj. Kao dio Srednjo-europske provincije, suočene smo s izazovom kako se dobro brinuti za materijalnu i duhovnu baštinu koju su nam naše sestre ostavile nakon svih godina rata, vremena komunizma i godina novih početaka u Mađarskoj, u duhu naših Konstitucija. To je jedna od brigi koja mi je svaki dan na srcu, a koju i osobno i kao zajednica iznosimo pred Boga. Molim i vas, drage sestre iz cijeloga svijeta, za molitvenu podršku!

s. Gabriella Légrádi

Doprijeti do žena u potrebi

Moji su dani uokvireni liturgijom Časoslova (osobito Jutarnje i Večernje hvale). Te časove molimo zajedno, koliko nam naše ostale obveze omogućuju. Drugi važni stupovi mojih dana jesu svakodnevna meditacija (najbolje vrijeme za to mi je jutro) i slavlje svete mise. Na sv. misi imam priliku svakodnevno sudjelovati, osim jednoga dana u tjednu. Moj apostolat stoji na ovom temelju: osim pojedinih službi u zajedničkom životu, aktivna sam na još dva područja. Jedno je SOLWODI Mađarska – Udruga redovnica za žene u potrebi, a drugo je područje mjesna župa (Pilisborosjenő i Üröm).

Udruga SOLWODI Mađarska (Solidarity with Women in Distress, Solidarnost sa ženama u nevolji)

Kad je Udruga osnivana, izabrana sam za predsjednicu na petogodišnji mandat. Povjereno mi je graditi i njegovati odnose i organizirati programe. Trenutno nas dvije radimo sa sestrom iz Družbe CJ (*Congregatio Jesu*). U uredu smo dva dana u tjednu, a ostale dane dežuramo i radimo *online*. Glavno nam je poslanje podizanje svijesti o stvarnosti trgovine ljudima i modernoga ropstva. Radimo također s drugim vladinim i nevladinim organizacijama u borbi protiv ove pojave i u borbi za njezino iskorjenjivanje. Kao redovnicama, naše je glavno područje djelovanja informiranje i osvješćivanje unutar Katoličke crkve u Mađarskoj. Nastojimo, stoga, sve više upoznavati i razumjeti tu problematiku sudjelovanjem na raznim nacionalnim i međunarodnim konferencijama. Svojim osobnim kontaktima s članovima Crkve imamo priliku posredovati informacije i znanje učenicima, studentima, mladima općenito, kao i svećenicima, redovnicima i redovnicama i vjernicima po župama. Naša je Udruga također poveznica za Udrugu RENATE (Redovništvo Europe umreženo u borbi protiv trgovine ljudima i iskorištavanja) i za SOLWODI u Njemačkoj i Austriji.

U kontaktu smo s jednom mađarskom zakladom koja vodi

sklonište. To je kuća uglavnom za žene spašene iz prisilne prostitucije u inozemstvu. Imaju dobro razrađen rehabilitacijski program za žene, u što smo i mi bile uključene još prije pandemije. Jednom tjedno nudimo ženama tečaj kuhanja. Radi se o nečem što je mnogo više od samoga kuhanja. Preko nas one šire i grade svoju novu mrežu odnosa. Vrijeme zajedno provedeno u kuhinji također je dobra prilika za dublji razgovor. Za vrijeme pandemije morali smo se upustiti u rad preko interneta, što je u početku bilo zabavno, jer smo razgovarali o receptima i isprobavali ideje za kuhanje, koje smo mogli pokazati jedni drugima na internetu. No, nakon nekog vremena razvili su se dublji razgovori i to je postalo neka vrsta duhovnoga prostora za zajedničko druženje preko mreže. Puno smo razgovarale i molile sa ženama. Pred Božić imale smo djelovanje na ulici, zajedno sa *Salvation Army* (Vojska spasa, protestantska udruga) i s jednom drugom zakladom. U siječnju smo zajedno počele tražiti načine kako koordinirati naša različita djelovanja i službe. Za mene je ovaj rad i težak, i lijep. Teško je jer se događaju samo mali, beznačajni pomaci, iako ulažem puno vremena i energije. Lijepo je, pak, kad čujem priče žena u velikoj potrebi i po njima upoznajem pojedine osobe. Empatijsko je slušanje za mene dar, ali imala sam priliku razviti u sebi tu vještinu pohađajući jedan po-

sebni tečaj. Te vještine i znanje mogu koristiti ne samo u uredu Udruge SOLWODI-a, već i u djelovanju u zajednici.

Aktivnost u župi

Skoro sam četiri godine član Pastoralnoga vijeća, koje je ustanovio domaći župnik. U toj smo skupini nas četvero: svećenik, đakon, vjeroučiteljica i ja, kao redovnica. Ovu je aktivnost možda najteže vremenski definirati. U početku smo jedno popodne tjedno provodili planirajući i razgovarajući, a sada, kao uhodanom

timu i uz mogućnost rada preko interneta, treba nam manje vremena. Naša je zadaća promicati i razvijati život župe, informirati i duhovno podupirati razne veće i male zajednice planiranjem i organiziranjem crkvenih događaja tijekom cijele godine, kao što su blagdani, dani duhovne obnove, liturgijska događanja i slično. U ovom timu svećenik i ja smo pokretačka snaga jer su vjeroučiteljica i đakon obiteljski ljudi, majka i otac u obitelji, tako da više toga mi trebamo činiti. Ova služba zahtijeva od mene gotovo stalno dežurstvo, ali to mi je važ-

no jer imam mnogo prilika slušati ljude i s njima izravno razgovarati. To je dobra prilika za uključivanje i njih samih u život župe. Osim toga, jednu ili dvije subote mjesečno pomažem oko čišćenja crkve. To mi također daje priliku za dijalog.

U oba područja ja sam Milosrdna sestra sv. Križa koja ima poslanje donositi Isusa ljudima i susretati ga u njima snagom otajstva Križa. Ovakav unutarnji stav i intenzivan molitveni život daje mi entuzijazam, snagu i ustrajnost za moje služenje.

s. Mária Vasco

Sigurno ste znatiželjni kako mi u Mađarskoj živimo. Kako mi ovdje živimo kao Milosrdne sestre

svetoga Križa? Kad mi je to pitanje postavljeno, prvo sam jednostavno pomislila: moleći i radeći. I to bi bio odgovor na pitanje. Sada, nakon što sam o tome dalje razmišljala, željela bih reći: to je služba kojom služim Bogu i ljudima. Što ta služba uključuje?

Moj dan započinje u 4,30 ujutro i završava oko 10,30 navečer. Nakon jutarnjega rituala, s poticajnim razmišljanjem iz evanđelja, idem na rad u školu. Moje je radno mjesto „Austro-ugarska europska škola“. Poučavam vjeronauk. U Mađarskoj se to zove vjeronauk za djecu i mlade. Moji učenici dolaze iz dobrostojećih obitelji i žele da im djeca imaju dobro obrazovanje. Unatoč ovoj materijalnoj sigurnosti, susrećem se sa siromašnim licima razvedenih, uznemiravanih, be-

skućnika, onih koji su u potrebi za odnosima, koji su osamljeni ili čiji su roditelji sklopili drugi brak, pa žive s polu-bračom i polu-sestrama. Pokušavam im ponuditi čvrsto tlo pod nogama, kako doći u dodir s Bogom i staviti svoje pouzdanje u njega. To uključuje i rad na razvijanju osobnih društvenih vještina. Svaki sam dan pred izazovom kako vježbati međusobnu pažnju u radu s djecom. Utemeljitelj Školske braće, sv. Ivan Krstitelj de La Salle, napisao je svojoj braći i učiteljima: „Dotakni srce djeteta.“ Za mene je to obrazovni program koji se ne odnosi samo na moje učenike, nego ga primjenjujem i na svoje bližnje.

Nakon nastave, slijede obveze u zajednici, gdje radim kao administrator i u arhivu. To je rad u tišini, ispred računala i mapa u

uredu. Vodim brigu o arhivskim dokumentima povijesti Mađarske provincije. U životnim pričama sestara vidim i čujem što su i kako one radile, za što su dale svoj život. U dokumentima se može naići na različita djelovanja, radosti i žalosti, razvoj događaja, procese, slavlja, povijest progona i obnova koja je slijedila, ali također i trenuci u kojima je karizma Milosrdnih sestara sv. Križa prilično neupadljiva, ali ipak djelotvorna: život u otajstvu smrti i uskrsnu-

ća! Prošlost je u arhivu i ukazuje na budućnost. Križ je za nas most između prošlosti i budućnosti.

Nakon toga vraćam se u sadašnjost: računima, računovodstvu, telefonskim pozivima, propisima, mejlovima, sastancima, rasporedu i realizaciji. A kada je sve gotovo, kućanski poslovi, poput kuhanja, čišćenja, pranja i bilježenje događaja dana, dio su mogega opuštanja.

Kao što vidite, moja je svakodnevica raznolika i višestruka.

Potrebno je umijeće kreativnosti. A kad je dan na izmaku, dobro je vratiti se odmoru i sve predati Bogu, govoreći sa psalmistom: „Uzalud vam je ustati prije zore i dugo u noć sjediti, jedući kruh muke, jer on daje san svojim miljenicima.“ (Ps 127, 2)

Svakodnevno se predajem umirući, podižući se, živeći, ljubeći i učeći!

s. Zsuzsa Vízslay

“Pođite po sve svijetu i propovijedajte radosnu vijest svemu stvorenju!” (Mk 16, 15) Papa Franjo u svojem intervjuu 2015. godine, za časopis “La Civiltà Cattolica”, kaže: “Bog od nas (redovnika i redovnica) danas traži da napustimo svoje gnijezdo i idemo djelovati.” U tom smislu, u jesen 2021. godine počela sam raditi u jednoj poslovnoj tvrtki. Moje je poslanje dvostruko: s jedne strane, bolje poznavati današnju stvarnost i tako moći bolje pomoći kad je komu pomoć potrebna; i s druge strane, približiti drugim suradnicima Boga i evanđelje samom svojom prisutnošću.

Drugu dimenziju svoje službe dobila sam 2017. godine, kada sam imala priliku upoznati svijet slijepih i slabovidnih osoba u Vakoku Batthyány László, u domu i školi za njih. Zaklada Hummel Kornél, gdje sam član povjereničkoga odbora, pomaže osobama s invaliditetom kako bismo im učinili život lakšim i kako bismo se brinuli za potrebe njihova duha i duše. Također, pomažem pri organizaciji i provođenju jednodnevne manifestacije, jednom mjesečno, za odrasle osobe oštećena vida.

Theodosia, 1./2022., str. 28.

Prevela s engleskoga jezika:
s. Viktorija Šimić

Sretan Božić!

s. *Elsit Ampattu, Ingenbohl*

s. *Laisa Thalackal, India*

I Slavlje Božića u Indiji

Različite blagdanske kulture predstavljaju znakove života i hrabrosti, znakove ljubavi i nade

Sestra Laisa Thalackal, Gholeng, iz Provincije Srednje Indije, sestra Elsit Ampattu, (bivša) vrhovna savjetnica, Ingenbohl.

Dvije sestre iz Indije govore u multikulturalnom slavlju Božića. To je slavlje koje povezuje ljude i potiče ih na dijeljenje. Za razliku od naše zemlje, proslave se održavaju i u prirodi, na otvorenom, osobito među ljudima koji žive u plemenima. Osim toga, razne zapadne kolonijalne države ostavile su svoje tragove. Fotografije, koje donosimo, snimljene su u Kunkuriju, u državi Chhattisgarh.

Slavlje Božića radosno je sjećanje na Božji dolazak u svijet u liku Čovjeka kako bi podijelio ljubav i život sa svim stvorenjem: „Bog je tako ljubio svijet da je ljudima dao svoga jedinoga Sina.“ (Iv 3, 16)

Ljepota i bogatstvo Indije uključuje činjenicu postojanja različitih vjerskih uvjerenja i festivala.

Jaslice u selu

U slavlju multikulturalnih festivala, svaka država u Indiji ima svoj način i slavi u skladu sa svojom kulturom i tradicijom, čineći tako Indiju oličenjem „jedinstva u različitosti“. Ima dugu tradiciju zapadnjačkih utjecaja na slavlje Božića, i to od strane Por-

tugalaca, Nizozemaca, Britanaca i Francuza. Jugo-zapadna Indija prihvatila je također neke od istočnjačkih obreda.

Slavlje Božića – iskustvo radosti

Vrijeme dobrog raspoloženja i druženja

Božić se slavi bez obzira na pripadnost kastama, staležu i vjerovanju, bio netko siromašan ili bogat. To je blagdansko vrijeme za cijelu zemlju i mnogi slave sudjelujući u kršćanskom zajedništvu. Poruku Božića spontano dijele političari i osoblje medija, slavne osobe i poslovni ljudi u raznim gradovima diljem Indije. Božić vodi slavlju ljubavi i zajedništva u bezbrojnim zajednicama. Ljudi pjevaju, plešu i dijele radost jedni s drugima. Svjesno ili nesvjesno, to i jest pravi smisao Božića: osjećaj pripadnosti jednih drugima; da smo svi braća i sestre u Isusu Kristu.

Države i gradovi, kao što su Goa, Kerala, Mangalore, Mumbai, Delhi, Kolkata, dom su tisućama rimokatolika. Stoga se misa Polnoćka smatra sastavnim dijelom Božićnih slavlja na kojoj se okupljaju svi članovi obitelji. Nakon toga, sudionici sv. mise uživaju u velikoj gozbi s ukusnim poslasticama. Za taj dan crkve su posebno ukrašene božićnim drvcima, cvijećem, mirisnim svijećama i svjetlucavim lampicama.

Proslava Božića uz bubnjeve i ples

U većini dijelova Indije Božić je prilika da bi se pokazala dobrota srca tako da vjerske institucije, obitelji i pojedinci dijele darove i svečane obroke s onima koji nemaju. Tako si svatko može priuštiti malo radosti tijekom božićnih blagdana. To također pruža nadu i malo olakšanja siromašnima u njihovim životnim situacijama, motivirajući ih za nadu i radost, za bolje sutra. Uobičajena je praksa u božićno vrijeme posjetiti lokalno sklonište za beskućnike i siromašnu djecu, kao i mjesto boravka za gubavce i sirotišta.

Pjevanje i ples na otvorenom, u prirodi

Od 1894. godine sestre iz Ingenbohla u misijama su među raznim plemenskim skupinama u sjevernoj Indiji. Fotografije u ovom članku daju nam uvid u proslavu Božića, osobito među plemenima. U državama Chhattisgarh, Madhya Pradesh i Jharkhand većina kršćana pripada plemenima kao što su Oraons, Mundas, Khadias, Santhals, Nagesias, i mnogim drugim pod-plemenima. Svi oni imaju svoje dijalekte, kulturu, obrede i rituale, načine odijevanja i navike blagovanja. Ljudi, koji žive u plemenima, obdareni su životom u prirodi, okruženi su brježuljcima i dolinama, gudurama, rijekama i potocima, a iznad svega nepreglednim šumama u kojima žive isključivo divlje životinje i ptice, zmije i gmazovi. Tako se u mnogim pučkim pjesmama slavi Božje stvaranje. Na svakom je festivalu usredotočenost na okupljanje u

prirodi uz pjesmu i ples. Berba i žetva dovršena je prije božićnih blagdana. Nakon tih poslova, plemensko stanovništvo kreće nestrpljivo i s entuzijazmom s pripremama za Božić.

Stariji uče malenu djecu žrtvicama, pripremajući tako slamku po slamku koje će se staviti u jaslalice i tako grijati maloga Isusa. Djeca taj zadatak obavljaju pošteno i iskreno. Kuće se ukrašavaju; bijelo oprane i tradicionalne kuće mažu se blatom i kravljom balegom. Pripremaju se slastice od rižina brašna, pjevaju se pjesme uz tradicionalnu glazbu, uz razne instrumente kao što su *mandar*, *dholak* i *nagada* (razni bubnjevi). Kip maloga Isusa nosi se iz jedne obitelji u drugu uz pjesmu i ples, kako bi se posvuda donosilo mir i radost, a ljudi velikodušno nude žitarice i druge darove. Plemena razumiju duboko značenje Božića. Svi žele biti kod kuće za Božić, s članovima svoje obitelji: radovati se i dijeliti jedni s drugima ljubav, toplinu i radost. Većina ih nosi novu odjeću za Božić, ako su u mogućnosti. Slavlje svete mise vrlo je veličanstveno, radosno i puno života. Božićne pjesme veoma su dojmljive i znakovite. Nakon mise Polnočke u dvorištu crkve izvodi se tradicionalni ples, u kojem svi sudjeluju. Ljudi zatim dijele sa svojim susjedima i prijateljima pripremljenu hranu, *rotis* (vrsta kruha) i pivo od riže. Slavlje se nastavlja u radosti i zahvali i sljedećih dana nakon mise ili bogoslužja. Ljudi pronose božićnu poruku kao blagoslov mira, kao ljepotu nade, u duhu ljubavi i ohrabrenja cijelom čovječanstvu.

Ovaj je članak objavljen u „Weltweit“, br. 6/2020.) i stavljen na raspolaganje časopisu *Theodosia* za ponovno tiskanje. Puno hvala.

Theodosia, 4./2021., str. 18.

Prevela s engleskoga jezika: s. Viktorija Šimić

Činiti dobro i zaboraviti
sebe – to treba biti lozinka
milosrdne sestre.

Bl. majka M. Terezija Scherer

Iz pisane ostavštine o. Franje Vlašića, OFM (1930.–1985.)

Iz pisama sestri (nest)

- nastavak -

U službi Mariji ne smijemo slušati glas naravnog razuma. Treba slušati s r c e. Samo nas Križ može očistiti.

Ave Maria!

Cijenjena Sestro!

Razmislio sam o onome o čemu pišete. Ja Vas – i svaku dušu koja mi se povjeri – sudim kao sama sebe, barem pokušavam doprijeti do objektivne istine bez obzira kako će se to mene ili drugih dotaknuti. Dakle, nisam protiv da tražite premještaj. Ako Vam časna

Majka udovolji, možete mirne savjesti poći u drugo mjesto i na drugu dužnost. Jer imamo pravo i pred Bogom i pred ljudima tražiti da nam se olakša teret ako uvidimo da se pod njim lomimo i gubimo. To je razborito.

No, ipak ostaje ona, svima nama dobro poznata istina da nas Bog nikada ne kuša preko naših sila, tj. On ne dopušta da budemo kušani iznad naših sila, bilo da se radi o sotoni, našoj vlastitoj slabosti (požudi) ili svijetu (ljudima koji nas okružuju). Ako nam se čini da smo preopterećeni, a nema ni od kuda pomoći – ni od Boga ni od ljudi, štoto se kaže – tada moramo dobro promisliti ne dolaze li poteškoće od nas samih?! Ne stvaramo li mi sami sebi poteškoće? Ili, možda ne upotrebljavamo sredstva koja nam Bog nudi da im se suprotstavimo i da ih nadvladamo...?

Konkretno, u sadašnjem Vašem slučaju, odobravam Vam što ste pisali č. Majci; i, ako Vas premjesti, budite mirni. Ali na jednu svoju slabost morate paziti da se ne bi ponovila i tamo kamo dođete. Ona je, uz ostale, izvanjske uzroke u *dnu* Vaših poteškoća. Ja bih je nazvao nestrpljivost, naglost i neka grubost u reagiranju na uvrede i sve ono što se tiče Vaše osobe. Nabrojio sam tri stvari, no one imaju isti korijen – Vaš temperament. Premda, s druge strane znate biti: i strpljiva, smirena i nježna. To su Vaša dva različita pola.

Da sam na Vašem mjestu, ja bih se radije odupro poteškoćama negoli pred njima bježao. Učinio bih ovo: 1. Ne bih branio ni sebe ni druge pred napadajima i kritikama sa strane... 2. Mislio bih kako je Bogu najdraža molitva vršenje njegove volje. Bio bih miran i onda kad ne bih mogao obaviti propisane usmene molitve. Ako ne bih mogao obaviti razmatranje ni od koga smetan, obavio bih ga pomalo, kroz posao. U razmatranju je bitno *misлити* na duhovne stvarnosti, koje se po tome urežu u svijest, potaknu volju i osjećaje. Koji put je to daleko bolje negoli ugodno kunjati u kapelici... Uz to bih ipak nastojao okretno obavljati posao, da barem redovito prispijem na zajedničke molitve. Ukoliko stvarno ne bih mogao na njih dolaziti, stvar bi saopćio poglavarima, ali im ne bih govorio o premještaju. Ukoliko mi oni ne bi to riješili, rado bih, kako rekoh ... 3. Nastojao bih, uza sve to, duh držati kod Boga: barem od vremena do vremena, jer je i Krist u Getsemanskom vrtu molio sve žarče kako je muka bivala sve veća. Molio je i na Kri-

žu! A tko od nas moli kad je jako umoran ili u temperaturi? Samo sam u životu od jednog čovjeka čuo ove riječi: „Nikada nisam zbog umora propustio molitvu.“ Ako baš ne možete prihvatiti ovo što govorim, slijedite lakši put (premještaj)...Vrijeme bježi... U Vječnosti ćemo se stidjeti kako smo ga kukavno iskoristili; kako smo nastojali da nam bude ugodno; kako smo bježali pred trnjem; kako je naša ljubav bila mlaka, puna zemaljskog trunja. A samo nas Križ može očistiti. Samo na Križu možemo zreti čistu istinu. Samo se po njemu dolazi do *Čiste ljubavi* prema Bogu i bližnjemu, što Krist naziva jednom zapovijedi. Želite li biti MARIJINO ČISTO, NADNARAVNO DIJETE? Zna li što to znači? Začeti se (milošću) i niknuti kao bijeli cvijet (krštenje) pod njezinim Bezgrešnim Srcem (Marijino duhovno materinstvo), rasti pod toplim zrakama sunca (djelujućih milosti), ojačati u neslomivo stablo pod udarcima vjetra (Križa) i konačno biti prikazano Bogu pred njegovim Prijestoljem na očigled čitava nebeskog Dvora! Pavao je, prosvijetljen, rekao istinite riječi kako patnje sadašnjeg vremena nisu uopće dostojne slave djece Božje koja se imaju pojaviti...! U službi Mariji ne smijemo slušati glas naravnog razuma. Treba slušati srce. Razum je bolesnik s dvjema štakama. Sv. Ljudevit M. Grignion kaže da moramo imati „oči orla za Boga... i oči lava u njegovoj službi“ (Molitva). Razmislite sami pred BOGOM, EUHARISTIJSKIM ISUSOM I MARIJOM – pa staloženo donesite odluku.

Zadar, 24. 9. 1974.

Ljudi su nesretni jer ne znaju za što žive, za što rade, zašto trpe; ne znaju kamo idu, ne znaju što su i što će biti!

Cijenjena Sestro!

Vi se kolebali da li da mi pišete ili ne, pa se ipak ojunali i napisali, ali od odgovora ništa! Moram li se ispričati? Ova godina mi je što se tiče vremena „napako“. Jedno, drugo, treće – i ne dospijem. No, nadam se „oslobođenju“. I meni ponekad dođe misao da nikome ništa ne pišem, da se sakrijem u mišju rupu i pokušam sebe spašavati! No poslije toga ponovno zasine svjetlo i tada iznova prebacim torbu preko ramena i naprijed... Sigurno je da ni Vaše ni moje pisanje nema samo u sebi nikakve osobite vrijednosti, ako se Marija time ne posluži, a ja vjerujem da je Ona

u svemu tome. Zato nastavite, jer Vas vodi jedina naka da budete bolji! Na moje vrijeme ne gledajte. Kad stignem, odgovorit ću. Izmjena misli je dobra, makar kao ovaj put bila tako kasna.

Onim pitanjima ste mi pomogli da Vam neke stvari rekнем kojih vjerojatno ne bih rekao. „Zašto se čovjek mora toliko boriti sa samim sobom i biti toliko jadan?“ Ja upravo to tako živo godinama doživljavam. Mislio sam: kad postanem savršen, sve će u mojoj naravi funkcionirati kao savršen aparat. No vidim da takva savršenost ne dolazi. Dapače, obratno: uviđam da sam uvijek onaj isti, samo u drugom izdanju, u mnogočemu gore... Ne govorim zato da se pred Vama ponizim kako bih ispaо boljim... nego je stvarno tako... I zato sam došao do uvjerenja da naš put (Marijine djece) „ide nizbrdo“. Ja barem do sada nisam uspio zagospodariti tako sobom da mogu od sebe raditi što god hoću; nisam uspio postići neke „nerazorive“ kreposti, nego je sve nestalno kao na vodi, sve ovisi o sadašnjem „hoću ili neću“... Mislim čak da nije potrebno za SVETOST da budemo savršeni, nego da je dovoljno: s naše strane, ponizno i ustrajno nastojanje a, s Božje, milost – bez obzira na „uspjeh“, jer svaki uspjeh nije uspjeh, kao ni svaki neuspjeh ne mora biti neuspjeh. Od svega je najvažniji naš trenutačni stav: kako u tom trenutku stojimo pred Bogom – da li kao pobjednik (farizej u Hramu) ili kao grešnik (carinik...)? Reći ćete: kao grešnik. Da, ali s jednim dodatkom, jer idemo „Marijinim putem“, jer nas Ona posebno ljubi: s vjerom i pouzdanjem u NJU! Moramo se uvijek doživljavati kao BOŽJE I MARIJINO DIJETE: u uspjehu i neuspjehu, u svjetlu i tami, u čistoći i grešnosti... Uvijek smo Njezino i Božje dijete. Odatle uvijek treba polaziti. Meni se ponekad čini da mogu sve u Njoj, da ću uvijek ostati u tom zanosu... No malo vremena prođe i meni je teško „za Mariju“ izmoliti jednu običnu zdravomariju!?

Ono o glumi „najsretnijeg čovjeka“... Zašto to ljudi čine...? Ima i među nama mnogo neiskrenosti: glumimo svetost a nismo sveti, glumimo radost a nismo radosni, glumimo sreću a nismo sretni... Za sebe mogu reći da sam zaista sretan, premda nisam uvijek raspoložen i radostan. Sretan sam jer sam našao POTPUN SMISAO SVOGA ŽIVOTA, jer sam našao ono što se kaže SEBE. Našao sam MARIJU! Ona mi je otkrila da sam BOŽJE I NJEZINO DIJETE. Trpim što sam takav i što ne mogu biti onakav kakav bih morao biti. Trpim to često i zbog drugih. Kad toga ne bi bilo, ja ne bih znao što je trpljenje. Da mi svi odjednom pomru (rodbina) i da sve izgubim (osim ovoga ne bih ni okom

trepuo). Ljudi su nesretni jer ne znaju za što žive, za što rade, zašto trpe; ne znaju kamo idu, ne znaju što su i što će biti! To važi dobrim dijelom i za svećenike i redovnike (-ce), jer nisu toga – u svjetlu vjere – postali skroz naskroz svjesni; te istine vjere nisu srasle s njima, nego su tek tuđi imputirani dio tijela...

Ono o „tuđim problemima“... zašto nas i oni moraju trti kao da nam nisu dostatni naši? Zato što smo vezani organski u ZAJEDNICU kojoj je Krist Glava a mi jedni drugima udovi istog tijela. Mi moramo i „tuđe probleme“ uzimati kao svoje. Reći ću Vam još nešto što nikome do sada nisam rekao: više trpim što drugi nisu kakvi bi trebali biti nego zbog sebe; i više se radujem kad zapazim MILOST u drugima negoli kad to zapazim kod sebe... Ne znam otkad i kako je to ušlo u me? Zato pomažem, premda je to pomaganje puno nesavršenosti i „sramota i bruka za mene“...

„Zašto neke redovničke osobe napuštaju svoj stalež?“ ZATO ŠTO SE NISU U NJ ZALJUBILE A MORAJU U NEŠTO BITI ZALJUBLJENE AKO ŽELE ŽIVJETI KAO MUŠKARCI I ŽENE, tj. POTPUNI LJUDI, jer se ne može dugo falsi živjeti. Moramo jasno kao usred dana vidjeti razlog zašto smo odabrali stalež djevičanstva: radi KRALJEVSTVA BOŽJEGA – radi potpunosti života u tom Kraljevstvu... Da redovnice izlaze, tome su najviše krivi svećenici, zatim redovnički poglavari – jer ne vrše svoje dužnosti kako treba, nego su puni kompromisa koji u svoje vrijeme donesu plod: nezadovoljstva sa staležom u kojem se nalazimo. U našim zajednicama mora kraljevati KRIŽ – pa će svi koji imaju zvanje biti zadovoljni, a oni koji ga nemaju odstupit će. I, konačno, krivci su i one koje ga gube, jer ne sudjeluju u milostima koje im se daju!

Zaključak: Pokušavajmo mi osobno živjeti svoj djevičanski stalež „u duhu i istini“ – u Isusu i Mariji pomoći u tome svima, ali „se“ zbog toga ipak ne smijemo „gristi“, jer su ipak pitanje zvanja i odabranja duboka Božja tajna. Bog i na druge načine posvećuje i spašava...

Za Vas osobno: Njeguajte što više molitveni život. On je uvjet naše pripadnosti Bogu. Samo u njemu možemo dobiti dovoljno svjetla i snage da slijedimo volju Božju. Samo u njemu nalazimo mir koji nam je potreban kako bismo čuli glas Božji... Ne obaziremo se na okolnosti (prezaposlenost) i Krist je imao smjelosti moliti i onda kad mu se o glavi radilo: da stekne snagu... Potrebno je da sudjelujete u životu zajednice (mjesne i provincijske), u dobru i u zlu, ali nikada ne smijemo izgubiti tlo pod nogama, izgubiti mirnu

ravnotežu; nikada ne smijemo ići u krajnosti: s jedne strane, kritiku i nezadovoljstvo s druge strane, šutnju i nezainteresiranost za opće stvari, nego mirno promisliti u Duhu što moramo reći i učiniti. Ne, osnova nam je uvijek: molitva, trpljenje, rad – jednom riječju dobar primjer i pouzdanje u Oca da nam se ništa bez njegove volje ili dopuštenja ne može dogoditi. Mi uvijek imamo pravo na MIR u Bogu, Isusu i Mariji, jer smo djeca Božja i Marijina i jer smo jedno s Isusom u Duhu! Svladavajte svoju preosjetljivost.

Jednim dijelom se ona osniva na temperamentu, drugim dijelom na oslabljenosti živaca, a trećim dijelom na nedovoljnom svladavanju (moramo sebi silu nanijeti; ne smijemo biti osjetljivi radi naših osobnih interesa. Njih moramo žrtvovati Bogu. I, opće, najbolji način da obračunamo sa sobom jest sebe prekrižiti ili, još bolje, stalno križati... Kad bi nam sav izvanjski rad i sudjelovanje u Zajednici bilo onemogućeno, kad bi nas svi isključivali, prezirali i onemogućavali nam bilo kakav utjecaj na Zajednicu, mi uvijek imamo i previše posla.

Običajem sebi reći: povuci se u vlastiti podrum i tamo radi na Kraljevstvu Božjem, koje ti nitko ne može oduzeti niti ga ometati, jer u svakom slučaju možemo biti žrtva, a žrtvom se postiže i vlastito posvećenje kao i pomoć drugima u posvećenju (apostolat). Zato je istinita ona riječ: „Onima koji Boga ljube sve služi na dobro!“

Imajte što više MARIJU pred očima: u svojim molitvama, u svome radu, u svojim žrtvama i odnosima s drugima. Ona mnogo toga smiri, očisti; Ona ohrabruje, tješi, ulijeva svjetlo, ljubav i mir.

Mislim na Vas, molim za Vas i koju stvarčicu i pretrpim da Vam bude bolje. Ali sebi ponekad recite: Ipak sve ovisi o mojoj suradnji s Marijom u duši! Ja ću, U MARIJI, doći, poduprijeti, otvoriti prozorčić kad je zagušljivo, upaliti kakvu svjećicu kad je tama ili uzeti Vas za ruku kad se treba uspeti na kakav kamen... No to su sve sitnice. Glavninu posla obavljate Vi i Marija u Duhu Svetome.

U SRCU BEZGREŠNE pozdravlja Vas i ostaje uvijek „mali brat“.

Na Tijelovo – 17. 6. 1976.

- nastavlja se -

Prema izvornim pismima o. Franje Vlašića, OFM, pripremila s. M. Jacinta Mandura

msgr. Luka Marijanović, profesor u miru

Svećenici u službi samostana Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu od 1868. do 2018.

Popis svećenika u službi samostana od 1968. do 2018. Prema dosad utvrđenim i provjerljivim podacima, sestrama redovnicama u duhovnoj službi u đakovačkom samostanu bili su svećenici koje niže navodimo, uglavnom, kronološkim redom. Istraživanje se nastavlja. Na prvom je mjestu naznačeno vrijeme njihova djelovanja u samostanu sestara u Đakovu.

- nastavak -

47. 1979.-1985.; 1990.-1996. **Msgr. Luka Marijanović** (*1943.), umirovljeni profesor i kanonik u Đakovu. Rođen u Donjim Andrijevcima 14. listopada 1943. Osmogodišnju je školu polazio u Andrijevcima, srednju za spremanje svećenika u Zagrebu na Šalati 1958.-1960., a licej u Đakovu. 1960.-1962. Redovni bogoslovni studij završio je u Đakovu 1962.-1969. s prekidom od dvije godine radi odsluženja vojnoga roka. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1968. Ekskurent je a onda i kapelan u Osijeku VI. 1968.-1969. Na specijalizaciji u Rimu je 1969.-1974., gdje je postigao magisterij iz općega bogoslovlja na Lateranu 1970. i magisterij iz biblijskih znanosti na Biblijskom institutu u Rimu 1974. Još za studija predavao je hrvatski jezik na gimnazijama slovačkoj i ukrajinskoj u Rimu. Imenovan je profesorom biblijskih znanosti na VBS-i u Đakovu 1974., umirovljen 30. rujna 2009. Na službi suradnika i ispovjednika samostanske crkve Presvetog Srca Isusova u Đakovu bio je u dva mandata 1979.-1985.¹ I kasnije je bio angažiran kao predavač Svetoga pisma redovničkom podmlatku u istom samostanu. Bio je tajnik VBS-e u dva navrata 1975.-1985., te 1991.-1993. Zatim knjižničar knjižnice Bogoslovnoga sjemeništa 1990.-1996. Predavao je godinu dana latinski jezik na CUO Braća Ribar u Osijeku, pet godina na Pedagoškom fakultetu Sveučilišta u Osijeku i na Visokoj učiteljskoj školi, a na njezinom dislociranom studiju u Vukovaru dvije godine Uvod u Sv. pismo. Na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Slavonskom. Brodu predavao je godinu dana grčki jezik. Nakon što je rektoru crkve i voditelju liturgije u samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu prof. Franji Gruiću istekao trogodišnji mandat prof. Marijanović imenovan je na službu rektora samo-

stanske crkve, na tri godine 20. listopada 1990., te ponovno na tri godine 1993.-1996.² Počasćen je naslovom

2 Budući da sam stjecajem povoljnih okolnosti autor ovoga članka mogu progovoriti ovdje i o sebi, sa željom da čitatelji barem uoče neke poteškoće jedne od službi u Crkvi. Od crkvenih se zajednica inače očekuje da budu poput velike obitelji. Po drugi put sam prihvatio službu rektora samostanske crkve, ovaj put pod uvjetom da mi se osigura mjesec dana godišnjega odmora, što mi je nakon dužega oklijevanja Biskupski ordinarijat bio obećao. Istina jest da Biskupski ordinarijat u Đakovu ne osigurava zamjenu župnicima za godišnji odmor. Budući da sam bio sâm na službi u samostanu, bez pomoćnika, bez suradnje, itd., i da jednostavno tijekom devet godina svoje službe nisam imao godišnji odmor, pa ga nisam ni koristio, ipak sam se za njega nastojao izboriti! Dok su naime neki od mojih sustolnika u sjemeništu i na školi kao profesori 'imali' i po nepunih četiri mjeseca ljetnih praznika, ponekad su čak tražili i dobili slobodnu sedmu, tzv. subotnju godinu za znanstveno usavršavanje, ja sam za sebe tražio samo jedan mjesec godišnje! Ni više ni manje! Nažalost, od biskupskim dekretom zajamčene suradnje „braće iz sjemenišne zajednice“ nije bilo pomoći. Valja ipak reći prof. Josipu Bernatoviću na spomen (usp. Mt 26,13): dok su đakovački bogoslovi i drugi studenti teologije i cijela VBS kao takva (osim jednoga izuzetka) u vrijeme Domovinskog oslobodilačkog rata 1991.-1995. bili u izbjeglištvu, ili kako se tada govorilo, izmještene ili dislocirane u Mattersburg (Eisenstadt, biskupija Željezo) u Austriji, zbog neposredne ratne opasnosti u Đakovu, sa školom sam bio – razumije se – i ja, i to kao profesor za biblijski studij i tajnik škole. Na službi u samostanu me tijekom toga vremena rado zamijenio spomenuti rektor Bogoslovnoga sjemeništa g. Bernatović koji je bio ostao 'čuvati' kuću. U Mattersburg smo pristigli uvečer, na sam dan pada grada Vukovara 18. studenog 1991. Ostali smo ondje tri mjeseca sve do

1 Prof. Marijanović takvu je suradnju prihvatio, uza sve svoje primarne dužnosti profesora Sv. pisma, knjižničara Bogoslovnoga sjemeništa u Đakovu i tajnika VBS-e u Đakovu.

kapelana Njegove Svetosti 20. travnja 2000. Kanonik Prvostolnog kaptola u Đakovu postao je 2004.

48. 1991.-1992. **Msgr. Josip Bernatović (*1948.-2023.)**, profesor i kanonik u Đakovu. Rođen je u Štitaru 21. listopada 1948. Osnovnu je školu pohađao u rodnom Štitaru, srednju u Zagrebu na Šalati, licej u Đakovu. Bogoslovni studij završio u Đakovu i tu je zaređen za svećenika 24. ožujka 1974., kao prvi ređenik biskupa Ćirila Kosa. Bio je kratko vrijeme kapelan u Slavonskome Brodu 1., 1974.-1975., župnik u Rokovcima – Andrijaševcima 1975.-1976. Prefekt je Bogoslovnoga sjemeništa 1976.-1979., tajnik VBS-e u Đakovu 1985.-1989. Slijedi studij psihologije i pedagogije u Rimu na sveučilištu Salesiana gdje je postao magistar psihologije i pedagogije 1979.-1984. Ponovno je prefekt Bogoslovnoga sjemeništa 1984.-1989., i konačno rektor sjemeništa 1989.-2011. Na VBS-i je bio profesor psihologije i pedagogije 1984.-2013. Počasćen je naslovom kapelana Njegove Svetosti 21. prosinca 1994. Kanonik je Prvostolnoga kaptola od 2004.³ Dok su u vrijeme rata za oslobođenje Hrvatske 1991.-1995. Bogoslovno sjemenište i njegova škola bili izmješteni u Mattersburg u Austriji, biskupija Željezno, u samostan je umjesto prof. Marijanovića išao rektor sjemeništa prof. Josip Bernatović tri mjeseca (od 18. studenog 1991. do 15. veljače 1992.) i vodio brigu za liturgiju.

49. 1996.-2002. **Pero Vidović (*1961.-)**, tada tajnik KBF-a u Đakovu. Rođen je 31. siječnja 1961. u Štitaru. Pohađa osnovnu školu u Štitaru 1968.-1976. Dva razreda gimnazije pohađa na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji na Šalati u Zagrebu 1976.-1978. Na Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji J. J. Strossmayer u Đakovu nastavlja srednjoškolsko obrazovanje s ispitom zrelosti 1980. U Đakovu završava petogodišnji dodiplomski filozofsko-teološki studij 1980.-1986. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1987. u Đakovu. Nastavlja u Zagrebu dodiplomski dvopredmetni studij latinskoga jezika i filozofije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1987.-1992. Kao apsolvent 1992.-1993. predaje latinski jezik na Nadbiskupskoj gimnaziji na Šalati. Dana 1. listopada 1993. preuzima službu tajnika VBS, danas KBF-a. Uz službu tajnika predavao je do 2010. latinski jezik studentima koji ga nisu učili u srednjoj školi. Od

2006. nadstojnik je Središnje nadbiskupijske i fakultetske knjižnice u Đakovu. Uz druge službe bio je rektorom crkve Presvetog Srca Isusova u provincijalnoj kući i samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu od 16. listopada 1996. do 2002. Prvi put imenovan je na dvije godine, pa na tri godine, te treći put na godinu dana. Tijekom punih dvadeset godina pastoralno je vrlo zauzeto pomagao na župi Semeljci 1998.-2018. Prigodom pastoralnoga pohoda pape Ivana Pavla II. Đakovačkoj i Srijemskoj biskupiji 7. lipnja 2003. bio je generalni tajnik povjerenstva za pripremu Papina pohoda.

50. 2002.-2008. **Prof. dr. Ivica Raguž (*1973.-)**, profesor i donedavno dekan KBF-a u Đakovu. Rodio se u Osijeku 26. rujna 1973. Osnovnu školu završio je u Đakovu, klasičnu gimnaziju na Šalati u Zagrebu 1988.-1992. Studij filozofije i teologije započeo je u Đakovu 1992.-1994., nastavio ga na Gregorijani u Rimu 1994.-1997. Bio je pitomac Papinskog kolegija Germanico-Hungaricum 1994.-1999. Poslijediplomski studij fundamentalne teologije pohađa u Rimu 1997.-1999. i na Weston Jesuit School of Theology u Bostonu, SAD. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1998. u Đakovu. U papinskom Zavodu sv. Jeronima u Rimu boravio je od 1999. do 2002. Magistrirao je iz fundamentalne teologije 15. lipnja 1999. Doktorirao također iz fundamentalne teologije na Gregorijani 24. siječnja 2002. Od 2002. predavao je na Katedri fundamentalne teologije, sad je na Katedri dogmatske teologije KBF-a u Đakovu. Tu je bio prodekanom za znanost 2008.-2010. Izabran je bio za dekana u mandatnom razdoblju 2014.-2018. Glavni je i odgovorni urednik časopisa *Diacovensia* 2008.-2016., od 2009. glavni je i odgovorni urednik međunarodnog katoličkog časopisa *Communio*, u hrvatskoj redakciji. Bio je rektor samostanske crkve Presvetog Srca Isusova u Đakovu u vremenu od 2002.-2008.

51. 2008.-2014. **Dr. Ivo Džinić (*1975.-)**, nekoć profesor pastoralne teologije. Napustio je svećeničku službu. Rođen je u Vinkovcima 16. svibnja 1975. U Bošnjacima je pohađao osnovnu školu. Srednju je započeo u Županji, smjer strojarski tehničar, gdje je završio dvije godine. God. 1991. primljen je u Dječjačko sjemenište u Zagrebu, gdje je dalje pohađao klasičnu gimnaziju s ispitom zrelosti. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu. Tu je za svećenika zaređen 29. lipnja 1999. Imenovan je tajnikom Biskupskog ordinarijata u Đakovu 1999.-2000. Pastoralnu teologiju studirao je u Beču 2000.-2005., gdje je doktorirao 21. lipnja 2005. Po povratku u svoju biskupiju imenovan je profesorom pastoralne teologije na KBF-u u Đakovu 2006.-2014. Usporedo s profesurom studirao je filozofiju na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je 2014. obranio svoju drugu doktorsku disertaciju. Ubrzo nakon obrane napustio je

14. veljače 1992., kad smo se tek poslije međunarodnoga priznanja Republike Hrvatske 15. siječnja 1992. vratili u Đakovo. S nama su bile i tri sestre redovnice, Milosrdne sestre sv. Križa, koje su se brinule za domaćinstvo (za kuhinju, blagovaonicu, praonicu ~ glačalicu). Boravili smo ondje u Biskupijskom dječjačkom sjemeništu (Bischöfliches Knabenseminar, A-7210 Mattersburg), ustanovi koja danas kao takva više ne postoji.

3 Marin Srakić, *Odgojitelji...*, 206; Anto Pavlović, *Poglavari...*, 388-389.

profesuru u Đakovu i svećeničku službu. Od 15. rujna 2008. do 2014. bio je rektor i voditelj liturgije u samostanskoj crkvi Presvetoga Srca Isusova u Đakovu.

52. 2008.- Doc. dr. Zdenko Ilić (*1973.-), profesor prava na KBF-u u Đakovu. Rođen je u Vinkovcima 3. lipnja 1973. Osnovnu školu pohađa u Bošnjacima, srednje obrazovanje stječe na Nadbiskupskoj klasičnoj gimnaziji u Zagrebu s ispitom zrelosti 27. lipnja 1992. Filozofsko-teološki studij završio je 1998. u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 29. lipnja 1998. Dvije godine je bio kapelan u Župi Svih svetih u Đakovu, zatim župnik u Kneževim Vinogradima 2000.-2002. U jesen 2002. započeo je studij kanonskoga prava na Gregorijani u Rimu, kao pitomac Zavoda sv. Jeronima od 30. kolovoza 2002. do 1. srpnja 2008. Magistrirao je pravo 26. lipnja 2004., te diplomirao sudsku crkvenu praksu Rimske Rote akad. god. 2004.-2005. Doktorsku disertaciju također je obranio u Rimu 29. rujna 2011. Već od akad. god. 2009.-2010. predaje na KBF-u u Đakovu, dobiva službu crkvenoga sudca i branitelja bračne veze u ženidbenom sudu. Od 15. rujna 2008. do 2014. bio je suradnik rektoru samostanske crkve dr. Ivi Džiniću, a od 2014. postaje rektorom i voditeljem liturgije u istoj crkvi Srca Isusova u Đakovu do 2018. godine.

53. 1996.-2000. Ivica Rebić (*1962.-), župnik, ravnatelj *Caritasa* Đakovačko-osječke nadbiskupije i Vikarijata u Osijeku. Rodio se 24. studenog 1962. u Osijeku. Osnovnu školu pohađao je u Viškovcima, a srednju u Osijeku i Đakovu. Studij teologije pohađao u Đakovu, gdje je zaređen za svećenika 29. lipnja 1988. Kapelan je u Ivankovu 1988.-1991. Župnik u Piškorevcima 1991.-1993., istovremeno promicatelj i koordinator *Caritasa* BKJ 1991.-1993. Dušobrižnik vatrogasne zajednice 1997., privremeni ravnatelj *Caritasa* u Osijeku 2001. Neko vrijeme je bio i ravnatelj *Caritasa* Đakovačko-osječke nadbiskupije. Župnik u Kuševcu 2008.-2010. i Višnjevcu 2010.-2012., zatim župnik Župe sv. Leopolda Bogdan Mandića, u Osijeku 7. Dekan je bio Osječkog istočnog dekanata 2010.-2012. do 18. kolovoza 2012. Bio je ravnatelj Vikarijata Osijek 2012.-2015. Bio je kraće vrijeme župnikom Župe sv. Leopolda Bogdana Mandića u Osijeku 2015. Od kolovoza 2018. župnik je Župe Josipovac 2, Župe sv. Luke evanđelista. Pomagao je on kao drugi suradnik u samostanskoj crkvi Srca Isusova u Đakovu g. Petru Vidoviću. Treći mu je suradnik, uz Ivicu Rebića, bio mr. Vlatko Dugalić, prof.

54. 2004.-2006. Doc. dr. Ivica Čatić (*1967.-), profesor KBF-a u Đakovu i župnik u Rumi. Rodio se u Đakovu 14. lipnja 1967. Osnovnu školu pohađao je u Semeljci. Završio je srednju poljoprivrednu školu u Osijeku. Pohađao je dodiplomski studij na Poljoprivrednom fakultetu Sveučilišta u Osijeku. Kao apsolvant ratarstva

upisao se iste godine na filozofsko-teološki studij u Đakovu, gdje je diplomirao 17. lipnja 1997. Za svećenika je zaređen u Đakovu 29. lipnja 1997. Godinu dana bio je župni vikar u Župi Uzvišenja Sv. križa u Petrovaradinu 2. U Hrvatskom papinskom zavodu sv. Jeronima u Rimu boravi od rujna 1998. do 2. lipnja 2004. Studirao je biblijsku teologiju na Gregorijani, gdje je magistrirao 20. lipnja 2001., a 7. studenog 2006. doktorirao. Nakon studija postao je u lipnju 2004. pomoćnikom rektoru crkve u samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa. Imenovan je 20. kolovoza 2006. župnikom u Srijemskim Karlovcima. Istodobno je profesor Novoga zavjeta na KBF-u u Đakovu od 3. rujna 2007. Koncem rujna 2011. do srpnja 2012. bio je upravitelj programa Radio Marije u Srbiji. U lipnju 2014. postaje župnikom Župe Uzvišenja Sv. križa u Rumi, u Srijemskoj biskupiji.⁴

55. 2008.-2014. Msgr. dr. Ivica Pažin (*1968.-), profesor na KBF-u u Đakovu, predstojnik Nacionalnog ureda HBK-a za katehizaciju. Rodio se 26. studenog 1968. u Đakovu. Osnovnu školu završio je u Velikoj Kopanici, upisao se na Interdijecezansku klasičnu gimnaziju u Zagrebu, da bi srednje školovanje završio s ispitom zrelosti na Biskupijskoj gimnaziji u Đakovu 30. svibnja 1987. Osnovni filozofsko-teološki studij pohađa u Đakovu 1987.-1994. Već u ljetnom semestru 1995. obavlja svećeničku službu u Župi sv. Josipa u Grazu, te upisuje poslijediplomski studij na sveučilištu u Grazu, u Austriji. Tu je dovršio specijalizaciju religiozne pedagogije i katehetike 1998. Obranio je doktorsku disertaciju 3. srpnja 1998., promoviran je 10. srpnja 1998. Nakon dovršenoga studija od 1. rujna 1998. predaje katehétiku na VBŠ-i u Đakovu. Kraće vrijeme asistent je za studente laike. Član je različitih vijeća za katehezu i pastoralu mladih. Član je vijeća za katehizaciju na razini HBK i njezin tajnik od listopada 1998. Predstojnik je Nacionalnoga katehetskog ureda HBK od 2002. Mandat mu je već bio produžavan na dva petogodišnja razdoblja. U samostanskoj crkvi Presvetog Srca Isusova pomagao je dr. Ivi Džiniću 2008.-2014. Angažirao se povremeno u pastoralnom radu na župi u Semeljci do 2018. Imenovan je kapelanom Njegove Svetosti s naslovom monsinjora 30. travnja 2012.

56. 2010.-2013. Dr. Antun Čečatka (*1944.-†2013.), umirovljeni profesor i kanonik. Rodio se u Bodovaljcima, župa Vrbje kod Nove Gradiške, 29. siječnja 1944. Osnovnu školu pohađao je u Bodovaljcima i Slavonskome Brodu, gimnaziju u Zagrebu na Šalati i licej u Đakovu. Filozofsko-teološki studij završio je u Đakovu 1969. Za

⁴ Vidi opširniju bilješku o autoru knjige: Ivica Čatić, *Crkva – novo društvo usred staroga imperija, Obris Pavlove političke teologije*, Glas Koncila, Zagreb, 2016., 447-448.

svećenika je zaređen 29. lipnja 1968. Kapelan je u Osijeku II. – Tvrdi 1969.-1971. Poslije smrti dr. Emila Mayera privremeni je upravitelj župe u Tvrdi 1970., pa opet kapelan do 30. rujna 1971. kad odlazi na studij u Rim. Specijalizaciju je završio u Rimu na Orijentalnom institutu, gdje je magistrirao 14. srpnja 1974., a doktorirao 23. studenog 2000. Bio je i privremeni upravitelj župe u Sarvašu 1971. Župnik je u Viškovcima 1979.-1985. i Đakovu 1985.-2002. u Župi Svih svetih punih sedamnaest godina. Bio je dekan đakovačkoga dekanata 1984. Još kao student u Rimu predavao je na VBS-i u Đakovu 1975. ekumensku teologiju i istočnu liturgiku, i dalje po povratku sa studija 1978. do umirovljenja 2008. Kanonik je Prvostolnoga kaptola u Đakovu postao 2006. Nakon smrti dr. Andrije Šuljaka obavljao je službu duhovnika i misnika u samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, na bolničkom odjelu 2010.-2013. Bio je biskupijski povjerenik za ekumenizam, itd. Tijekom više godina bio je misnik i u Karmelićanskom samostanu sv. Josipa u Đakovačkoj Breznici. Umro je iznenada 15. ožujka 2013.⁵

57. 2014.-2018. **Doc. dr. Davor Vuković (*1978.-)**, profesor fundamentalne teologije na KBF-u u Đakovu. Rođio se u Vinkovcima 2. studenog 1978. Osnovnu školu završio je u Ivankovu 1985.-1993., gimnaziju u Vinkovcima 1993.-1997. Javio se u Bogoslovno sjemenište i upisao studij teologije u Đakovu 1997.-2002. Zaređen za svećenika u Đakovu 29. lipnja 2003. Kapelan u Osijeku I. 2003.-2004. U Rimu se nalazi na Gregorijani 2004.-2010., a boravi kao pitomac Zavoda sv. Jeronima u Rimu od 30. kolovoza 2004. do 24. lipnja 2010. Magistrirao je fundamentalnu teologiju 20. lipnja 2006. Od 2007. počinje već predavati na KBF-u u Đakovu. Doktorat je postigao u Rimu 8. ožujka 2012. Usporedo s predavanjima bio je župnik u župi Đakovački Selci od 18. kolovoza 2012. do 2014. Od 2014. do 30. rujna 2018. bio je u službi suradnika rektoru i voditelju liturgije u samostanskoj crkvi Presvetog Srca Isusova u Đakovu. Na novu službu sveučilišnoga kapelana u Osijeku nastupit će 1. rujna 2018.

58. 1996.-2002. **Izv. prof. dr. Vlatko Dugalić (*1965.)**, profesor i kanonik u Đakovu. Rođen je u Osijeku 12. veljače 1965. Osnovnu školu pohađao je u Osijeku. Dva razreda srednje škole u Osijeku, druga dva u Đakovu na Biskupijskoj gimnaziji s maturom 1983. Dodiplomski filozofsko-teološki studij upisao je 1983. i kao prvi diplomirao 1989. u Đakovu, tada na afiliranom studiju KBF-a u Zagrebu. Zaređen je za svećenika 29. lipnja 1989. Bio je kapelan u Donjem Miholjcu 1989.-1990. i Osijeku III.

⁵ Vidi više Zvonimir Martinović, *Župa Viškovci, 50 godina Župe svetog Mateja, Viškovci*, 2016., 20-21.

– Donjem gradu 1990. Specijalizirao je moralnu teologiju u Rimu na Akademiji Alfonzijani Papinskoga lateranskog sveučilišta 1990.-1995., gdje je 1993. magistrirao, a doktorirao 14. prosinca 2001. Na KBF-u u Đakovu predaje moralnu teologiju od akad. god. 1995.-1996. do danas, i katoličku sociologiju 1995.-1996. Fakultetsko ga je vijeće kao izvanrednog profesora 23. travnja 2018. izabralo dekanom KBF-a u Đakovu za mandatno razdoblje 2018.-2022. Već je 2005. bio izabran za prvog prodekana za nastavu na KBF-u. Prof. Dugalić član je brojnih vijeća i etičkih povjerenstava u Hrvatskoj i Europi, napose kad se radi o promicanju socijalnoga nauka Crkve. U Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji upravo vodi takav ured za socijalni nauk. Pastoralni je vikar za grad Osijek. Predaje medicinsku etiku na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Osijeku, te na Veleučilištu u Vukovaru. Predaje i na poslijediplomskom studiju KBF-a Sveučilišta u Zagrebu. Od 2000.-2008. bio je glavni urednik časopisa *Diacovensia, teološki prilozi*. Zatim je bio urednik *Vjesnika Đakovačko-osječke nadbiskupije i Srijemske biskupije* 2002.-2013., itd. Prikupio je i uređio dosad trinaest svezaka sabranih djela msgr. Marina Srakića 2013.-2014. U samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu je bio 1996.-2002. najprije suradnik Petru Vidoviću dvije godine povremeno. Potom dr. Andriji Šuljaku na bolničkom katu samostana. Dana 19. lipnja 2009. imenovan je kapelanom Njegove Svetosti. Kanonik je Prvostolnog kaptola u Đakovu postao 2010.

59. 2017.– **Vinko Brezovar (*1950.-)**, umirovljeni svećenik. Rođen je u Županji 19. siječnja 1950. Škole je pohađao u Županji i Đakovu. Bogosloviju u Đakovu. Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1976. Postao je kapelan u Đakovu 1976.-1978., upravitelj župe u Levanjskoj Varoši 1978.-1982., potom upravitelj župe u Strizivojnoj 1982.-1993. Poslije je premješten u Đakovo, gdje djeluje kao vjeroučitelj i ravnatelj kora u đakovačkoj katedrali 1997.-2002., te kao zborovođa katedralnoga zbora 2002.-2003. Župnik je u Privlaci 2003.-2009. Pastoralni je suradnik u župi Osijek V. - Industrijska četvrt 2009.-2010., te potom u župi Slavonski Brod 9 - Budinka 2010.-2011. Župnik u Đakovačkim Selcima 2011.-2012. Umirovljen je 18. kolovoza 2012. Živi u Svećeničkom domu u Đakovu. Trenutno je suradnik umirovljenomu župniku Vinku Zecu u Kapelici sv. Josipa u samostanu u Đakovu, na bolničkom odjelu od 2017. do 2018. godine.

- nastavlja se -

Priredila: s. M. Estera Radičević

Crtice iz života majke M. Amadeje Pavlović

U ovom broju našega Glasila želim pred nas staviti bilješke koje je u svojem dnevniku o majci M. Amadeji zapisao prečasni Josip Vraneković, župnik u Krašiću, dok je tamo boravio bl. Alojzije Stepinac. Svima nam je poznato da je majka M. Amadeja koristila svaku priliku kako bi posjetila Nadbiskupa u Krašiću, što je bilo povezano s različitim opasnostima.

O nekim posjetima župnik je zapisao:

„25. VIII. 1952.

Iz Švicarske dolazi ovamo vrhovna glavarica ss. sv. Križa sa svojom pratilicom i č. gđom M. Amadejom Pavlović iz Đakova.“ */Bio je to kratki posjet majke Diomire Brandenburg i s. Salesije Rutishauser, asistentice, sestrama u Zagreb i Đakovo, nakon dugih godina kada nije bio omogućen posjet vrhovnih poglavarica./*

„27. III. 1953.

Ovamo došla časna gospođa M. Amadeja Pavlović i u pratnji č.s. ekonome s Vrhovca. Traži važni savjet kod Eminencije, ali ga i prihvaća. Eminencija je zove *mulier fortis*.“ (str. 153.)

28.I.1954.

„Uvečer dolazi Kata Stepinac, snaha Eminenciji-ne sestre Terezije i donosi poštu č. gospođe M. Amadeje Pavlović i g. Milošića iz Lakawane. Ovaj šalje pismo od Lackovića i Meštovića. S. M. Amadeja ode autobusom do Pribića, a otuda se u sumrak vrati u Krašić do s. Terezije. Tu prenoći i ujutro se sastane sa s. Bernardinom Stepinac, koja tu dolazi od rodne kuće iz Brezarića. Zajedno pođu do crkve. Nitko ih uopće nije zaustavio. Mnogo su molile, a molilo se i u Zagrebu, da sretno prođu i eto pravo čudo – sretno su došle i prošle. Da im ne upadnu u oči, savjetujem im, da uz kapelu sv. Ivana odu u Brezarić.“ (str. 258.)

2. II. 1954.

„Predstojnica (sestara Malog Isusa) se vratila iz Zagreba. U Zagrebu je prolazila sa sr. M. Amadejom i Valerijom kroz veliko mnoštvo. Neki im radnik glasno reče: „Hvaljen Isus, sestre – dolje komunizam!“ Sve oko nas prasne u smijeh. I Eminenciju to nasmi-jalo, pa veli: „Eto vidite, prije su radnici vikali: dolje popovi, a sada: dolje komunizam!“

S. M. Amadeja me pitala, što bi mi trebalo za kuću? Ništa posebno – ja joj odgovorim. Vidjela je u sestarskoj sobi jednostruki prozor i odmah ostavi 4.000, da nabave još jedan okvir i krila. Sestre joj reknu, da bismo trebali žlice, vilice i noževe, jer ove iz nadbiskupskog dvora treba svaki put dugo čistiti. I brzo dobismo od nje pribor za 8 osoba i lijek za vlč. gospodina Kadleca (Kortizon).“ (str. 261.)

(Citati uzeti iz knjige: Josip Vraneković, „Dnevnik, Život u Krašiću zaslužjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca“ (5. XII. 1951.-10. II. 1960.), Zagreb, 2011.

Ja sam uvjerena, da će
Gospodin Bog pogledati našu
žrtvu, naše molitve.

majka M. Amadeja Pavlović

s. Meri Gotovac

Devetodnevna priprava za Stepinčevo, 1. – 9. veljače 2023.

Razmatranja koja su pripremile Milosrdne sestre sv. Križa iz Đakova, o pismima koje je s. M. Amadeja (Karolina) Pavlović primala od blaženoga Kardinala

Vjera nadbiskupa Stepinca u pismima majci M. Amadeji Pavlović

5. dan – 5. veljače 2023.

U nizu razmatranja o vjeri blaženoga Stepinca u pismima majci M. Amadeji Pavlović, provincijalnoj poglavarici Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, nastavljamo uranjati u duhovno bogatstvo ovih dviju svetih duša. Kao svjetlo na tom putu danas će nam poslužiti Blaženikovo pismo koje je kao odgovor na uskrсну čestitku majke M. Amadeje pisao iz Krašića, s nadnevkom od 23. travnja 1952. godine. Iz sadržaja pisma i Blaženikova stava prema progoniteljima Crkve lako se može uočiti težina komunističkoga režima za Crkvu, njezine službenike, redovnike i redovnice. Poslušajmo Blaženikovo pismo majci M. Amadeji!

Časna gospodjo!

Primio sam Vaše cijenjeno pismo sa dobrim željama k svetim Uskršnjim blagdanima. Uzvracam ih isto tako i Vama i cijeloj Vašoj Družbi. Imate pravo, kada kažete, da naši kalvarijski časovi još nisu prošli. O tome sam ja bio uvjeren, kada sam izlazio iz tamnice, i nijesam u tom pogledu dijelio optimizam s drugim ljudima. I događaji su pokazali, da sam imao pravo. Do danas ne znam da li je ovdje prošao dan, a da nisu naši neprijatelji poduzeli bilo što protiv Crkve, u nadi da će i meni i ostalim svećenicima slomiti živce. Hvala Bogu! Jača je od svega milost Božja, s kojom se diči Sveti Pavao, kad kaže: "Sve mogu u Onom, koji me jača!"

Pišete mi, da Vam je ponovno produljena briga za Družbu. Kad je to učinjeno mimo Vaše volje, možete biti mirni i prikloniti se svetim odlukama Božjim. Jer, ako nijedan pametan gospodar ne tovari na svoje živinče više nego može nositi, zar bismo mogli i pomisliti, da bi dobri Bog nametnuo na nas više nego što mogu naše bijedne sile da podnesu? Zato i govori apostol: "Vjeran je Bog, koji ne će dopustiti da budete kušani više nego što možete, nego će kušnji učiniti kraj, da možete izdržati." Nema nikakove sumnje, da će i ovim strašnim patnjama čovječanstva Gospodin učiniti kraj jednoga dana i svojoj svetoj Crkvi dati da opet odahne u miru i nastavi svoj posao. Kada, to je Njegova stvar. A na nama je, da se držimo riječi Duha Svetoga: "Strpljivi izdrži do pravoga vremena; poslije mu iz toga izraste radost." Izrasti će jednom sigurno i za Vašu Družbu! Ne dajte se samo nikada zavesti mržnjom na one, koji nam zlo čine, nego se molimo za njih, da krv Spasitelja našega ne bude uzalud za njih prolivena, kad je i za njih umro na križu. Uz sveti blagoslov Vama i cijeloj Vašoj Družbi, Alojzije nadbiskup zagrebački.

Iz prepiske blaženoga Alojzija Stepinca razvidno je da između njega i majke M. Amadeje postoji duhovna povezanost. Dok čitamo ili slušamo njegova pisma upućena majci M. Amadeji, osjeća se prisutnost Duha, dah svetosti, žar ljubavi prema Gospodinu i njegovoj Crkvi.

Iz sadržaja Blaženikova pisma majci M. Amadeji, koje smo upravo čuli, lako je prepoznati političke i društvene okolnosti koje, iako teške, bile su plodno tlo za rast u svetosti. Osvrćući se na riječi majke M. Amadeje: *Imate pravo, kada kažete, da naši kalvarijski časovi još nisu prošli*, blaženi Stepinac nastavlja

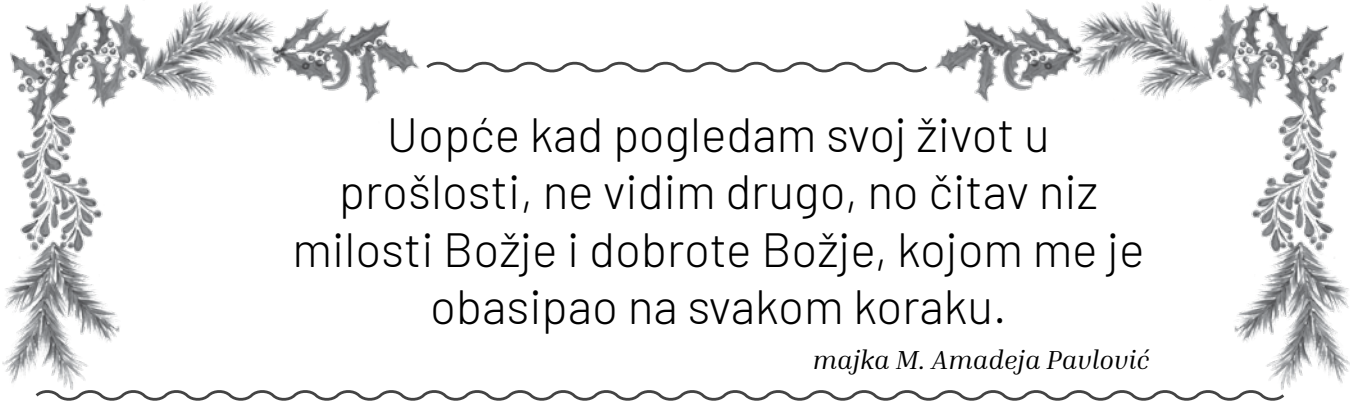
opisom žrtava kroz koje prolazi Crkva, njegova braća svećenici i on sam. Iz njegovih riječi vidljivo je kako Blaženik u majci M. Amadeji prepoznaje dušu kojoj se može otvoriti i povjeriti, dušu koja teži svetosti i koja će ga razumjeti. To što ih povezuje jesu trpljenje i kušnje kroz koje prolaze, velika ljubav i pouzdanje u Gospodina. Zato joj s lakoćom piše o svojim proživljavanjima i o svojoj vjeri.

U namjeri neprijatelja Crkve da njemu i ostalim svećenicima slome živce, na to odgovara: *Jača od svega je milost Božja, s kojom se diči sv. Pavao, kad kaže: „Sve mogu u onome koji me jača“. Taj koji ih jača jest Duh Sveti. Kako je lijepo svjedočanstvo znati da s Njime sve možemo. Pred izazovima života Duh Sveti nam pomaže da pobijedimo sve zapreke.* Ojačani njegovom snagom, možemo sa sv. Pavlom i blaženim Stepincem reći: „Sve mogu u Onome koji me jača.“ Tim riječima Blaženik svjedoči vjeru u Duha Svetoga koji nas oslobađa straha, tjeskobe i zlih ljudi. On je naš Branitelj i Tješitelj. On nas uvjerava da nas Bog neizmjerljivo voli i da je On jači od svih naših strahova i tjeskoba. Duh Sveti unosi Božji mir u našu dušu. On nas oslobađa od straha od smrti.

U daljnjem tekstu, na zabrinutost majke M. Amadeje da će u ta teška vremena za Crkvu i redovničke zajednice i po treći put možda biti izabrana za poglavaricu, što očito nije htjela, Blaženik ju hrabri: *Kad je to učinjeno mimo Vaše volje, možete biti mirni i prikloniti se svetim odlukama Božjim.* Dok ju hrabri, iz njegovih riječi ponovo progovara povjerenje u majku M. Amadeju, da će prihvatiti volju Božju. To opet svjedoči koliko su oboje bili spremni pod svaku cijenu slijediti Božju volju, koliko su bili prožeti

Kristovim Duhom. Isus Krist savršeno je ispunjenje volje Božje. Njegova je hrana bila vršiti volju onoga koji ga posla, i u tome je ustrajao, poslušan do smrti, smrti na križu (Fil 2, 8). Čitajući životopis bl. kardinala Alojzija Stepinca i majke M. Amadeje Pavlović, lako se može prepoznati njihova otvorenost za volju Božju u najtežim trenutcima života. Spremnost i poslušnost volji Božjoj najbolji je pokazatelj njihove svetosti.

Svoje pismo majci M. Amadeji Blaženik završava nadom u bolju budućnost za Crkvu i čovječanstvo. Kada će to biti, to je Božja stvar, a na nama je da se držimo riječi Duha Svetoga *Strpljivi izdrži do pravo- ga vremena, poslije mu iz toga izraste prava radost. Izrasti će sigurno i za Vašu Družbu. Ne dajte se samo nikada zavesti mržnjom na one, koji nam zlo čine, nego se molimo za njih, da krv Spasitelja našega ne bude uzalud za njih prolivena, kad je i za njih umro na križu.* Osluškujući žubor vode Duha Svetoga, koji se izlio iz srca bl. Stepinca dok je pisao ove riječi i po njima ušao u srce majke M. Amadeje, Duh Sveti nam pomaže razumjeti koliko su zapravo oboje usvojili Kristov zakon ljubavi, kojim nas on poziva da ljubimo i svoje neprijatelje. Usvojiti Kristov Duh znači biti svet. O tome nam danas svjedoče bl. kardinal Stepinac i blagopokojna majka M. Amadeja Pavlović, koju mi sestre štujemo kao uzor svojega redovničkog života, kojoj se molimo u svojim nakanama i bivamo uslišane te ju toplo preporučujemo i vama, dragi slušatelji, da okusite moć njezina zagovora.

Uopće kad pogledam svoj život u prošlosti, ne vidim drugo, no čitav niz milosti Božje i dobrote Božje, kojom me je obasipao na svakom koraku.

majka M. Amadeja Pavlović

s. Krista Mijatović

Promocija slikovnice „Majka Amadeja“ u emisiji „Život škole“ đakovačkoga radija

Emisija „Život škole“, Radio Đakova, emitirana 3. listopada, bila je posvećena majci M. Amadeji Pavlović, povodom predstavljanja slikovnice „Majka Amadeja“. Gošće u emisiji bile su s. Krista Mijatović, autorica teksta i urednica slikovnice, s. M. Margita Gašparovsky, autorica ilustracija, Marina Šijaković, vjeroučiteljica Osnovne škole Josip Kozarac iz Josipovca Punitovačkoga, i Ena Fehir, učenica osmoga razreda Osnovne škole Drenje.

Sestra Krista Mijatović otkrila je kako je nastala ideja o ovom projektu. Njezina želja bila je da uz pomoć slikovnice, jednostavnim tekstom i bogatim ilustracijama, približi lik majke M. Amadeje široj javnosti, osobiti djeci. Na taj način, posredstvom djece, i odrasli će imati priliku upoznati život i djelo majke M. Amadeje.

Izdavanje slikovnice financijski je podržao Grad Đakovo i Židovska općina Osijek. Slikovnica prati život majke M. Amadeje Pavlović, od njezina rođenja 1895. godine pa sve do posthumnoga priznanja „Pravednica među narodima“ 2009. godine. Autorica je birala detalje iz njezina života koji bi mogli poslužiti

djeci kao inspiracija i uzor, s posebnim naglaskom na događaje poput spašavanja židovske djevojčice iz Osijeka tijekom Drugoga svjetskog rata.

Sestra M. Margita Gašparovsky, autorica ilustracija, također je podijelila svoja iskustva. Njezin cilj bio je ilustracijama prenijeti jednostavnost i autentičnost života majke M. Amadeje. Iako je skromno istaknula kako nije „umjetnica“, njezine ilustracije zorno su osmišljene kako bi bile razumljive i privlačne djeci.

Vjeroučiteljicu Marinu Šijaković na uključivanje u projekt potaknuli su metodički materijali o liku majke M. Amadeje koje je Katehetski ured Đakovačko-osječke nadbiskupije poslao vjeroučiteljima na području Nadbiskupije. Za ovu prigodu izložila je likovne radove vjeroučenika. U radio emisiji vjeroučiteljica Marina govorila je na koji su način sudjelovali učenici u Josipovcu Punitovačkom. Iz primjera konkretnih osoba lakše je shvatiti prilike u teškim vremenima, a majka M. Amadeja svojom hrabrošću i dosljednošću pokazala je kako i danas svima može biti uzor i primjer.

Učenica Ena Fehir sudjelovala je u natječaju „Znamenite žene moga kraja“ izradom postera o majci M. Amadeji, a za ovu je priliku nacrtala njezin portret. Nadahnuli su je život i hrabrost majke M. Amadeje koja je u ratnim stradavanjima židovsku djevojčicu Zdenku skrivala i štitila, usprkos životnoj opasnosti za sebe i za cijelu zajednicu u samostanu.

Sestra Krista Mijatović ukratko je predstavila program predstavljanja drugoga izdanja slikovnice na hrvatskom i prvoga na albanskom jeziku. Emisija je završila naglaskom na važnosti ovakvih projekata koji povezuju znamenite osobe s mladim generacijama pomoću umjetničkih formi, poput slikovnica.

s. Nada Martinković

Predstavljena slikovnica „Majka Amadeja“

U četvrtak 3. listopada 2024. godine, u Dvorani „Florentini“, u Đakovu, predstavljena je slikovnica „Majka Amadeja“ autorice sestre Kriste Mijatović, s ilustracijama s. M. Margite Gašparovsky. U bogatom programu, uz mnoge sudionike, bio je prisutan i đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit Đuro Hranić.

Provincijalna poglavarica s. Marija Brizar pozdravila je sve nazočne i između ostaloga rekla: „Tijekom večerašnjega programa ponovno će pred nama zablistati lik majke Marije Amadeje Pavlović, hrabre i neustrašive žene, koja je crpila snagu za svoja djela iz živoga odnosa prema Bogu. Vjerujući u njega i pouzdavajući se u njegovu pomoć, činila je ono što

je bila uvjerena da treba činiti u određenom trenutku.“

Nakon govora provincijalne poglavarice mons. Hranić također je uputio pastirsku riječ sestrama i svima prisutnima, govo-

reći o majci M. Amadeji Pavlović i njezinu činu hrabrosti zaštite te spašavanja života židovske djevojčice Zdenke Bienenstock, udane Grünbaum. Zbog izlaganja opasnosti same sebe i čitave samostanske zajednice u provincijalnoj kući u Đakovu, Vlada Republike Izrael počastila je majku M. Amadeju dodjeljujući joj veoma visoko priznanje i prestižnu titulu ‘Pravednice među narodima’. Majka M. Amadeja bila je mudra i inteligentna, hrabra žena, puna Duha Kristova, koja je shvatila da je kršćanin po samoj vjeri u uskrsnuće istodobno poslan biti u svojem društvenom ambijentu proročki znak i glas.

„Majka M. Amadeja junački, ustrajno, odvažno i mudro borila se i protiv namjera komunističkih vlasti koje su htjele uništiti najkvalitetniji i najzdraviji dio Crkve, a to je Bogu posvećeni život, redovništvo. Htjeli su uništiti redovništvo skidajući s vas, sestara, vaše redovničko odijelo: da najprije budete nevidljive, neprepoznatljive u tom smislu, a da vas onda različitim manipulacijama, koje su činili, nastoje diskreditirati i potpuno učiniti, koliko je god moguće, manje značajnima. Bl. Alojzije Stepinac, s kojim je razvila prijateljsku suradnju, te je on zbog toga veoma pohvalno govorio o vašoj Družbi, a u svojoj korespondenciji s majkom M. Amadejom njoj je odao priznanje te joj u pismu, od 30. studenoga 1954. godine, napisao da njezin primjer pokazuje da komunističke vlasti ‘poštuju i cijene one, koji odvažno zastupaju svoje vjersko osvjedočenje’. Majka M. Amadeja predstavlja jedan od najsvjetlijih likova vaše redovničke obitelji,

vaše Hrvatske provincije, lik koji snažno progovara i nama danas te našim najmlađim generacijama. Zbog toga se iskreno radujem, zbog izrade hrvatskoga i albanskoga izdanja slikovnice koju večeras predstavljamo“- rekao je nadbiskup Đuro.

Zatim je zahvalio svima koji su pripomogli, sestrama koje su izradile slikovnicu, i onima koji su pomogli financiranje i izdavanje

slikovnice te svima koji pokazuju interes za majku M. Amadeju. Izrazio je i nadu da će u dogledno vrijeme biti proglašena blaženom i uzdignuta na čast oltara.

Riječ pozdrava uputili su također Antun Galić, zamjenik gradonačelnika Grada Đakova i Damir Lajoš, predsjednik Židovske općine Osijek. Recenzentica, dr. sc. Andreja Zubac, progovorila je na temu: „Majka M. Amadeja – na pozornici dvostranice“. Tekst iz slikovnice čitale su učenice đakovačkih osnovnih škola: Matea Perić i Gabrijela Topić, na hrvatskom jeziku, te Ejshan i Melek Selimi, na albanskom jeziku. Potom su se prisutnima obratile autorice doc. dr. sc. Jasna s. Krista Mijatović i s. M. Margita Gašparovsky.

U glazbenom dijelu programa nastupili su: Lea Sović, na klaviru, izvedbom *Sonatine* Muzija Clementija, Dječji vrtić Sunčev sjaj-Nazaret, Đakovo, pjesmama „Želim klicati“ i „Šalom“, Zbor Milosrdnih sestara sv. Križa, za-

jedno s djecom koja su nedavno sudjelovala u programu „Camino majke Amadeje“ iz Bošnjaka, Štitara i Županje, pjesmom o majci M. Amadeji uz znakovni jezik, autorice s. Josipe Pavle Jakić. Tea Jurković na violini izvela je talijansku narodnu pjesmu „Bella Bimba“, te na koncu Plesna skupina Židovske općine Osijek „Haverim Shell Israel“ plesom „Habel Shem Tov“.

Autorice portreta majke M. Amadeje, koje su za vrijeme promocije olovkom crtale majku M. Amadeju, bile su učenice osmoga

razreda osnovne škole: Ena Fehir iz Bračevaca i Ema Kobaš iz Štita-

ra. Ti su radovi na kraju predstavljanja slikovnice, uz zahvalnicu, uručeni predstavnicima Grada Đakova i Židovske općine Osijek.

Voditeljice programa bile su s. Amadea Birovljević, mag. cult., i Tamara Crvenković. Nakon predstavljanja slikovnice, sudionici svečanosti mogli su pogledati izložbu likovnih i literarnih radova učenika osnovnih škola iz Đakovu, Punitovaca i Josipovca Punitovačkoga. Radove su učenici izradili pod vodstvom vjeroučiteljica: Terezije Jurković, Anamarije Josipović i Marine Šijković.

Samo znam, da sam govorila dragom Bogu o svemu što mi je bilo na srcu. Govorila sam o onom što mi je lijepo, kao i o onom što mi je teško, a ma sve bi Mu rekla što bi onaj čas znala i osjećala i to bez ikakvog reda i poretka.

Ja sam bila tako uvjerena, da me dragi Bog čuje i razumije i bilo bi mi vazda tako lijepo pri duši.

majka M. Amadeja Paulović

s. Deodata Kočonda

Hodočašće vjernika iz Babine Grede

U predvečerje blagdana Rana sv. Franje Asiškoga, 16. rujna 2024. godine, samostanska crkva Presv. Srca Isusova u Đakovu opet je bila ispunjena vjernicima. Vjernici Župe sv. Lovre iz Babine Grede pristigli su autobusom, njih pedesetak, sa svojim župnikom vlč. Zoranom Čosićem na hodočašće bl. majci Mariji Tereziji Scherer. Uz njih su bili i redoviti štovatelji bl. majke M. Terezije iz Đakova i okolice. Hodočasnici iz Babine Grede uključili su se u predmoljavanje krunice, ispovijedali se, oduševljeno su pjevali i čitali riječ Božju. Euharistijsko slavlje slavio je župnik vlč. Zoran, koji nas je osvježio svojom zanosnom propovijedi povežući riječ Božju toga dana sa životom bl. majke M. Terezije. Uz župnika bila su i dvojica ministranata, a jednoga od njih župnik Zoran predstavio je kao duhovno zvanje. On odlazi biti brat u zajednici Družbe Misionara Krvi Kristove. Svakako ćemo ga pratiti svojom molitvom.

U ispovjedaonici „pod korom“ već je od 16,30 sati bio na raspolaganju za sakrament pomirenja vlč. Ivan Tunjić, njihov dugogodišnji župnik, sada umirovljen, kojemu su se vjernici iz Babine Grede posebno obradovali.

Poslije sv. mise vjernici su imali mogućnost upisati svoje nakane u Knjige nakana, zahvala i molitava, na koje će 16. listopada biti slavljena sv. misa, a onda su svi prešli u Dvoranu *Florentini* na Malu školu života. Sestra Deodata Kočonda govorila je na temu: „Zahvalnost – put do sreće“, a onda su ostali u razgovoru i sjećanjima na poznanstva, uz okrjepu.

Oснаženi riječju Božjom i Tijelom Kristovim, te zajedništvom sa sestrama i međusobno, hodočasnici su se radosni vratili svojim domovima.

Ankica Ćurić

U svakom čovjeku otkriti gram zlata

U svakom čovjeku otkriti gram zlata: Štovanje bl. majke M. Terezije Scherer u Đakovu - nova je knjiga sestre Karmele Eve Dominković. Objavljena je u Đakovu 2024. godine, u izdanju Hrvatske provincije Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa.

Naslov opsežne zbirke, ispisane na 494 stranice, izvorna je misao bl. majke M. Terezije Scherer. Istim riječima mogla bi se okarakterizirati i sama autorica, s. Karmela, kao ona koja je 'u stalnoj potrazi za čovjekom' u kojem uvijek nastoji vidjeti ono dobro,

‘gram zlata’. Sestra Karmela svojim stavom prihvaćanja različitosti osobnosti i trajnim aktivnim djelovanjem pokazuje ‘kako se izdići iz kršćanske osrednjosti’ tako da nikada ne propušta čovjeku, kojega susretne, uputiti radostan poziv: ‘Dodi i vidi! Ima mjesto i za tebe!’ Može se reći da ono što govori i poučava također i živi! Dokaz tomu je i djelo koje danas sa zadovoljstvom predstavljamo, vrijedna zbirka proizašla dugotrajnim i požrtvovanim zalaganjem s. Karmele.

Predgovor: U svakom čovjeku otkriti gram zlata!

Predgovor ovomu vrijednomu radu napisala je s. Valerija Široki, provincijalna poglavarica, a krasi ga isti naslov: *U svakom čovjeku otkriti gram zlata!*

Uz s. Karmelu Dominković, svojom suradničkom otvorenosti i sudjelovanjem, napose tijekom Hodočasničkih dana majci M. Tereziji Scherer (31. X. 1825. - 16. VI. 1888.), kada se spominjemo njezina usnuća i svete smrti, knjigu potpisuje više od stotinu sestara naše redovničke zajednice, velik broj laika – sudionika programa Terezijina kruga, tijekom vremena od 2001. do 2023. godine, četiri provincijalne poglavarice: s. M. Estera Radičević, s. Franciska Molnar, s. M. Amalija Kupčerić i moja malenkost, budno motreći i svesrdno podržavajući polagani rast i razvoj zajedničkih nastojanja. Nezaobilazna je spremnost poziva i odaziva blizine velikoga broja svećenika: misnika, propovjednika, ispovjednika i hodočasnika, vezano uz Hodočasnički dan. Možda je još uvijek manje poznato da je majka M. Terezija, Katarina Scherer, kao mlada djevojka bila članica Trećega reda sv. Franje, a potom je ušla u samostan u 19. godini života.

Uz zahvalu s. Karmeli za angažman u ostvarivanju programa, s. Valerija posebno je istaknula njezin osobni doprinos velikomu djelu Utemeljitelja Družbe Milosrdnih sestara svetoga Križa zalaganjem za one najsiromašnije i marginalizirane.

Kriterij čitanja

Sestra Karmela knjigu je posvetila obilježavanju 20. obljetnice kanonskoga utemeljenja *Mjesnoga bratstva Franjevačkoga sujetovnog reda bl. majke*

M. Terezije Scherer (2004.-2024.), petoj obljetnici utemeljenja *Socijalno-humanitarne udruge Terezijin krug Đakovo* (2019.-2024.) i dvjestotoj obljetnici rođenja bl. majke M. Terezije Scherer (1825.-2025.).

Ona sama ovako predstavlja svoje djelo:

„Ova je knjiga spontano izrastala na podlozi tražanja, otkrivanja i molitvenoga poniranja različitih i jednako tako jedinstvenih osoba, otkrivajući istinu o Bogu i istinu o čovjeku, po uzoru na blaženu majku M. Tereziju Scherer u vremenu predugog povijesnoga perioda ateizacije, sekularizacije i suvremenih sinkretizama. Nicala je, izrastala i očitovala se u srcima naših sugrađana, suvremenika, suradnika i napose onih štovatelja blažene majke M. Terezije, koji su tražili odgovor na pitanje: *Kako se izdići iznad kršćanske osrednjosti?*!

U nastojanju i davanju odgovora na postavljanje inih i sličnih pitanja, odgovori su, zajedno s pitanjima, uvijek ponovno uvelike brusili i pleli niti novoga, još jednog dragocjenoga *grama zlata* u oblikovanju cjelokupnoga programa. Sadržaji su programa budili, bodrili, poticali umorne na nov iskorak i tako postajali sve otvoreniji snazi uma, srca i duha, a time ojačani i mogućnostima za novi početak.

Ova se knjiga po mnogočemu razlikuje od ostalih različitih napisa i opisa. S toga razloga i polazišta mogla bi se smatrati jednostavnom zbirkom – kovčezicom – nadvremenskih vrijednosti i sadržaja, a sukladno tomu umreženosti suradnika i autora.

Deset poglavlja na 494 stranice čine jednu cjelinu, ali i svako poglavlje za sebe može biti samostalno. Stoga se ova knjiga ne čita od korica do korica kao roman, nego nakon pomno pregledana sadržaja, bira se određeno poglavlje prema interesu čitatelja, prebirući u srcu i osluškujući poruku, prepoznavajući zov na konkretnu primjenu, prema metodi: VIDI! PROSUDI! DJELUJ!

Kronološki niz malih koraka može nevještu čitatelju, za razliku od sudionika programa, postati zamorno, nedovoljno jasno ili zbunjujuće. Za pretpostaviti je da će ga svakako zanimati *kratka svjedočanstva sudionika programa* (na stranicama od 477. do 489.). Na taj način sadržaji cjelokupnoga programa mogu biti dovoljno snažan poticaj za *novi*

početak na putu prema Bogu i bližnjemu životnoga hodočašća, hodeći osobno i zajednički prema obalama Vječne domovine.

Neophodno je potrebno danas, u ovom našem svijetu, *biti svjetlo Kristova evanđelja, jer Isus Krist jučer i danas isti je – i uvijek*. Samo je potrebno htjeti i znati izvući iz bogate riznice crkvene Predaje novu, svježiju, uvijek ponovno živu vodu Duha Svetoga – Životvorca – produbljujući svoj osobni identitet Kristova učenika, koji sve do danas proizlazi iz sakramenta krštenja, unatoč svim suvremenih dostignućima, izazovima, ponudama i političkim smjerovima. Stoga je namijenjena svim krštenicima, napose štovateljima bl. majke M. Terezije Scherer, kao i članovima mjesnih bratstava *Franjevačkoga svjetovnog reda* na području naše Nadbiskupije i šire.

Dobar poznavatelj, sudionik i promicatelj ovoga programa, kao i Mjesnoga bratstva bl. majke M. Te-

rezije, između ostaloga, nedavno, usput reče: *Pandemija koronavirusa udarila je i vaše, odnosno naše Bratstvo, ali ga nije oborila! Ušli ste duboko u proces nove evangelizacije!*

U svojoj biti knjiga je svjedočanstvo o otkrivanju Božje sveprisutne moći i pomoći po zagovoru bl. majke M. Terezije Scherer u zajedničkom suradničkom hodu: od oblikovanja *Terezijina kruga* 2001. godine, kanonski utemeljena *Mjesnog bratstva Franjevačkoga svjetovnog reda bl. majke M. Terezije Scherer* 2004. godine do osnutka *Socijalno-humanitarne udruge Terezijin krug Đakovo* 2019. godine.

Isus Krist jučer i danas isti je – i uvijek.

Ne dajte se zanijeti različitim tuđim naucima!

(Heb 13, 7-9)

s. Nada Martinković

Otvoren Jubilej 200. obljetnice rođenja bl. majke M. Terezije Scherer

Jubilej 200. obljetnice rođenja bl. majke M. Terezije Scherer, suutemeljiteljice Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa, otvoren je uvodnim programom i sv. misom, u subotu 16. studenoga 2024. godine, u samostanskoj crkvi Presv. Srca Isusova u Đakovu. Euharistijsko slavlje predvodio je mons. Ivan Ćurić, pomoćni biskup đakovačko-osječki, u konceleciji s vlč. Ivanom Andrićem, suradnikom rektora i voditelja liturgije samostanske crkve te uz konceleciju vlč. Dominika Nedeljkovića, župnika Župe sv. Petra u Petrijevcima.

U uvodnom programu, koji je pripremila i vodila s. Amadea Birovljević, između ostaloga i uz scenski prikaz, predstavljen je ukratko život bl. majke M. Terezije i tema Jubileja: „Bl. majka M. Terezija - hodočasnica nade“.

Prije početka sv. mise s. Marija Brizar, provincijalna poglavarica, uputila je prisutnima svoju riječ: „Za nas, Milosrdne sestre sv. Križa, ovo je veliki Jubilej i drago nam je što ga započinjemo slaviti upravo euharistijskim slavljem, u zajedništvu sa svima

vama koji ste se danas ovdje okupili. Tijekom godine koju započinjemo prizivat ćemo si u pamet i u srce lik blažene majke M. Terezije – hodočasnice nade. Ona je živjela iz nade, usmjerene prema Onom od kojega dolazi sva snaga. Mnogim siromasima, bolesnicima, ugroženima, neukima, svojim djelovanjem i djelovanjem svojih sestara darivala je nadu. Ona nam je uzor i od nje možemo u ovoj godini još više učiti živjeti u nadi i iz nade koja je životvorna. Neka nas na to podsjeća i jubilejska svijeća koju ćemo sada zapaliti u znak početka Jubileja i neka nas u godini koju započinjemo prati osobiti blagoslov *Onoga od kojega nam dolazi sva snaga*.”

U svojoj homiliji b. Ćurić povezo je temu evanđeoskoga ulomka o ustrajnoj molitvi udovice s primjerom života bl. majke M. Terezije: „To, draga braćo i sestre, prepoznavamo u životima svetih, kad se danas naš spomen, bolje reći doživljaj dubokoga kršćanskog zajedništva, usmjeruje prema bl. majci Mariji Tereziji Scherer, suutemeljiteljici Družbe Milosrdnih sestara sv. Križa. Večeras otvaramo godinu jubilejskoga spomena 200. obljetnice njezina rođenja, 31. listopada 1825. godine u mjestu Meggen, u Švicarskoj. S poštovanjem gledamo primjer njezina života: njezino odrastanje, djetinjstvo i mladost u vjerničkom okruženju obitelji Scherer, osjetljivost za bolesnike dok je radila u bolnici grada Luzerna, osjećajući u svemu i živeći iskustvo Gospodinove blizine, Njega - raspetoga Krista koji nas je blagoslovio spasenjem po žrtvi na križu. To je prigrllila bl. Marija Terezija, krsnim imenom Katarina, kao put svojega redovničkog poziva, kad je s o. Teodozijem Florentinijem sudjelovala u nastanku i formiranju nove zajednice Milosrdnih sestra sv. Križa. Za to novo ‘djelo’ - osjetljivo osobito za odgoj mladih, napose djevojaka, usred teških prilika 19. stoljeća, s novim socijalnim poretom rastuće industrijske revolucije, u čijem je središtu najvažniji bio ‘profit’, a zamaglilo

se dostojanstvo i potreba brige za osobu i njezin život, oduševljavalo je, malo po malo, djevojke u mnogim krajevima, i oblikujući karizmu svoje zajednice, uz izobrazbu i odgoj djevojaka, posebno na planu skrbi za bolesnike i siromašne. Do kraja svojega zemaljskog životnoga, 16. lipnja 1888. godine, mogla je radosno zahvaljivati već velikom broju redovnica u zajednicama svoje Družbe. Ovdje, u Đakovu, pohađala je hrvatsku granu svoje Družbe u četiri navrata, hrabreći u njima gorljivost poziva koja - kako nas i biblijska riječ opominje - ‘Ne gori se moje srce niti se oči uznose. Ne idem za stvarima velikim ni za čudima što su iznad mene’ (Ps 131,1) - traži ispunjenje u životnoj zbilji svakodnevice, te ih Blaženica savjetuje: „Jednostavno idite Božjim putom i ne tražite ništa izvanredno.”

Mons. Ćurić završio je svoju propovijed obrativši se svima prisutnima: „Učvršćujmo se na tom putu. Radosni što smo pozvani zazivati primjer i zagovorničko ime bl. majke Marije Terezije, koja i nas danas - kako veli molitveni spomen u prigodi 25. godišnjice njezine beatifikacije - želi potaknuti da ‘činimo što možemo, dan za danom’ unatoč trenutnim ograničenjima; želi nam prenijeti svoje pouzdanje i spremnost da postignemo ‘mnogo s Bogom i za Boga’, da se, usprkos svim neizvjesnostima i strahovima, ‘uzdamo u Onoga od kojega nam dolazi sva snaga’, te se s Njim učvršćuje i naša besmrtna nada vječnoga spasenja i uskrsnuća.”

Na slavlju su bile prisutne sestre iz đakovačkih zajednica, Donjega Miholjca, Osijeka, Privlake, Trnave i Slavnskoga Broda. Uz njih sudjelovali su hodočasnici iz Petrijevac, predvođeni župnikom, vlč. Nedeljkovićem, hodočasnici iz Slavnskoga Broda, zajedno sa s. Ankicom Tomas, te članovi Mjesnoga bratstva OFS-a Đakovo, kao i domaći hodočasnici. Nakon sv. mise slavlje se nastavilo u Dvorani *Florentini*, uz okrjepu i druženje.

F. D. | Trgovčevi biseri

Jeste l' čuli znamen novi?
Vjetar, evo, zvuke lovi
priče ove čudesne
pa ju nosi, pa ju širi,
pa u svaki kutak viri,
uspavani bude se.

Jer još nitko čuo nije
nit' tko vidje ikad prije
tako vrijedan, velik dar.
Trgovcu što sav svijet proda
Kralj pečate svoje poda
i nagradi njegov žar.

Kom' još nije znana priča,
nek' me uzme za vodiča
ako je radoznao.
Trubadur sam koji skita,
koji svakog svašta pita
ne bi l' priče doznao.

Tražec' pjesme, bajke, basne,
vitezove, dame krasne,
legende znamenite,
upoznah ja glavnog lika
priče ove, koj' je dika
Umbrije plemenite.

On sad spava, al' ja bdijem,
smjelost njeg'vu pjevat smijem,
svima je obznaniti.
Da ne duljim, krećem sada –
pjesmu biste čuli rada –
riječ' ma vas nahraniti.

Za života još je bio
čovjek ovaj svima mio,
uvijek manji, uvijek brat.
Znate ga k'o čudotvorca,
mironosca, al' i borca,
uvijek spremnog na obrat.

Milosti mu Bog je dao,
Red je njegov svuda cvao,
a on sam sazrijevao.
Čak i bolima pritisnut,
čak i tugama svim stisnut,
radošću je sijevao.

A tih boli mnogo bješe,
jači od njih čak umriješe,
on ih krhak nosio.
Jer je bio vitez pravi,
Ljubav svoju iz ljubavi
još je rana prosio.

Dva je ljeta prije smrti
da sve loše još usmrti
put La Verne pošao,
misleći na tuge, rane,
suze znane i neznane
koje već je prošao.

Tjeskobe u srcu skrio,
Bogu samo ih otkrio,
na se prijevjes stavio.
Otac sinova je mnogih,
a sad udova ubogih,
sinove ostavio.

Tri su brata s njime pošla,
bolnom tijelu dobro došla,
pratnja zaista viteška.
Bratac Leon, Božje janje,
vjeran sinak oca Franje,
žrtva nikad mu teška.

Brat Maseo, mudar, smion,
na teškoće spreman i on,
oštra uma, razborit.
Brat Anđeo, vitez pravi;
u sebi da zlo ispravi
htjede hrabro se borit'!

Opjevat' ću zgođe njine
na putu do te planine,
znake neporecive
Duha Svetog nježne snage,
providnosti njeg've blage,
sile neizrecive!

Jedne noći oni stali
da bi odmor tijelu dali
u crkvi napuštenoj,
al' odmora nije bilo
duši Franjinoj nemilo
napasti prepuštenoj.

Zli ga dusi bockali su,
gore, dolje bacali su
molitvu da spriječe mu.
Ali Onaj što ga jača,
kom' je ruka od zla jača
u pomoć priteče mu.

„Što Bog pusti“, kaže sluga,
„ne će bit' mi očaj, tuga!
Samo grijeh je uzrok tom'!
Udarajte zato tijelo
još nečisto, još nebijelo,
udarajte snagom svom!

Udarajte magare to
jer je sa mnom Janje sveto,
ono ovo dopušta!
On je sa mnom, ja ga volim,
u patnjama ovim molim
neka me ne napušta!“

Jecao je tako sluga,
vjernog zaklinjući Druga
da mu milost iskaže,
da uništi njeg'vu mlakost
i da svoju silu, jakost
u ovome pokaže!

Zli su dusi poraženi,
oholi su poniženi
rukom Boga jakoga.
Od svog sluge te je noći
otjerao svojom moći
napasnika svakoga!

Franjo tako oslobođen,
snagom Duha Svetog vođen
iz crkvice iziđe.
Blizu u šumice sjeni,
suza nasta mu u zjeni,
u molitvu uniđe.

Našla su ga njeg'va braća
jutrom usred suza, plača,
ruke je raskrilo.
Nad mukom je Spasitelja
k'o nad patnjom prijatelja
gorko on zacvilio.

Vidjev' da mu snaga hlapi,
a tijelo za mirom vapi,
braća su se složila
te su jednomu seljaku
svoju muku, brige tlaku
ljubazno izložila.

Čuvši da su braća Franje,
posta seljak kao janje,
lice mu se ozari
te za toga manjeg brata
kojeg starost i bol hvata
magare osamari.

Tako seljak s njima pođe
i već dio puta prođe
kada usta otvori
i lijepo upozorenje
dade svetcu to stvorenje.
Mudro dakle prozbori:

„Da si dobar, mudar i svet –
to o tebi govori svijet,
u te ima uzdanje.
Ne budi Bogu sramotom;
što se čuje, daj životom,
ne daj razočaranje!“

Franju ganuše te riječi
pa mu nije znao reći
ništa osim zahvale.
Takav, ponizan je bio,
prijekor mu je bio mio,
a ne riječi pohvale.

A naš seljak, dobar, vrijedan
ubrzo je post'o žedan,
jadan je zacvilio.
K'o da čuje tužnu djecu –
strpljivom se malom svetcu
ovaj seljak smilio.

Stog' na zemlju Franjo klekne
molitvu da Bogu rekne:
„Malo vode, kap nam daj!“
Tek što k nebu digne ruke,
spozna da im nema muke,
Bog je čuo njihov vaj!

Uputi seljaka k stijeni
izvor nasta gdje kameni.
Voda je žuborila:
Kao nekad za Mojsija,
sad Franji iz stijene klija!
O čudu je zborila!

Napojeni ovom vodom,
nastave sa svojim hodom,
stigli su k planine dnu.
Doček ondje svečan, slavan
ne bje niti jednom ravan –
mišljahu da su u snu!

Franjo, naime, klonuo je,
k zemlji trup mu tonuo je,
ispod hrasta sjedne tad.
Motrio je kutke svijeta
u zrakama zlatnog ljeta,
u daljini selce, grad.

Čuo zatim oko sebe
sestre sjenice i zebe,
brata vrapca, carića,
sestru ševu vrlo dragu
i grlicu bijelu, blagu
uz brata golubića!

Ptičice su onda milo
sletjele Franji u krilo
il' na rame, glavu mu.

Cvrkućući slatko, glasno,
dobrodošlicu su jasno
iskazale pravu mu.

„Znak je ovo“, Franjo reče,
„Milost s nebesa da teče,
da smo ovdje željeni,
da smo na ovoj planini,
tu u samoće dubini
kod Krista naseljeni.“

Tako ova manja braća,
vitezovi – al' bez mača –
napraviše sebi dom.
Molitva se žarka lila
te je ures svečan bila
njinom dvorcu zelenom.

U tom dvorcu lijepa dama
braću dvorila je sama:
Gospa Siromaština.
Kora kruha – gozba slasna,
a tišina – glazba jasna;
radost – neimaština.

Svak' se od njih u samoći
sreo sa svojom nemoći
i sa svojom propašću.
Suzam' nebo stjecali su,
danonoćno jecali su
Gospodnjom za milošću.

Tako duša brata Franje,
oca brojne braće manje,
utjehu je tražila.
Koja nagrada bi sveta,
s kojeg kutka bijelog svijeta
boli mu ublažila?

Spokoj stoga tražio je,
trudnu dušu snažio je
klečeć' među stijenama.
Muke Spasa sjećao se –
tu, naime, osjećao se
k'o Kristu u ranama.

Trgovcu što sav svijet proda
hrana bjehu kruh i voda,
grijaše ga slatki žar
gorkih prošnji, molitava.
Nije htio ni da spava,
Bog mu jedini' bješe mar.

Ali đav'o ljubomoran,
mrzovoljan, ipak oran
mnogo ga je kušao.
Pokornika je s visine,
sa stijene strašne planine
baciti pokušao.

Božja ljubav ipak jača
bješe od đavoljeg mača,
utjehe mu dala je:
sokola, tog brata vjernog,
anđela, guslača smjernog
Siromašku slala je.

O blagdanu Križa Svetog,
stijega Isusa Raspetog,
brat je Franjo molio.
Prema nebu gledajući,
Bogu svome jecajući,
vapaj svoj je razlio:

„Tko si ti, o, Bože slatki?
A tko ja? Tek crvić kratki,
sluga tvoj bez koristi!

Tko si ti, o, Bože moćni?
A tko ja? Crv tvoj nemoćni
kog će zemlja izgristi!“

U tom trenu s neba siđe
buktinja i Franji priđe,
glas je s njim govorio.
Kao nekad za Mojsija,
sad Franji ta vatra sija,
Bog je u njoj zborio.

Od svog sluge, crva bijednog,
odrpanca neuglednog
Gospod ne traži tek stvar:
slijedit' siromašnog Krista,
poslušna i srca čista –
Gospod traži trostruk dar!

„Sav se dajem!“, Franjo reče,
„Od tog nemam ništa veće,
jer sve Tebi pripada!
Zato molim, sad govori –
kada Leon Riječ otvori –
što se Tebi dopada!“

Za tri dara, tri je riječi
Gospod htio Franji reći,
a sve slično rekle su:
slijedit' mu je patnje Krista
kome – krotkom, srca čista –
kapi krvi tekle su.

Trgovac što sav svijet proda
molitvama svojim doda
dviju želja žarki plam.
Te je dvije želje stoga
na uši dobroga Boga
ponavljao k'o psalam:

„Tvoj te crvić ovo moli:
tijelu mome daj od boli
koje ti si trpio
kad si, Kalvarijom prošav'
i na mučilo tad došav',
snagu svu iscrpio.

Još te nešto crvić moli:
i mom srcu daj da voli
k'o što ti si ljubio
kad si Ocu sve predao
i još oprost rodu dao
koji te je ubio.“

Molio je tako često
ne napuštajući mjesto
tihe svoje samoće
gdje će plam Božje miline
zasjati kroz raspukline
njeg've ljudske slaboće.

Ljupku tajnu koja slijedi,
spomen njen da ne izbljedi,
opjevat' ću pobožno,
kako mi tu tajnu preda
sam brat Leon, uzor Reda,
slijedeć' Franju podložno.

U tom času svetog čuda
svjetlost vidjela se svuda
ognja neugasivog.
K'o da k zemlji siđe Sunce,
žar je kupao vrhunce,
plama neopisivog.

Srce ove vatre sjajne
siromah bje, kome tajne
sam je Kralj otkrivao.
Siromah je njih do kraja,
sve do pred prag samog raja,
zaljubljeno skrivao.

Sva se ljubav nježna slila
kad je seraf sa šest krila
jutrom s neba sišao
te je služi punom boli,
želje da svog Spasa voli,
s uslišanjem prišao.

U tom liku sa šest krila
ljepota se raja krila:
milo lice Raspetog.
Učinio tog je dana
pečatima svojih rana
siromaha bogatog!

Ruke, noge brata Franje
bile su, baš kao Janje,
čavlima prikovane.
Najvećom su one časti
i najbolnijom su slasti
bile odlikovane.

Najljepši bje ures tijela
rana što se crvenjela
blizu srca Franjina.
Kao prsten ta bje rana,
Zaručnika znak odana,
od ljubavi ranjena.

Trgovcu što sav svijet proda
jedina mu ljubav poda
znake svoje vjernosti.
Boljele su svete rane,
al' su Franji bile dane
po njegovoj revnosti.

Da sam ja ih mor'o nosit',
kraj bih muka iš'o prosit',
za tu patnju nisam ja!

Al' Franjina duša sveta
morala je još dva ljeta
s tijelom biti ranjena.

Kako da završim ovo?
Ima l' koja riječ il' slovo
Božjih rana dostojna?
O raširi, Franjo, ruke,
blagoslovi male muke
naroda nedostojna!

Svetosti te nove znake,
kao divne svijetle trake
baci zemlji tjeskobnoj.
Križem, što ti resi biće,
neka Krist svoje slabiće
otme ruci zlokobnoj.

Neka sveta Krv nas spasi,
Križ neka nam čelo krasi,
nek' nas k nebu dovede.
Molitava tvojih rijeka,
serafski naš brate, neka
Dragom tvom nas povede.

Sad ste čuli znamen novi!
Vjetar neka zvuke lovi
priče ove čudesne!
Nek' ju nosi, nek' ju širi,
nek' u svaki kutak viri!
Uspavani, bud'te se!

Napisano o
800. obljetnici
Franjine stigmatizacije
na brdu La Verni

Kristijan Posavac

Hodočašće s relikvijom sv. Franje Asiškoga održano u Slavoniji

Četvrta etapa hodočašća s relikvijom sv. Franje Asiškoga održana je od 7. do 9. listopada 2024. godine u Slavoniji. Relikviju je službeni pratitelj konventualac fra Vladimir Vidović u ponedjeljak 7. listopada izložio u Župi Bezgrješnoga Srca Marijina u Vinkovačkom Novom Selu. Tijekom popodneva vjernici su imali priliku moliti pred relikvijom i utjecati se zagovoru sv. Franje. Osim župljana i Vinkovčana, u spomenutu crkvu, prema riječima franjevac, došli su brojni vjernici iz Iloka, Šarengrada, Jankovaca, Osijeka, Vođinaca, Čepina, Dalja i drugih slavonskih mjesta.

Usljedila je večernja misa koju je predvodio fra Matija Antun Mandić u zajedništvu s fra Vladimirom te brojnim župljanima i hodočasnicima. Fra Matija Antun na početku propovijedi pročitao je kako su Franjina subrača opisala događaj dobivanja stigm. „Večeras ovdje razmišljamo kako je Franjo zaslužio da bude nagrađen tim ranama“, rekao je te dodao da ih sigurno nije dobio zbog svoje fizičke ljepote, inteligencije, snage, poduzetnosti ili nekog drugog razloga, nego zahvaljujući srcu poslušnu Božjemu glasu i otvorenu Božjoj volji. Naglasio je da sv. Franjo želi podsjetiti najprije na smisao ljudskoga života. „Svatko od nas stvoren je da bude slika i prilika Krista Raspetoga, samoga Boga u ovom svijetu. Smisao je života svakoga od nas da bude svet“, istaknuo je dodavši da je najveća sotonina laž ta da čovjek ne može biti svet. Propovjednik je na kraju

potaknuo nazočne da se svakoga dana odreknu grijeha i zla, a predaju Bogu da bi se mogao proslaviti kroz njih.

U utorak 8. listopada relikvija je izložena u crkvi sv. Antuna u Vinkovcima, gdje su tijekom dana također dolazili brojni hodočasnici. Svečanu večernju misu predslavio je fra Vladimir Vidović u zajedništvu s domaćim gvardijanom fra Josipom Blaževićem i vlč. Leonom N. Sagbohanom iz Benina, na službi u Kuševcu, te s brojnim vjernicima. Fra Vladimir na početku propovijedi rekao je okupljenima da će zajedno promišljati o tome zašto su uopće došli, potaknuvši ih da se zagledaju u život sv. Franje očima vjere. „Izvucimo poruku za svoj život, onu stvarnost koju živimo u različitosti naših životnih poziva, naših životnih zvanja, opredjeljenja života kao takvoga, jer sveti Franjo Asiški, taj veliki svetac, veliki Božji ugodnik, i danas je itekako aktualan“, poručio je. Kazao je da vjernici vole svetce, ali je upitno koliko ih nasljeđuju. „Ako smo iskreni prema samima sebi, mi volimo svetce, ali zaziremo od svetosti. Mi volimo ono

što oni predstavljaju, ali kao da zanemarujemo ili zaboravljamo put kojim su oni prošli kako bi tu istu svetost ostvarili. Tako ćemo se diviti herojskim krjepostima različitih Božjih ugodnika, osoba koje su stavljene na čast oltara, između ostalih, svetoga Franje, a hoćemo li nasljedovati ono što su oni proklamirali svojim životom? Imamo li hrabrosti, draga braćo i sestre, pogledati u tu istinu i suočiti se u svojem životu s tom istinom?“ upitao je propovjednik. Rekao je da postoje dva događaja koja su iznimno bitna u životu sv. Franje dodavši da je to ključ za razumijevanje života i djela svetoga Franje. Radi se o njegovu obraćenju i dobivanju stigm, za koje je značajan Kristov križ. Tako je podsjetio na križ sv. Damjana, pred kojim je Franjo čuo da ga Gospodin zove neka ide

popraviti Crkvu, i na križ na La Verni, kada mu se ukazao Raspeti Krist u liku Serafa i utisnuo svoje rane u njegovo tijelo. Istaknuo je da je sv. Franjo molio da za života osjeti bol koju je Krist iskustio te da osjeti onu neizmjernu ljubav kojom je Isus gorio za čovjeka. Dodao je da time poručuje: „Čovječe, izadi iz tih svojih okvira, prihvati tu bol, patnju, žrtvu, taj križ koji ti je darovan jer taj te križ vodi u nebo. Taj križ sredstvo je tvog spasenja, kao što je sredstvo spasenja križ Kristov.“ „I u našim životima neprestano se prožimaju bol i ljubav. Jesmo li kadri prepoznati upravo te trenutke kao trenutke osobite milosti ili pohoda samoga našeg Spasitelja?“ upitao je propovjednik. Naglasio je da su svi vjernici pozvani svjedočiti i donositi Isusa Krista svijetu. „Koliko si ti, dragi brate i draga sestro, spreman ići do tih granica? Koliko

si spreman u svojem životu žrtvovati sve kako bi donio Isusa i svjedočio tamo gdje jesi? Ne toliko riječima, nego svojim konkretnim životom. Jesmo li spremni ugledati se u taj veliki primjer Franje iz Asiza?“ zapitao se. Potom je rekao da sv. Franjo govori o ljubavi koja nadilazi granice i ljudska poimanja. „Danas nemoj ostati samo na onoj plitkoj, primitivnoj razini puke znatiželje ili - ne daj, Bože - nekog magijskoga čina dolaska pred ovu relikviju, nego s vjerom i s pouzdanjem pristupi, da ono što je on živio, i ti primijeniš u svojem životu“, upozorio je fra Vladimir u homiliji.

Relikviji sv. Franje čast su iskazale i Milosrdne sestre svetoga Križa u srijedu 9. listopada u samostanu u Đakovu.

s. M. Zoja Komani

60 godina sestara u župi, u Đakovici

Milosrdne sestre sv. Križa, ispunjene nutarnjom radošću, bez velike vanjske svečanosti, 15. listopada 2024. godine proslavile su 60. obljetnicu dolaska sestara u Župu svetih Petra i Pavla, u Đakovici. U predvečerje sestre su imale klanjanje koje je pripremila s. Irena Pitaqi, a prigodno su prostor ispred oltara dekorirale s. Irena i s. Leona Gjini. Molile su i zahvaljivale za sve sestre: pokojne i živuće, koje su prošle kroz ovu Župu, a i za one koje su sada ovdje. Na sam dan proslave oci franjevci služili su sv. misu za sve pokojne sestre, koje su na ovoj Župi djelovale od samoga početka, a na večernjoj svetoj misi propovijedao je fra Lovro Gavran, OFM.

Poslije mise Alban iz Frame i gđa Antoneta iz zajednica trećoredaca dijelili su vjernicima, koji su bili na misi, knjigu „Kraljica, majka i sluškinja“, o bl. majci M. Tereziji Scherer, koju je s hrvatskog na albanski preveo don Marjan Demaj, župnik u Letnici.

Uz navedenu knjigu dijelili su i Devetnicu bl. majke M. Terezije, koju ljudi i traže da bi molili i da bi dijelili drugima, jer i sama Antoneta vrlo rado svjedoči o dvama ozdravljenjima po zagovoru bl. majke Marije Terezije Scherer.

Propovijed fra Lovre o 60. obljetnici dolaska sestara sv. Križa u župu Đakovica

Lijepa je okolnost da je 60. obljetnica dolaska Milosrdnih sestara sv. Križa u župu Đakovica (na Kosovu) pala na utorak, kad je crkva sv. Ante redovito puna vjernika. Ujedno je toga dana bio i spomendan sv. Terezije Avilske.

“MARIJA JE IZABRALA BOLJI DIO...”

Braćo i sestre, danas slavimo spomendan svete Terezije od Isusa, sestre karmelićanke, poznate i kao Terezija Avilska. Ona je rođena u Španjolskoj 1515. god, a umrla je 4. 10. 1582. godine. Bila je velika svetica, obnoviteljica Karmelskoga reda. Napisala je mnogo knjiga duhovnoga sadržaja, u kojima je na zadivljujući način opisala svoja mistična iskustva i vrlo jasno protumačila razna vjerska pitanja, tako da ju je sv. papa Pavao VI. proglasio naučiteljicom Crkve. – Ona je prva žena na svijetu s tako uzvišenom titulom.

Sestre karmelićanke kontemplativni su red, posvećen uglavnom molitvi i razmatranju otajstava Isusa Krista. Zato je za danas dobro izabran dio Evanđelja po Luki (Lk 10, 38-42) o sv. Marti i Mariji. Isus reče Marti da je Marija izabrala bolji dio: da bude uz Isusa i da sluša njegovu riječ. Isto je tako i sveta Terezija od Isusa izabrala bolji dio: da cijeli svoj život posveti Isusu i razmatranju njegova života, njegove muke i njegove riječi, crpeći iz njegova nauka orijentaciju za svoj život, za svoje sestre, za muški ogranak Karmelskoga reda, kao i za sve kršćane koji žele napredovati na putu svetosti.

* * *

Koristimo ovu prigodu da bismo izgovorili nekoliko riječi i o mnogo naših sestara, koje su također izabrale bolji dio u nasljedovanju Isusa Krista. To su Milosrdne sestre sv. Križa, koje su došle u župu

Đakovica upravo na današnji dan, prije 60 godina: 15. listopada 1964. godine. Došle su posredstvom našega subrata fra Arkandela Grgića, koji ih je poznavao još kao gvardijan u Beogradu, prije Drugoga svjetskog rata. On je u Beogradu sagradio veličanstvenu crkvu sv. Ante, povodom 700. obljetnice smrti toga velikog svetca, kao što je i fra Lovro Mitrović (poznat i kao p. Lorenc Mazrreku) u isto vrijeme sagradio ovu crkvu sv. Ante u Đakovici.

Isti je franjevac posredovao i za dolazak ovih sestara u bolnicu u Đakovici godinu dana ranije, 1963. Netko će s pravom upitati: kako je moguće da su sestre došle godinu dana prije raditi u bolnici, nego u župi? Dobro pitanje! No, treba znati da se u to vrijeme sestre nisu imale gdje smjestiti u župi, jer su u starom Franjevačkom samostanu boravili franjevci, a novi je Samostan fra Kruno Miklič gradio 1961.-1964. god. Čim je završena gradnja novoga Samostana i čim su se franjevci preselili u taj Samostan, sestre su došle i smjestile se u stari Samostan, pokraj crkve sv. Ante.

Dakle, ove su sestre ovdje djelovale punih 60 godina. Redovito su u Župi bile po četiri sestre: u crkvi, u sakristiji, u kuhinji, zatim kao katehistice i voditeljice crkvenoga pjevanja itd. Bavile su se i dobrotvornim radom u župnom karitasu. Na tim se poslovima izmijenilo 49 sestara. Istodobno je i u bolnici u Đakovici djelovala druga skupina sestara, njih 38. One su došle 1. srpnja 1963. godine. Dakle, ukupno 87 sestara radilo je i žrtvovalo se za naš narod u Đakovici!

Razumije se da vi većinu njih ne poznajete, osobito ne mlađi naraštaji. Ali tko se od starijih ne sjeća s. Manuele, s. Nede, s. Rajke, s. Hermione, s. Silvije, s. Berlinde, s. Robertine, s. Rastislave, pokojne s. Simone Nikollbibaj, s. Angele, s. Anite i mnogih drugih? Njihova prisutnost u našoj sredini bila je veliki Božji dar i blagoslov za nas i za cijelu našu Župu. Bog ih nagradio stotruko!

Preporučujemo ih u vaše molitve, i ove sestre, kao i mnoga nova sveta duhovna zvanja. Sigurni smo da Bog, koji je započeo ovo veliko djelo u našoj sredini, ne će ga ostaviti bez ploda i sretnoga završetka.

Dao nam Bog tu milost, po zagovoru Blažene Djevice Marije, sv. Franje, sv. Ante i sv. Terezije od Isusa, koju danas posebno slavimo! Amen.

Željko Vurm

I Međunarodni dan starijih osoba i 14. obljetnica Udruge Amadea

Povodom Međunarodnoga dana starijih osoba i proslave 14. obljetnice osnivanja Udruge za psihosocijalnu pomoć Amadea, u Dvorani *Florentini*, pri samostanu Milosrdnih sestara sv. Križa u Đakovu, 4. listopada 2024. godine slavljen je misa koju je predvodio đakovački katedralni župnik „in solidum“ dr. Ivan Kunčević. Misi je prethodila ispovijed i molitva krunice, a također je podijeljeno bolesničko pomazanje osobama koje su to željele. Župniku Kunčeviću pritom je pomagao vlč. Vinko Brezovar, svećenik u miru. Misesne pjesme predvodila je s. M. Natanaela Palić, uz pratnju na sintisajzeru.

Govoreći o temi Međunarodnoga dana starijih osoba: „Dostojanstveno starenje – važnost jačanja sustava skrbi i podrške za starije osobe diljem svijeta“, tijekom propovijedi dr. Kunčević govorio je o efektu „da mi je“ koji se provlači kroz cijeli život čovjeka koji nikad nije zadovoljan postignutim, nego uvijek želi postići još nešto. Zatim je istaknuo: „Ono što je Bog sakrio od mudrih i umnih ljudi, a objavio malenima jest da je naše najveće „da mi je“ da mi je da budem s Bogom. Da mi je da živim. Kada smo stariji, onda nam znaju čak i naša djeca reći: ‘Joj, baba il’ dida, prošlo je tvoje! Ti već malo zaboravljaš i pogubio

si se... Mi, mlađi, razmišljat ćemo što i kako.’ A ipak nisu mladi svjesni da ste vi prošli životnu školu i da ste bili tamo gdje su oni sada, ali oni nisu tamo gdje ste vi sada. Ono zbog čega svatko od vas treba biti sretan jest to što ste prošli put na kojem ste svašta željeli. Sada ste došli do onoga ključnog, do onoga da shvaćate kako je jedino važno živjeti i biti s Bogom. Koliko god se trudili svojoj djeci to približiti, ili svojim unucima, zacijelo primjećujete kako vas baš i ne slušaju. Svatko treba proći taj put. Ali možete biti ponosni i sretni, jer ste došli do najvažnijega, do najbitnijega.“ Usporedio je život s lukovicom običnoga luka kojoj malo po malo odmotavamo sloj po sloj kako bismo došli do srčike, do onoga što jedino može dati život. A to je svijest o onom što je u životu bitno: živjeti

i živjeti s Bogom. To je izvor naše sreće u životu. Mnogi ipak nisu sretni zbog nerazumijevanja drugih ljudi, pa čak i njihove vlastite djece, jer u njima ne vide ništa što vrijedi, samo starost i bolest. Iz vlastitoga iskustva župnik je naglasio snagu sjaja u očima i važnost tolerancije i ljubavi prema drugima, čak i prema onima koje možda ne podnosimo. Također je istaknuo ljubav i požrtvornost časničkih sestara koje u svakom žele prepoznati Isusa Krista i služiti mu.

U čast pape Franje, čiji je imendan bio toga dana, vjernici su za njega izmolili „Oče naš“. Nakon misnoga slavlja sudionici proslave počastili su se palačinkama koje su pripremili djelatnici i korisnici Udruge Amadea.

Maria Dragomirović

Stanje i perspektive djelovanja humanitarnih vjerskih udruga

Okrugli stol na temu „Stanje i perspektive djelovanja humanitarnih vjerskih udruga“ održan je 22. listopada 2024. godine u Dvorani *Florentini* u Đakovu.

Sudionici stola bili su: prof. dr. sc. Vladimir Dugalić, profesor socijalnoga nauka Crkve i moralne teologije te tajnik Komisije *Iustitia et Pax* pri HBK, Robert Kresić, socijalni radnik i jedan od inicijatora mreže socijalnih trgovina, s. Franciska Molnar, voditeljica socijalne samoposluge u Đakovu i dr. sc. Igor Jakobfi, profesor socijalnoga nauka Crkve i predsjednik udruge Prijatelji sv. Martina u Belom Manastiru. Na početku je sve okupljene pozdravila s. Ivanka Marija Vrgoč, predsjednica Udruge Terezijsina kruga Đakovo, a zatim je pozvala moderatoricu događaja, Mariju Dragomirović, studenticu na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu, da započne s vođenjem programa.

Prvi krug pitanja bio je usmjeren na trenutno stanje i situaciju. S profesorom Dugalićem raspravljalo se o mentalitetu današnjega društva u kontekstu udruživanja i humanitarnoga volonterskog djelovanja gdje je profesor iznio rezultate istraživanja provedena u Baranji upravo na ovu temu. Pokazalo se da će ljudi lakše dati od „svoga viška“, prvenstveno onima koje poznaju i od kojih očekuju da će dobiti nešto za uzvrat. Također, ljudi će teško izdvojiti svoje vrijeme za drugoga i volontirati. Gospodin Kresić predstavio je razvoj i trenutno stanje umrežavanja socijalnih samoposluga i na kakve sve probleme nailazi prilikom toga procesa. Kao jedan od problema izdvojio je činjenicu da će ljudi na početku biti entuzijastični i podržavati novonastale inicijative, ali s vremenom taj će entuzijazam splasnuti pa će tako

sve manje donirati socijalnim samoposlugama. Sestra Franciska govorila je o tome kako se uopće razvila inicijativa časnih sestara za osnivanjem jedne humanitarne udruge kroz prizmu suutemeljiteljice družbe Milosrdnih sestara svetoga Križa, bl. Marije Terezije Scherer. Istaknula je da uvijek postoje oni teži trenutci u ovoj djelatnosti, ali je puno više onoga što je lijepo, osobito istaknuvši nesebičnost volontera uključenih u rad Udruge. Profesor Jakobfi osvrnuo se na modele djelovanja katoličkih humanitarnih udruga te zaključio kako su oni često jednodimenzionalni i jednosmjerni, što je potrebno nadići. Kako bi objasnio što time želi reći, ukratko je objasnio temeljne pojmove socijalnoga nauka Crkve, načelo supsidijarnosti i solidarnosti, kao i općeg dobra. Sljedeći je krug bio usmjeren prema budućnosti. Profesor Dugalić naglasio je važnost shvaćanja da katolički socijalni nauk nije isto što i karitas i da se ne smije svesti na to, upravo načelom supsidijarnosti i omogućivanjem ljudima da sami mogu početi brinuti se o sebi. U tom kontekstu, profesor Jakobfi nastavio je objašnjenjem da bi najprikladniji model djelovanja udruge civilnoga društva, a u svjetlu socijalnoga nauka Crkve, bio model socijalnoga poduzetništva gdje bi korisnici istovremeno postali i djelatnici te bi tako pomagali sebi, a onda i drugima. Gospodin Kresić i s. Franciska izrazili su nadu da će socijalne samoposluge, kao i njihovo umrežavanje, u budućnosti nastaviti ići u pozitivnom smjeru i da će pomoći svima kojima pomoć bude potrebna.

Nakon službenoga dijela programa, uslijedila je rasprava u kojoj je sudjelovala i publika, gdje su se dodatno produbile već rečene teme, kao i podijelila neka osobna iskustva.

s. Marija Petra Toman

Zahvalnica Grada Milosrdnim sestrama sv. Križa u Donjem Miholjcu

U povodu proslave zaštitnika Grada Donjega Miholjca, sv. Mihaela arkandela, i na 967. njegov rođendan, na svečanoj sjednici Gradskoga vijeća, održanoj 27. rujna 2024. godine, dodijeljena su javna priznanja pravnim i fizičkim osobama za izniman doprinos i dostignuća za razvitak i ugled Grada, a osobito za naročite uspjehe u unaprjeđivanju gospodarstva, znanosti, kulture, zaštite i unaprjeđivanja čovjekova okoliša, športa, tehničke kulture, zdravstva i drugih javnih djelatnosti.

Zahvalnica Grada dodijeljena je i Milosrdnim sestrama sv. Križa, koje ove godine obilježavaju 125 godina od dolaska u Donji Miholjac. Došle su na poziv tadašnjega mjesnog župnika, preč. gospodina Josipa Kuzmića i grofice Štefanije Ma-

ilath Szekhelyske, za odgoj mladeži te je sagrađena nova škola u kojoj su sestre radile. Kako su se mijenjale društvene prilike, tako su i sestre prilagođavale svoje djelovanje. Danas ponovno rade u školi, poučavajući vjeronauk, i suradnice su u životu župe vodeći župnu katehezu, župne zborove, brinući se o sakristiji i urednosti crkve, vodeći Misijsku zajednicu i sudjelujući u radu zajednice Vjera i svjetlo. Od 1961. godine sestre u Donjem Miholjcu imaju vlastitu kuću, smještenu uz župnu crkvu.

Donjomiholjački gradonačelnik gospodin Goran Aladić uručio je Zahvalnicu Grada sestri Mariji Petri Toman, kućnoj poglavarici Milosrdnih sestara sv. Križa u Donjem Miholjcu.

s. Nada Martinković, priredila

140 godina sestara u Visu

Sestre u Visu ove godine tiho su obilježile 140 godina svojega dolaska i djelovanja. Događaji, koji su obilježili ovu godišnjicu, objavljeni su na mrežnim stranicama Grada Visa i Doma za starije i nemoćne osobe Vis.

U zapisima od travnja ove godine u Domu za starije i nemoćne osobe Vis, zabilježeno je: „Dana 18. 4. 2024. imali smo zadovoljstvo ugostiti dvije časte sestre koje su došle u vizitaciju sestrama sv. Križa na Vis te im zahvaliti na svih 140 godina služenja ovom Domu i otoku, zajedno s gradonačelnikom. Dana 23. 4. 2024., na svečanoj sjednici povodom dana grada Visa, gradonačelnik Ivo Radica dodijelio je u ime građana Visa, nagradu Domu za starije i nemoćne osobe Vis u znak poštivanja, zauzimanja i osjetljivosti koju pružamo dugi niz godina za sve žitelje cijelog otoka, ali i šire. U ime svih korisnika i osoblja zahvaljujemo na ukazanom povjerenju i nagradi, koja je nama dokaz da svaki naš trud i veliki naponi koji se ulažu u svakodnevnom radu s korisnicima nisu neprepoznati i uzaludni.“

Na mrežnim stranicama Grada Visa 6. listopada objavljeno je: „Milosrdne sestre svetoga Križa su rimokatolički ženski red. Utemeljio ih je otac Teodizije 17. listopada 1844. godine, prije točno 180 godina dok je njihova Zajednica na otoku Visu prva koja je osnovana izvan Đakova 1884. godine, još za života blažene majke Marije Terezije Scherer. Milosrdne sestre svetog Križa ovdje na otoku Visu neprekidno djeluju već 140 godina te im ovim putem ČESTITAMO i iskazujemo VELIKU ZAHVALNOST na njihovom velikodušnom doprinosu i pomoći štitičenicima u Domu za starije i nemoćne u gradu Visu tako i u njihovom doprinosu vjerskoj zajednici na području Grada i Otoka Visa.“

Sestra Marija Brizar, provincijalna poglavarica i sve sestre novoga Provincijalnog vodstva posjetile su zajednicu sestara u Visu. Tim je povodom ostvaren i susret s gradonačelnikom i čelnicima važnih gradskih ustanova. Oni su odali priznanje sestrama, bez kojih se, kako su rekli, Dom za starije i nemoćne osobe ne bi mogao održati i razviti, kao što se to ostvaruje uz njihovu prisutnost.

s. Gabrijela Tea Damjanović

Relikvije bl. sestre Ulrike Nisch u Ozlju

U subotu, 14. rujna 2024. god., u Ozlju je održana cjelodnevna duhovna obnova za sve suradnike i podupiratelje djelovanja Udruge Betlehem povodom 20. molitvenoga sabora za nerođene i 15. obljetnica karlovačke Kuće života "Obitelji svetoga Josipa".

Na ovaj skup o. Marko Glogović, pavlin, pozvao je i Milosrdne sestre sv. Križa da donesu relikvije blažene sestre Ulrike Nisch koje će trajno biti izložene u pavlinskoj crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije. Na ovom događaju sudjelovale su s. Luca Dabić, s. Margarita-Marija Kovačević, s. Anđela Sudar, s. Sonja Kaurin i s. Gabrijela Tea Damjanović.

Prijepodnevni program bio je protkan molitvom krunice, klanjanjem i svetom misom, a poslije podne sestre su upoznale vjernike sa životom blažene s. Ulrike. Životno iskustvo bl. s. Ulrike uvelike može biti inspiracija djelovanju Udruge Betlehem te je o. Marko želio imati s. Ulriku za zaštitnicu i zagovornicu Udruge Betlehem i svih vjernika koji se bore za život nerođenih. Nakon izlaganja relikvija vjernici su u velikom broju dolazili i iznosili svoje potrebe blaženoj sestri Ulriki.

o. Benedikt Baur (1877.-1963.), OSB

Molitvene milosti sestre Ulrike

VII. poglavlje

1. Franciska Nisch bila je pobožna djevojka. To je bilo jednoglasno svjedočanstvo onih koji su je poznavali kao dijete u Oberdorfu i Unterstadionu. Izraženu sklonost molitvi, koju je Bog stavio u dječju dušu, savjesno je čuvala i pazila u Oberdorfu i Unterstadionu. „Iz neprestane molitve“, svjedoči njezin brat Franz, „crpila je snagu da se nosi s teškim životom.“

U samostanu se kao kandidatice, novakinje i sestra držala molitava i pobožnosti koje su bile uobičajene među Milosrdnim sestrama sv. Križa. Sudjelovala je na svetoj misi svakodnevno i pričestivala se, kao i ostale sestre, tri puta, a kasnije i četiri puta tjedno; svakodnevno je sa sestrama molila Marijanski časoslov, kronicu i Križni put. Često je kraće ili duže provodila vrijeme u tišini ispred svetohraništa i nikakav umor nije ju mogao spriječiti u tome. Svi su bili zadivljeni njezinom dubokom vjerom u Isusa prisutna u Presvetom oltarskom sakramentu, njezinim pobožnim držanjem, sabranošću i povezanošću s Bogom. Molila je za sebe, ali ništa manje i za druge. Također je puno molila za duše u čistilištu, da mogu sudjelovati u nebeskim radostima. „O dragi Spasitelju, smiluj se dragim napuštenim dušama koje toliko čeznu za tvojim pogledom.“

Cijeli život molila je usmene molitve. U razdoblju kandidature i novicijata u Hegneu upoznala se s „molitvom razmatranja“. Vjerojatno se ranije nije susretala s molitvom razmatranja, kako se to prakticiralo u samostanu.

No, sigurno je da je vodila dubok unutarnji molitveni život. Njezina vlastita sklonost šutnji, osamljenosti, zadržavanju pred tabernakulom ili pred slikom Majke Božje jasno pokazuje da je Franciska od malih nogu imala milost jednostavne, kontemplativne molitve. Franciska je, slušajući nedjeljne

propovijedi, stekla neophodnu vjersku obuku i propovijedi su joj bile važne tijekom cijeloga života.

Tijekom teške bolesti u Rorschachu očito se nešto posebno događalo u duši 22-godišnjakinje. Franciska je doživjela prisan Božji dodir tako da je po izlasku iz bolnice odavala dojam da se u njoj dogodila promjena. Okolina je osjećala da je privučena od jedne sile koja ju je obuzela i koja ju je vodila.

Franciska je započela kandidaturu i novicijat u Hegneu kao „ona koju je Bog dirnuo“. Već tijekom kandidature jedna od kandidatice primijetila je kako je „Franciska bila pobožna i sabrana. Mislila sam: ona već može razmatrati, a mi to moramo prvo naučiti.“ U Zell-Weierbachu djevojka, koja je pratila kandidatice na putu za Offenburg, nije se usudila razgovarati s njom jer, kako kaže: „Činila mi se tako dostojanstvenom zbog svoje povučenosti i sabranosti.“

Njezina duboka sabranost i sjedinjenje s Bogom pratili su je tijekom novicijata i nakon zavjeta kao zavjetovane sestre. Čak je i kao novakinja bila zapažena po svojoj sabranosti u molitvi. Ništa nije poremetilo njezin pokoj u Bogu. Gledati ju kako se moli bilo je dirljivo. „Mora se vidjeti kako se moli sestra Ulrika“, govorile su među sobom novakinje. „Tako bi se trebalo moliti.“ Nijedan posao nije ju mogao rastresti u njezinoj sabranosti. „Živjela je jednostavno samo za Boga, s Bogom i u Bogu.“

Već se tu naslućivalo o obilju molitvenih milosti koje joj je Bog udijelio. To se nije očitovalo samo u tihom zadržavanju ispred svetohraništa, već i usred naporna rada, u često nemirnom i napetom radu kuhinje u Hegneu i u Kući sv. Vinka u Baden-Badenu.

Djevojke, koje su uvijek bile u blizini sestre Ulrike i koje su je svjesno i pažljivo promatrale, potvrdile su svojim svjedočanstvom pod zakletvom: „Uvijek ju se moglo vidjeti sjedinjenu s Bogom.“

Sama sestra Ulrika dala je potrebno objašnjenje kada je u pismu svojoj susestri napisala: "Iznad svega moramo moliti za veliku spoznaju. Najbrži način da to postignemo jest da čuvamo sami sebe, svoje misli, riječi i djela. Ako to činimo u Božjoj prisutnosti i na njegovu slavu, to zahtijeva trud, a taj će napor postupno postati navika, i postat će nam lako i ugodno uvijek misliti na Boga i biti sabrani. Trebamo raditi, ali bez navezanosti na rad. Duh treba biti sjedinjen s Bogom, a rad se treba posvećivati odnosom s Bogom. Tako idemo od koraka do koraka, a naša najveća utjeha bit će to što trpimo za Boga i njegovu slavu."

I sestra Ulrika morala se truditi da postigne i očuva sabranost. Zato je svjesno izbjegavala svaku nepotrebnu rastresenost, svaku nepotrebnu riječ, svaku neurednu radoznalost i povlačila se, koliko je mogla, da bude s Bogom. Kako bi mogla očuvati svetu sabranost, revno je nastojala da ona i njezine susestre savjesno obdržavaju šutnju u samostanu, nje govala je duh odricanja, požrtvornosti i odvojenosti od neurednoga ja. „Što je namjera čišća, bez ikakva samoljublja i interesa, to mirnije i sabranije radimo u Bogu.“ (Pismo susestrama, jesen 1912.)

Iz ovoga što smo upravo čuli o molitvenom životu s. Ulrike, može se reći da je njezina duša često bila toliko ispunjena Bogom da ju druge misli nisu više rastresale. Kada je bila u klanjanju pred Presvetim, njezina vanjska osjetila jedva su opažala što se događa oko nje.

Sestra Ulrika napisala je ocu Hermannu: „O, kakvi blaženi trenutci, i kakvu čežnju i nostalgiju zaista imam! Samo želim biti potpuno ujedinjena cijelo vrijeme. O, kakva je muka živjeti na zemlji. Želim umrijeti od ljubavi.“ „Oh, želim ponekad umrijeti; jer, zato što često ne izmolim časoslov, mislim da bih ipak mogla sagraješiti.“ Sestra Ulrika mislila je da joj zli duh ne dopušta moliti, a onda ju je vodio u zabludu govoreći joj da je mogla moliti samo da je htjela. (Bilj.) No, u biti, nije zli duh bio taj koji ju je spriječio da izmoli časoslov. Bilo je to duboko sjedinjenje s Bogom u molitvi sjedinjenja i u ekstatičnoj molitvi.

U ovim stupnjevima molitve događa se obuzimanje unutarnjih sila duše. Mistično sjedinjenje

manje-više ometa buđenje određenih unutarnjih čina koji se po vlastitoj volji čovjeka, koji moli, mogu ostvariti u običnoj molitvi. Tu se osobito radi o dužim usmenim molitvama, krunici ili časoslovu, osobito kada se nepomično kleči na istom mjestu, kao što je to činila s. Ulrika. „U molitvi mira“, piše sveta Terezija Avilska, „čak i govor, usmena molitva i razmatranje postaju mučni za dušu i ona ne želi ništa nego ljubiti.“ To se npr. dogodilo sv. Filipu Neriju: često je morao sa svojim pratiocem moliti časoslov jer je inače osjećao velike teškoće; jer ga je obuzimao zanos i potpuno bi uronio u Boga. Sveti je Ignacije Lojolski morao dobiti oprost od časoslova jer je toliko bio uronjen u Boga da mu je bilo nemoguće izgovarati dugotrajne usmene molitve. Teškoće koje je osjećala sestra Ulrika samo pokazuje do kojeg ju je stupnja mistične molitve Bog uzdigao. O vjerodostojnosti njezine mistične molitve govori da je često patila od toga što nije mogla izmoliti časoslov i da je uvijek iznova pokušavala izmoliti „obveznu molitvu“. Također o autentičnosti i istinitosti njezina molitvenog života govori da se osjećala zaduženom da obavlja svakodnevno razmatranje, ispit savjesti i slične vježbe.

Isto je bilo i s molitvama koje je bila dužna moliti. U drugim se vremenima te molitvene vježbe koriste za promicanje pobožnosti. Ali sada, u stanju mističnoga sjedinjenja, one mogu smetati pobožnosti i spriječiti dublje sjedinjenje s Bogom.

Poglavarica, s. Bonaventura, piše o molitvenom životu sestre Ulrike: „Često je bila potpuno zanescena. Čim je ujutro došla u kapelicu, nije bila kod sebe. Ali to nitko nije primijetio, ponašala se kao i svaka druga sestra.“

Sestra Mihaela, koja je dijelila sobu sa sestrom Ulrikom, ali dugo, kako sama kaže, „nije imala pojma o velikim milostima sestre Ulrike“ i nikada ne bi to povjerovala da nije vidjela svojim očima. Tako kaže s. Mihaela: „Kako sam ju često vidjela u ekstazi, potpuno bez osjetila. Čak je i noću bila udaljena od osjetila. Ali ujutro je u minutu došla k sebi i ustala na vrijeme. Unatoč tomu što je bila u najvišoj kontemplaciji, mogla je ponekad reći: ‘O, kad bih barem mogla moliti kao što se mogu moliti naše sestre.’ Na svetoj misi smo se molili iz molitvenika. Čim je

ušla u kapelicu, bila je potopljena u Boga, pa nije znala što se oko nje događa. Za vrijeme evanđelja nije ustajala pa su sestre mislile da je zaspala. Ali, kad god bi poglavarica pokucala, uvijek je ustajala i izlazila s nama. Voljela je poslušnost iznad svega i prakticirala ju je.”

Sestra Ulrika, Božjom milošću, dosegla je onaj stupanj sjedinjenja s Bogom, koji se u mističnoj teologiji naziva “ekstatično sjedinjenje”. U tom je stanju duša toliko duboko zaokupljena Bogom da osjetila više ne reagiraju ili prenose samo vrlo nejasan osjet. Kao rezultat Božjih zahtjeva, tijelo je u ovom stanju pogođeno: udovi postaju ukočeni, neosjetljivi ili čak nepokretni; obično se u ekstazi ne može govoriti, hodati ili kretati. Tijekom ekstaze tijelo zadržava položaj koji je prije toga zauzimalo i nakon toga osjeća određen umor.

Zbog dubokoga mističnog sjedinjenja s Bogom po Kristu, svojemu “ljubljenomu” Zaručniku, s. Ulrika često je padala u ekstazu u svojoj molitvi, a osobito u crkvi i pred svetohraništem. O tome svjedoče i njezini vlastiti zapisi u razdoblju od jeseni 1910. do ožujka 1911. godine. Ali već od vremena kandidature i novicijata, njezine su susestre primijetile da je ona bila duboko potopljena u molitvu. Klećala je poput kipa, nepomična, pogleda uprta u svetohranište i ništa oko nje nije imalo utjecaja na nju, osim kad ju je na to pozivala poslušnost. Koliko je duboko sežalo ovo ekstatično sjedinjenje u ranijim razdobljima njezina života, nije nam poznato.

Ono što je duša doživjela u mističnom sjedinjenju s Bogom i u ekstazi, djeluje samo po sebi nakon molitve i u vanjskom djelovanju u obliku duboke sabranosti, u trajnom sjedinjenju s Bogom, koje je, naravno, slabijega intenziteta nego u molitvi. “Ponekad mogu biti zauzeta s njim tijekom posla te gotovo ne primjećujem ništa od okoline”, napisala je sestra Ulrika ocu Hermannu.

Za nju je svakako bila teška bol što se morala rastati od uživanja u slatkoj sabranosti, ali tada je odmah bila ljubazna, prijateljski nasmijana, unatoč glavobolji i drugim tjelesnim bolovima. Kod s. Ulrike možemo vidjeti nešto vrlo slično onomu što opisuje sv. Terezija Avilska kada piše o ekstazama koje su se njoj događale. Tako sv. Terezija, u knjizi Moj život,

piše: “Dakle, kad je u ushitu, tijelo ostaje kao mrtvo, a da često puta samo za sebe ne može ništa te ostane onako kako ga uhvati: stojeći, sjedeći, raširenih ruku, sklopljenih. Premda se malo kad gubi svijest, meni se nekoliko puta dogodilo da sam ju posve izgubila, malo i na kratko vrijeme, no redovito biva da se pomuti. Premda ne može učiniti ništa što se vanjštine tiče, ne prestaje razabirati i čuti kao nešto izdaleka. Ne kažem da razabire i čuje kad se nalazi na njegovu vrhuncu (kažem na vrhuncu za ono vrijeme kada se gube moći zato što su jako sjedinjene s Bogom), jer tada ne vidi i ne čuje, ne osjeća. No, kako sam rekla kod prethodne molitve sjedinjenja, ovo posvemašnje preobraženje duše u Boga traje malo, ali dok traje, nijedna se moć ne razaznaje niti se zna što se tamo događa. Ne treba biti za razaznavanje dok živimo na zemlji, barem to ne želi Bog, jer ne trebamo biti sposobni za to.” (MŽ 20,18)

Duhovnost s. Ulrike bila je potpuno autentična jer joj nije bilo stalo do duhovnih užitaka ili do njezina života, nego do spasenja duša koje se nalaze u grijehu. Bila je spremna dati svoj život za spasenje duša. Tako je ona molila: „O, mogla bih se u svakom trenutku odreći svojega života da umrem za sve koji umiru u grijehu.” Prava ljubav prema Bogu teži k tomu da čini velike stvari za njega. Iz dubokoga sjedinjenja s Bogom, sestra Ulrika još se uvijek osjećala potaknutom prihvatiti žrtve koje zahtijeva težnja za svetošću s herojskom ustrajnošću i u nesebičnosti se posvetiti služenju bližnjima, uključujući grješnike koji su joj preporučeni, kao i duše u čistilištu.

Uspon na više stupnjeve mističnoga života prati trenutak kada Krist, utjelovljeni Sin Božji, daje duši da shvati kako ju želi uzeti za svoju mističnu zaručnicu. Duša s radošću daje svoj pristanak. Sada oboje zajedno rade tako da zaručnica, živeći herojski život krjeposti, postaje sve ljepša u očima Zaručnika.

Dopušta joj da uživa u sreći braka u potpunosti, kako bi ju utješio nakon patnje ili ju ojačao da se sve više predaje u ljubavi i postaje jedno s njim te mu ugađa tom ljepotom i ljubavlju koju joj daje Trojedin Bog, Otac, Sin i Duh Sveti.

Nakon kraćega ili dužega vremena, zaručnica se osjeća kao da je zaručnik više ne napušta. Koliko god mu se ona iznutra okrenula, on joj je živ i s

ljubavlju blizak te dobrostivo prisutan, spreman ju je saslušati. Duhovni suživot s njim postaje sve više zaručnici druga narav. Ona više ne može misliti na sebe bez njega i više ne može moliti, raditi i patiti bez njega. Nikada se ne osjeća usamljenom jer je jasno i sigurno svjesna njegove prisutnosti. Posvuda je on koji ju ljubi. Njezin um i srce uvijek su usmjereni prema njemu, također i tamo gdje ona vrši svoj vanjski posao i ispunjava svoje dužnosti. Sve što se dogodi zaručnici, nije njezina osobna stvar, već život s njim i za njega. Mistične zaruke prošle su u stanje mističnoga braka i stalnoga duhovnog suživota duše s nebeskim Zaručnikom. "Tko mene ljubi, nje ga će ljubiti Otac moj, i ja ću ljubiti njega i njemu se očitovati... Ako me tko ljubi, čuvat će moju riječ pa će i Otac moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti." (Iv 14, 21-23)

To je najviša razina mističnoga sjedinjenja s Bogom. Gotovo neprekidno, čak i za vrijeme najintenzivnije vanjske zaokupljenosti, duša je u zajedništvu i komunikaciji s nebeskim Zaručnikom, kao da je "viši dio duše odvojen od drugoga" (sv. Terezija). Duša je svjesna da njezina nadnaravna djela spoznaje, htjenje i ljubav, sudjeluju u spoznaji, htjenju i ljubavi Božjoj i da on sam izvodi ta djela u njoj i zajedno s njom te ih preobražava u djela najsavršenijega i najvišega slavljenja Boga. Tako sv. Ivan od Križa kaže: "Ona sada počiva u naručju svojega Zaručnika, s kojim se osjeća sjedinjenom kroz prisni, duhovni zagrljaj i iz čijega života crpi svoj život."

Ovo stanje mističnoga braka jasno se ogleda u jednostavnim bilješkama sestre Ulrike. U tim objašnjenjima ona govori, koliko to može riječima izreći, o najintimnijem zaručničkom životu s Isusom, govori o međusobnoj razmjeni ljubavi. Neprestano je s radošću izvještavala oca Hermanna kako ju Gospodin grli i tješi, kako joj daje prekrasan buket cvijeća, opominje ju da se popravi.

Pokazivao joj se kao dijete u kolijevci, kao dječak, kao mladić, često i vrlo često - a ona to sa zadovoljstvom podvlači, kao Zaručnik. Skreće joj pozornost na najmanju pogriješku. Jedne večeri "u mojoj nutrini opet je bilo divno. Gotovo potpuno bez svijesti. Vidjela sam svojega snježnobijelog Ljubljenoga. I ja sam bila isto tako bijela: prekrasna haljina. Bila je predivna i pitala sam što to znači. Rekao je: 'Znat ćeš da će zaručnica biti dovedena u predvečerje na svadbu, što znači sveta pričest.' Bila sam potpuno izvan sebe." Iz ovih riječi može se osjetiti koliko je s. Ulrika - zaručnica - bila duboko pogođena.

- nastavlja se -

Naslov originala: Benedikt BAUR, OSB, *Kein Maß kennt die Liebe*, Das Leben der ehrwürdigen Dienerin Gottes Ulrika Nisch, Kreuzschwester von Hegne, Hegne, 1985.

Preveo: o. Srećko Rimac, OCD

Sestra AMELIJA (Katarina) ŽUMAN

Rođena: 5. studenoga 1938.

Prvi zavjeti: 13. svibnja 1963.

Umrta: 22. kolovoza 2024.

Ostaviti sve i poći za Kristom, dio je velikih duša koje čuju i odgovaraju na njegov poziv. Bogat život, u kojem se svakodnevno ponavljaju odgovori na ovaj poziv, postigao je svoju puninu u sjedinjenju s njim po smrti koja je s. Ameliju

pohodila 22. kolovoza 2024. godine, u 23,40 sati, u Domu sv. Josipa u Đakovu.

Rođena je 5. studenoga 1938. godine u selu Šafarsko, u Sloveniji, kao deseto od šesnaestero djece, od pobožnih roditelja sveta života, oca Josipa i majke Agneze rođ. Hrastić, koji su voljeli i poštivali život. Krštena je u župi sv. Ivana Nepomuka u Razkrižju.

Roditelji su djecu odgajali u pravom kršćanskom duhu. Rano su stekla radne navike i brinula su se jedni za druge. Po završetku osmoga razreda, 1951. godine, umro joj je otac od raka želudca. Imao je blaženu smrt i bio je svjestan svega do zadnjega daha. Te iste godine, kada joj je umro tata, sestra Amelija operirala je slijepo crijevo i nastale su komplikacije opasne po život, ali je Gospodin imao svoj plan s njom ovdje na zemlji. Majka ju je uzela iz bolnice na kućnu njegu, na vlastitu odgovornost, jer nije imala čime platiti liječenje. Kada se oporavila, radila je na polju. U 18. godini života završila je poljoprivrednu školu i preuzela je cijelo obiteljsko gospodarstvo. Majci je bila desna ruka.

Vjerski život i privrženost Crkvi u njihovoj obitelji bili su na prvom mjestu. Imala je ujaka koji je bio svećenik, a u samostan su otišle i njezine dvije rođene sestre, s. Tavalina (1930.-2019.) i s. Agneska (1937.-2019.). U dvadesetoj godini života odlučila je i ona poći u samostan. Bilo joj je teško ostaviti majku s ostalom djecom, osobito s bratom, invalidom od rođenja. Ali, Božji je poziv bio jači i ona je pošla u samostan. Kada se jednom dohvati plug, nema više

okretanja, to je znala iz iskustva jer je često puta orala na polju, dok se bavila poljoprivredom. Mnogi su sumnjali u njezinu ustrajnost u zvanju, budući da je bila žive naravi, ali Gospodin zna koga zove.

Kada je došla u samostan, poslana je u medicinsku školu u Zagreb. Nakon završetka škole, započela je postulat, a te iste godine umrla joj je majka. U novicijat je ušla 1962. godine.

Prve sv. zavjete položila je 12. svibnja 1963. godine, a doživotne 1969. godine. Nakon Prvih zavjeta poslana je u Prištinu, gdje je radila na dječjem odjelu, kod novorođenčadi. Tu je radila godinu i pol, a onda je premještena u Đakovu na pedijatriju. Voljela je raditi s djecom, a i djeca su nju jako voljela. Bila je prema njima stroga, ali su djeca osjećala da je to iz ljubavi.

Nakon što se razboljela, poteškoće s kralježnicom, premještena je 1985. godine u savjetovalište za majke, gdje je radila sve do umirovljenja 1994. godine. Radeći u savjetovalištu, imala je puno pozitivnih i lijepih iskustava. Savjetovala je mlade majke kako se trebaju ponašati s djecom, kakvu hranu im kuhati, a one su bile zahvalne i rado su dolazile, kad god bi imale kakvih problema i poteškoća u rastu ili u odgoju svoje djece. Sestra Amelija nije nikada gledala koje su roditelji nacionalnosti ili vjere, za nju su svi bili jednaki i oni su to osjećali i cijenili.

Godine 1994. iz Đakovice premještena je u Beograd gdje je ostala do 1999. godine. Tamo je obavljala kućne poslove i bila je kućna poglavarica. Zatim, 2001. godine, uslijedio je premještaj u Srijemsku Mitrovicu gdje je također bila kućna poglavarica sve do 2003. godine. Potom je premještena u Zagreb, u Marijin dom, gdje je bila sakristanka i pomagala u kućnim poslovima. Iz Zagreba je 2010. godine pošla u Trnavu gdje je pomagala u kući, a 2011. prelazi u Đakovo, u Dom majke Terezije, gdje ostaje do 2015. godine i ispomaže u kućnim poslovima.

U Domu sv. Josipa strpljivo se nosila sa svojom teškom bolešću, koja joj je otežavala kretanje, te je uz pomagala mogla doći do kapele, sve do proljeća 2024. godine, kada ju je gangrena na nozi potpuno

privezala uz krevet. Bila je tada vedra i strpljiva bolesnica, bez zahtjeva i prigovora, uz velike bolove, sve više slična Kristu Raspetomu.

Vidimo bogat i plodan redovnički život naše s. Amelije. Ona je bila zahvalna Gospodinu za sve milosti koje je tijekom redovničkoga života primila i radosno je iščekivala dan kada će svojega Zaručnika gledati licem u lice. I mi zahvaljujemo za ovaj plodni redovnički život i molimo Gospodina za hrabrost mladima današnjice: da prepoznaju Kristov glas i

pođu za njim, kolikogod to zahtijevalo odricanja i žrtve.

Blažena Djevica Marija Kraljica, koja je u mjesecu svibnju 1963. godine svojim zagovorom pratila zavjete s. Amelije, neka i sada povede njezinu dušu u radost vječnoga slavlja Trojedinoga Boga, u društvu anđela i svetih.

s. Nada Martinković

Sestra ZVONKA (Ljubica) SREMIĆ

Rođena: 8. lipnja 1939.

Prvi zavjeti: 28. travnja 1964.

Umrla: 8. studenoga 2024.

Najvažnije je prepustiti se u Božje ruke i prihvatiti njegovu volju, rekla je jednom prigodom s. Zvonka, a tako je i živjela, smireno i s pouzdanjem prepušćajući se Božjemu vodstvu do

zadnjega trena, kada je njegova volja bila preseliti ju u nebesko kraljevstvo, na spomendan bl. Gracija Kotorskoga, u petak 8. studenoga 2024. godine, u 8,10 sati. Sestra Zvonka preminula je u Domu sv. Josipa u Đakovu, okružena sestrama u molitvi.

Župi Kravarsko pripada i maleno selo Gladovac. U jednoj drvenoj kućici na brježuljku, okruženoj voćnjacima i zelenim livadama, bujnim vinogradima na susjednim brježuljcima, 8. lipnja 1939. godine, uoči blagdana Tijelova, rodila se djevojčica, kao najmlađe dijete dobrih katoličkih roditelja Stjepana i Marije rođ. Fiket. Na krštenju u Župnoj crkvi Uzvišenja sv. Križa, Kravarsko, dali su joj ime Ljubica. Kada je imala tek 9 mjeseci, umro joj je tata. Majka je ostala sama sa šestero nejake djece. Najstarije dijete bilo je u dobi od 10 godina. Majka, iako je imala bezbroj drugih briga, nije zaboravljala ono najvažnije: poučavati djecu u vjeri. U dogovoru sa župnikom, Ljubica je u šestoj godini pristupila k Prvoj sv. Pričesti

u studenom 1945. godine. Za ovaj važni sakrament pripremala ju je, pod nadzorom župnika, jedna dobra i pobožna djevojka iz sela. Bio je to jedan od naj-sretnijih dana u njezinu životu, iako mjesna crkvice nije imala ni tornja ni krova, a oltar je bio napravljen od dasaka. Ipak je tu bilo neizmjereno Blago, zlatni ciborij koji je čuvao malu sv. Hostiju i u njoj živoga Boga koji je toga dana sišao na oltar i došao po prvi put u nedužno dječje srce. Toga dana Ljubica je u srcu osjetila da ju Isus zove. Taj se zov učvršćivao u čestim sv. Pričestima.

Kao što piše u svojem *Životopisu*, od ranoga djetinjstva nije bila pošteđena raznih križeva. S obzirom na to da nije imala oca, njezine oči bile su trajno uprte u majku. Ubrzo su majku odvojili od uplakane djece. Odvedena je u kaznionicu u Požegu, jer je branila nevinost bl. kardinala Alojzija Stepinca i pomagala križarima. Ljubici je nedostajala majčina skrb pa je nakon drugoga razreda osnovne škole prekinula školovanje. To je doživjela kao ponovni Isusov pohod, taj križ odvojenosti od majke. Tako ju je Isus privlačio sve bliže k sebi. Rado je prinosila žrtvice i molila devetnice s nakanom da se majka vrati kući. Molitve su bile uslišane. Nakon dvije godine boravka u logoru, majka se vratila kući. Tu radost ponovnog majčina zagrljaja nije bilo moguće opisati. Ni ova radost nije umanjila Ljubičinu čežnju za samostanom, kamo je željela poći već u 15-toj godini života. Na putu do samostana stajale su mnoge zaprjeke. Jedna od važnih i ozbiljnijih zaprjeka bila je škola. Ali, Isusu to nije bila zaprjeka. Među knjigama, pronašla

je Ljubica nekoliko listova iz životopisa sv. Bernardice, s opisom koji govori o tome kako je baš malu, neuku i siromašnu pastiricu Bernardicu Gospa odabrala za tako veliku zadaću. Tada je Ljubici postalo jasno da škola nije razlog da se odbije Isusov poziv. Po župnikovu savjetu polagala je ispit za nižu osnovnu školu, iako protiv mamine volje. I to je bila njezina žrtva.

Iz intervjua sa Svjetlanom Đuran, za Hrvatsku katoličku mrežu, objavljenog 17. 10. 2021. godine, doznajemo da je još kao dijete pomagala župniku u vrlo teškim uvjetima. I župnik je sam bio progonjen, kontrolirali su ga službenici vlasti koji su boravili u sobi do njegove.

Župa Kravarsko crkvi je darovala mnoga zvanja. Prije Ljubice u samostan su otišle s. Marinela Herceg (1945.-2021.) i s. Hermila Klasnić, također Milosrdne sestre sv. Križa. Nakon godina čežnje da i sama odgovori na Božji poziv, konačno je dobila odgovor iz Đakova da je primljena. Trebalo je svladati još jednu zaprjeku – rastanak od majke i najbližih u obitelji. Hrabro je 5. travnja 1960. godine učinila i ovaj korak. U već spomenutom intervjuu o tome kaže: „Majka je bila žalosna što idem u Đakovo jer je to daleko od mog rodnog mjesta. Govorila je kako me ne će moći vidjeti. Ali, kad me je dopratila u samostan, ugledala je s ulaznih vrata veliki kip Srca Isusova, kojega je štovala. Prespavala je u samostanu i sljedećega dana, prije povratka kući, rekla mi je da će mi u samostanu biti lijepo. Nije ni zaplakala. Bilo je to na smrtni dan blaženoga Alojzija Stepinca 1960. godine. Uvijek sam govorila da je moje zvanje on izmolio, zato što je moja majka hrabro branila njegovu nevinnost i zbog toga je bila kažnjena zatvorom.”

U kolovozu bila je poslana u Osijek kao pomoć sestri sakristanki. Sreći nije bilo kraja jer je mogla spremati crkvu i tako biti u Isusovoj neposrednoj blizini. Bila je spremna na svaku žrtvu samo da bude blizu Isusu i da ostane vjerna njegovu pozivu. Iz Osijeka vratila se u Đakovo i u rujnu započela je bližu pripremu za novicijat i Prve zavjete. U srcu je nosila tihu radost i sreću, s puno zahvalnosti Isusu za milost redovničkoga poziva.

Nakon Prvih zavjeta 1964. godine pošla je u Osijek (V.) za sakristanku. Godine 1971. odlazi u Pakrac. Uz

redovite dužnosti obavlja i dužnost kućne poglavari- ce do 1975. godine, zatim se 1980. vraća u provincijalnu kuću za sakristanku, a 1981. odlazi u Jovanovac, isto u sakristiju. Dužnost sakristanke vrši od 1981. do 1985. godine u Osijeku (I.). Nakon boravka u Đakovu, u Biskupskom dvoru, od 1985. godine, gdje je dodvorila biskupa Ćirila Kosa (1919. – 2003.), godine 2004. vraća se u Osijek (I.) za sakristanku. Zbog povrjede kuka 2008. godine iz Osijeka odlazi u Đakovo na liječenje i već 2009. preuzima sakristansku službu u Krapini. Pri Hrvatskoj biskupskoj konferenciji djelovala je od 2016. do 2022. godine, a nakon toga, početkom 2022., premještena je u Marijin dom u Zagrebu, a potom, u jesen 2023. godine, u Dom sv. Josipa u Đakovo.

U svakoj službi, koja joj je bila povjerena, posvećuje svu svoju ljubav Isusu i radeći klanja mu se čitavim srcem. Sestre su osjetile njezinu blagost, smirenost i uronjenost u molitvu, njezinu finoću i strpljivost. Ne može se previdjeti požrtvornost u radu, samozatajnost, uslužnost i urednost s. Zvonke, kao i ugodu koju su osjetili oni koji su se s njom susretali. Posvuda oko sebe širila je mir. Ako bi ju netko i nehotično povrijedio, ona bi to šutke podnijela, kao naknadu Isusu u euharistiji, koji je često vrijeđan i zanemarivan. Ako bi najbliži previdjeli da poslovi nadilaze njezine snage, ona to nije pokazivala i nije bila nezadovoljna u tim danima napora. U svemu što je činila, očito je bilo da s Isusom i za Isusa živi svoje dane.

Kada joj je bilo najteže, obraćala se Nebeskoj Majci. Neka je i sada ona povede u vječnu radost sjedenja s Presvetim Trojstvom i vječnoga klanjanja u zajedništvu s anđelima i svetima.

Zagledana u otajstvo Križa, slijedila je stope Raspetoga Krista. Gospodin joj bio nagrada, a nama darovao novih, revnih duhovnih zvanja koja će za njega svijetliti u ovom izazovnom vremenu.

s. Nada Martinković

s. Nada Martinković

Misa zadušnica i sprovod s. Zvonke Sremić

U subotu, 9. studenoga, u samostanskoj crkvi Pre-svetoga Srca Isusova u Đakovu, misu zadušnicu za pokojnu s. Zvonku Sremić, članicu Družbe Milosrd-nih sestara sv. Križa, predvodio je mo. Ivan Andrić, vicerektor samostanske crkve, uz koncelebraciju dr. Tomislava Markića, ravnatelja Ureda Dušobrižniš-tva za Hrvate u inozemstvu pri HBK. Sestra Zvonka preminula je u osmini svetkovine Svih Svetih 8. stu-denoga u Domu sv. Josipa, u samostanu u Đakovu.

Misa zadušnica

„Naša je žalost, na ovom oproštaju od s. Zvonke, ispunjena onom velikom nadom, nadom zbog koje je, nekad mlada Ljubica, postala redovnicom, Milo-srdnom sestrom sv. Križa. To je njezin i naš Raspeti Gospodin Isus Krist. On je nada, Isus Krist koji je slo-mio okove smrti i kao pobjednik od mrtvih ustao da bi sve nas oslobodio od okova prolaznosti, da bi sve nas preveo preko praga smrti, da bi sve nas uveo u konačnu stvarnost našega postojanja gdje je ljubav sve u svemu. Sestra Zvonka cijeloga je života služila svome raspetom Gospodinu i zato je u smrti posta-la posve njegova, za svu vječnost, vjerujući da se na njoj ostvaruju riječi apostola Pavla „Ni smrt ni ži-vot, ni anđeli ni vlasti, ni sadašnjost ni budućnost, ni sile ni dubina ni visina, ni ikoji drugi stvor neće nas moći rastaviti od ljubavi Božje u Kristu Isusu Gos-podinu našem“ Rim 8“, rekao je vlč. Andrić u svojoj propovijedi.

Vlč. Andrić zaključio je homiliju sa zahvalnošću: „Sestre i braćo, okupili smo se ispratiti tijelo s. Zvon-ke do njegova konačnog počivališta. Svi zajedno že-limo zahvaliti Bogu za dar njezina života i redovnič-kog poziva. Netko je jednom napisao ‘Kad se netko posveti Bogu i sjedini svoje predanje s Isusovim, to mu ne može biti gubitak nego dobitak koji mu je Isus Krist za nas na Križu ostvario.’ U svjetlu apostola Pa-vla koji je rekao da mu je živjeti Krist a umrijeti do-

bitak. Danas ćemo tijelo ove pokojne sestre sagra-niti u grob kraj posmrtnih ostataka tolikih pokojnih sestara uvjereni da će ono biti preobraženo o uskr-snuću mrtvih u posljednji dan. U vjeri da je nebeski zaručnik Isus Krist primio svoju vjernu zaručnicu s. Zvonku na svadbenu gozbu u nebesima, molimo da Gospodin udijeli sestrama, rodbini i svima koji za njom tuguju utjehu i snagu koju nam samo kršćan-ska vjera može dati.“

Iz Životopisa s. Zvonke (propovijed vlč. Andrića)

Bogat je životni put ove Milosrdne sestre sv. Kri-ža. Sestra Zvonka rođena je u župi Kravarsko, u selu Gladovac 1939. godine, i to uoči blagdana Tijelova i to kao najmlađe djetete Stjepana i Marije rođ. Fiket. Na krštenju u župnoj crkvi Uzvišenja sv. Križa, Kra-varsko, dali su joj ime Ljubica. Kao što piše u svo-jem Životopisu, od ranoga djetinjstva živjela je u svjetlu Križa. S obzirom na to da joj je otac premi-nuo kad je imala 9 mjeseci, njezine oči su bile upr-te u mamu. No majku su komunističke vlasti od-vojile od šestero nejake djece. Majka je odvedena u kaznionicu u Požegu, jer je stala u obranu nevinosti bl. kardinala Alojzija Stepinca. Nakon dvije godine boravka u logoru, majka se vratila kući. Radost ponovnog majčina zagrljaja nije bilo moguće opisati. No ova radost nije umanjila Ljubičinu čežnju za samostanom, za redovništvom, težnju koju već dugo u sebi gaji. Na putu do samostana stajale su mnoge zapreke. Jedna od, njoj se činilo, važnijih zapreka bilo je prekinuto školovanje. Ali kao što piše u svo-jem Životopisu ‘Isusu to nije bila zapreka’. Nakon godina čežnje da i sama odgovori na Božji poziv, ko-načno je dobila odgovor iz Đakova da je primljena u samostan. Trebalo je svladati još samo jednu zaprje-ku – rastanak od majke i najbližih, što je hrabro uči-

nila godine 1960. kada stupa u samostan Milosrdnih sestara sv. Križa.

Nakon Prvih zavjeta 1964. godine pošla je u Osijek, u Župu sv. Josipa Radnika, za sakristanku. Zatim 1971. odlazi u Pakrac. Uz redovite dužnosti obavlja i dužnost kućne poglavarice. Iz Pakraca se godine 1980. vraća u provincijalnu kuću za sakristanku, da bi se ponovno opet ubrzo našla u Osijeku. Dužnost sakristanke vrši od 1981. do 1985. godine u Osijeku (I.). Dugi period, skoro 20 godina u Nadbiskupskom domu, u Đakovu, gdje je obavljala razne kućne poslove, a u zadnjim godinama bila je prava milosrdna sestra pokojnom biskupu Ćirilu Kosu. Iz Đakova odlazi u Osijek, u Župu sv. Petra i Pavla opet kao sakristanka. Posljednje aktivne godine provodi u Zagrebu u zgradi HBK. Od jeseni prošle godine je u Đakovu, gdje je jučer i preminula.

Mnogi su imali priliku upoznati blagost, smirenost i uronjenost u molitvu, finoću i strpljivost ove

drage sestre. Treba spomenuti njezinu požrtvovnost u radu, njezinu samozatajnost, uslužnost kao i dobrotu koju su osjetili svi oni koji su s njom bili u kontaktu, koji su se s njom susretali, koji su s njom živjeli.

Sprovodni obredi na Gradskom groblju

Nakon mise zadušnice na Gradskom groblju u Đakovu održani su sprovodni obredi, koje je predvodio vlč. Ivan Andrić. Uz rodbinu pokojne s. Zvonke, obredima je nazočio nadbiskup đakovačko-osječki Đuro Hranić, sestre redovnice iz đakovačkih zajednica, te iz Zagreba, Osijeka, Trnave i dr., svećenici, kao i ostali vjernici. Završni blagoslov u crkvi, kao i dio sprovodnih obreda, pjesmom su pratili svećenici i bogoslovi đakovačkoga Sjemeništa.

CONFERENTIA EPISCOPORUM CROATIAE
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Poštovana Provincijalna poglavarice,
č. s. Marija Brizar!

Članica Vaše Družbe, časna s. Zvonka Sremić, preminula je danas, 8. studenoga 2024., u osmini blagdana Svih svetih, u samostanu u Đakovu. Kao sadašnji generalni tajnik Hrvatske biskupske konferencije zahvaljujem Vama, č. s. Marija Brizar, i Vašoj Provinciji za doprinos pokojne sestre Zvonke Hrvatskoj biskupskoj konferenciji, gdje je boravila na službi tijekom punih 5 godina. Sestra Zvonka obavljala je razne domaćinske poslove u kojima je napose dolazila do izražaja njezina plemenita, skromna i tiha narav, kako smo ju doživljavali mi, svećenici i djelatnici HBK, koji smo poznavali s. Zvonku.

Vjerujemo, naime, da se „njegovim vjernima život mijenja, a ne oduzima“, pa se nadamo da ju je Gospodin primio u svoje vječne dvorove. Nju, koja mu je vjerno služila u redovničkom životu punu 61. godinu, neka Uskrsnuli nagradi svojim milosrđem.

U molitvenom zajedništvu s Vama, poštovana Provincijalna poglavarice sestro Marija, sa sestrama Vaše Provincije, kao i s njezinom rodbinom i prijateljima, Bogu zahvaljujemo za njezinu očitovanu ljubav prema Crkvi, biskupima i svećenicima, narodu Božjem i redovničkoj zajednici. Pomogle joj naše molitve da ju Svemogući pridruži Kristovu uskrsnuću. Nek' je licem svojim obasja, milostiv neka joj bude i pridruži ju anđeoskim zborovima.

S izrazima suosjećanja, solidarnosti i molitvenoga zajedništva,

vlč. Krunoslav Novak
generalni tajnik

Sestra KRUNOSLAVA (Marija) VELIKANOVIĆ

Rođena: 11. studenoga 1938.
Prvi zavjeti: 15. svibnja 1965.

Preminula: 15. studenoga 2024.

„Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist.“ (Gal 2, 20) Taj duboki zaključak sv. Pavla odražava se u svjedočanstvu života osobâ

istinskoga predanja Onomu koji ih je ljubio i predao samoga sebe za njih (usp. Gal 2, 21). Takvom je vjebinom zračio pogled i svjedočio život s. Krunoslave, sve do trenutka kada je i ona u potpunosti predala svoju dušu Njemu, preminuvši 15. studenoga 2024. godine, u 11,05 sati, u Domu sv. Josipa u Đakovu. Preminula je okružena sestrama, u danima pripreme za otvorenje Jubileja 200. obljetnice rođenja bl. majke M. Terezije Scherer, suutemeljiteljice naše Družbe.

Sestra Krunoslava rođena je u Trnjanima kraj Slavenskoga Broda 11. studenoga 1938. godine, u kršćanskoj obitelji s troje djece, od oca Marka i majke Ane rođ Kadović. Ona je bila najstarija. Devet godina bila je sama, a onda joj se rodila sestra, a zatim brat. Krštena je u Župnoj crkvi sv. Marka, evanđelista, u Trnjanima.

Kao prvo dijete dočekana je i odgajana s puno ljubavi. U djetinjstvu je bila jako povučena, sramežljiva i previše osjetljiva. Za svaku bi sitnicu zaplakala. Iako su je roditelji voljeli, bili su strogi u odgoju. Najljepši dani djetinjstva bili su joj kada je bila kod djeda i bake u drugom selu. Oni su bili pobožni i jako dobri te su joj iskazivali puno ljubavi i pažnje. Dok nije pošla u školu, više je vremena provela kod njih nego u roditeljskoj kući.

U Trnjanima je završila pet razreda osnovne škole. Dobro je učila i učitelji su htjeli da nastavi dalje pohađati školu, ali roditelji nisu dopustili. Imali su dosta zemlje i roditeljima je bila potrebna pomoć. Kada joj je bilo osamnaest godina, preuzela je brigu oko liturgijskoga pjevanja i spremanja župne cr-

kve u selu. Nije voljela nikuda ići, osim u crkvu. Od župnika je posuđivala knjige koje je rado čitala. Na zabave išla je tek toliko da udovolji svojim i svijetu, jer su govorili da će ići u časne sestre.

Posebno je cijenila i ljubila djevičanstvo, stoga se nije mogla odlučiti na obiteljski život. Osjećala je da dragi Bog od nje traži nešto drugo. Kada je priopćila roditeljima svoju želju da pođe u samostan, nisu joj vjerovali i smijali su joj se. Postajala je sve šutljivija. Ono, o čemu je ona htjela razgovarati, nije našlo razumijevanja ni kod koga. Dugo je trpjela duševnu borbu te je konačno odlučila poći u samostan. Moli-la se Majci Božjoj da joj pomogne ostvariti želju. Javila se u samostan 29. lipnja 1960. godine. Poglavarici su joj rekli da pričeka do drugoga primanja, nadajući se da bi se roditelji do tada mogli s tom odlukom pomiriti. Bilo joj je jako teško, jer su svi bili protiv njezine odluke i nastojali su je odvratiti. Vidjevši da nema ni od koga podršku, pobjegla je i 29. srpnja 1960. godine došla je u Đakovo. Nije bila odmah primljena. Morala je čekati tjedan dana dok roditelji nisu javili da su pristali. To je bila velika kušnja za nju, ali vjeruje da je to dragi Bog pripustio za njezino dobro.

Prvu dužnost u samostanu vršila je u kuhinji, zatim u pekari, a uz to je učila i svirati. Kasnije je išla u školu i završila je osmoljetku. Stalno je bila u provincijalnoj kući i stupila je u postulat 11. listopada 1963. godine.

Nakon Prvih sv. zavjeta 1965. godine poslala je u Lipik kao orguljašica. Tamo je bila sve do 1980. godine. Zadnjih šest godina bila joj je povjerena služba kućne poglavarice. Od 1980. do 1987. godine bila je u Otoku, gdje je također vršila orguljašku službu i tri je godine bila odgovorna sestra u zajednici. Put ju je dalje vodio u Slavonski Brod, u Franjevački samostan, od 1987. do 1999. godine, gdje je, uz sviranje, bila i kućna poglavarica. Sljedeće mjesto bili su Sikirevci gdje je od 1999. do 2013. godine, uz sviranje, bila i sakristanka, a tijekom šest godina i kućna poglavarica. Od 2013. do 2017. godine nalazi se u Privlaci, gdje opet vodi brigu za crkveno pjevanje.

Životni je put s. Krunoslave bio vezan uz vođenje liturgijskoga pjevanja. Svojim lijepim glasom i svojom blagošću u kontaktu s ljudima doprinijela je da liturgijska slavlja nedjeljom i blagdanima budu na visini.

Kao kućna poglavarica bila je ugodna i blaga, ali pravedna i majčinski se brinula za sestre. U suradnji sa svećenicima i suradnicima bila je također taktična i svojom je jednostavnošću, a s druge strane pedantnošću, bila odlična suradnica. Bila je jako uredna i odgovorna na svojem poslu. U starosti i u bolesti bila je strpljiva i samozatajna u podnošenju boli.

Svojom revnošću na dužnosti, jednostavnom vedrinom, dobrotom i skrovitim predanjem Kristu, bila je dobar primjer sestrama novakinjama koje su joj bile povjerene u vremenu njihove novicijske

prakse. Ta skrovitost odrazila se i prigodom njezinih slavlja. Dok se o sestrama čitao životopis prilikom zlatnih zavjeta, jedna sestra primijetila je kako je o s. Krunoslavi bilo vrlo skromno rečeno, a ona se zbog toga uopće nije uznemirila. Naprotiv, izgledalo je da je baš tako i željela.

Zahvaljujemo Gospodinu za tihu, požrtvovnu i revnu s. Krunoslavu i molimo Gospodina da nagradi njezine molitve i žrtve te daruje svojoj Crkvi novih duhovnih zvanja, a osobito našoj Družbi i Provinciji.

Majka Marija, koja je s. Krunoslavu dovela u samostan, neka ju primi, zajedno s anđelima i svetima, u slavlje vječne liturgije i klanjanje Trojedinomu.

s. Nada Martinković

IZ PROVINCIJALATA

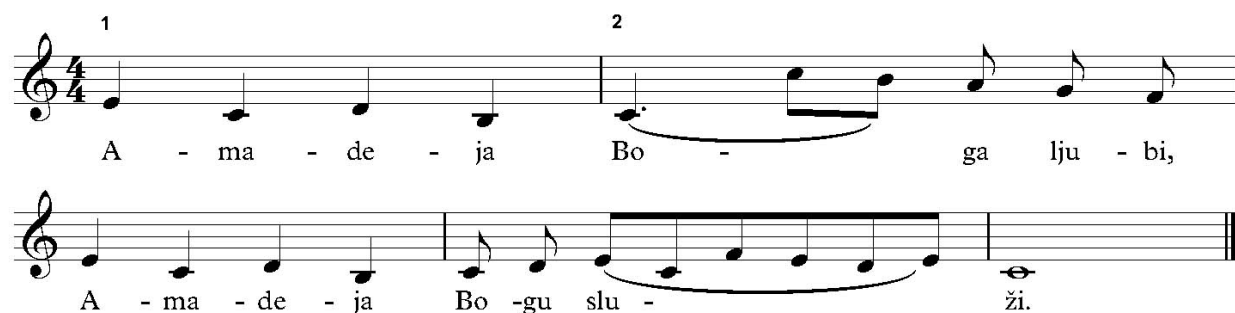
U vječnost su se preselili

- + Franjo i + Kruno Baotić – braća s. Judite;
- + Jure Soldo – brat s. Slavke;
- + Ivo Živković – brat s. Ane Marije;
- + Vinko Tuković – brat s. Štefice;
- + Kata Kopic – sestra s. Aleksije;
- + Kata Nikolić – mama s. M. Rozalije.

Molimo za pokoj njihovih duša.

Kanon - Amadeja Boga ljubi

s. Josipa Pavla Jakić

Predstavljanje slikovnice „Majka Amadeja”.

Nastup djece iz Bošnjaka, Štitara i Županje koja su sudjelovala u programu „Camino majke Amadeje”

Uz crtež Franke Dobranić (na naslovnici)

Dvije godine prije nego je predao dušu nebu, u samotištu zvanom La Verna, prijatelj Božji Franjo vidio je u viđenju jednog serafina u zraku, koji je imao šest krila, raskriljena nad njim, ruku i nogu pribijenih na križ. Dva se krila uzdizahu povrh glave, dva bijahu raširena za let i dva na koncu pokrivalahu cijelo tijelo. Vidjevši to sveti se čovjek zapanji, pa ne znajući na što smjera ovo viđenje, u srcu mu se izmjenjivahu radost i tuga. Veselio se milu pogledu kojim ga je serafin promatrao – njegova je ljepota bila neprocjenjiva – ali ga je plašilo pribijanje na križ. Zabrinuto je mislio što bi moglo značiti ovo viđenje, a njegov duh veoma tjeskobno nastojao shvatiti njegov smisao. No ništa nije mogao jasno shvatiti dok na koncu na samome sebi nije vidio to preslavno čudo, nečuveno u prošlim stoljećima.

U to se vrijeme počеше na njegovim rukama i nogama pojavljivati znaci čavala, baš onako kako je malo prije toga vidio iznad sebe čovjeka pribijena na križ. Činilo mu se da su mu ruke i noge na sredini pribijene, glave čavala se pojavljivahu na unutarnjoj strani ruku i gornjoj strani nogu, a njihovi šiljci na suprotnoj strani. Ti znaci na unutarnjoj strani bijahu okrugli, a na izvanjskoj duguljasti, a vidjela se neka mesna izbočina, kao vrhovi čavala zavnuti i tučeni, koja je se izdizala nad ostalo meso.

Toma Čelanski, Život blaženoga našeg oca Franje (kraći životopis)
Povodom 800. obljetnice rana sv. Franje Asiškoga

